

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. programos trečiojo prioriteto „Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei krašto gilumos vietovėse sudarymas ir žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymosi skatinimas“ priemonių „Vietos plėtros strategijų rengimas“ ir „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo 5 priedas

VAKARŲ LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS REGIONO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

VAKARŲ LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS REGIONO TVARIOS PLĖTROS STRATEGIJA 2023-2027 m.

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

**Gargždai, Tauragė, Šilalė
2023**

TURINYS		Psl.
I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI		
1.	ŽVVG vertybės, ŽVVG teritorijos vizija iki 2027 m. ir ŽVVG misija	3
2.	ŽVVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė	8
3.	ŽVVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (toliau – SSGG)	40
4.	ŽVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka	42
II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?		
5.	VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys	43
6.	VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJRŽAF konkrečiais tikslais	44
7.	VPS sąsaja su ŽVVG teritorijos strateginiais dokumentais, Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (toliau – ESBJRS), Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2021–2027 m. planu	46
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?		
8.	LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	54
9.	VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas	62
10.	VPS įgyvendinimo veiksmų planas	67
11.	VPS finansinis planas	71
12.	VPS įgyvendinimo rodikliai	73
13.	VPS įgyvendinimo vidaus stebėseną ir valdymas	76
IV DALIS. PRIEDAI		
	1 priedas. ŽVVG valdybos narių sąrašas	83
	2 priedas. ŽVVG teritorijos situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo anketa	84
	3 priedas. ŽVVG gyventojų poreikių tyrimo rezultatų apibendrinimas	88
	4 priedas. ŽVVG visuotinio narių susirinkimo pritarimo VPS protokolas	92
	5 priedas. Regionų plėtros tarybų raštai dėl VPS derinimo	93

I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI

1. ŽVVG vertybės, ŽVVG teritorijos vizija iki 2027 m. ir ŽVVG misija

1.1.

Informacija apie ŽVVG

Asociacija „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ įregistruota 2015 m. rugsėjo 9 d. Steigimo tikslas – sukurti institucinę struktūrą (asociaciją), kuri skatintų ir remtų Klaipėdos r. sav., Tauragės r. sav. ir Šilalės r. sav. gyventojų ir žuvininkystės bendruomenės aktyvumą ir gebėjimus kuo geriau integruotis į visuomenėje vykstančius procesus bei, per įvairių programų įgyvendinimą, teikti paramą plėtojant vietos iniciatyvas ir stiprinti vietos gyventojų gebėjimą dirbti kartu. Asociacijos „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ steigėjai – Tauragės žuvininkystės vietos veiklos grupė, Žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Klaipėdos rajono iniciatyvos“, Palangos m. savivaldybės teritorinė žuvininkystės vietos veiklos grupė ir Šilutės žuvininkystės vietos veiklos grupė.

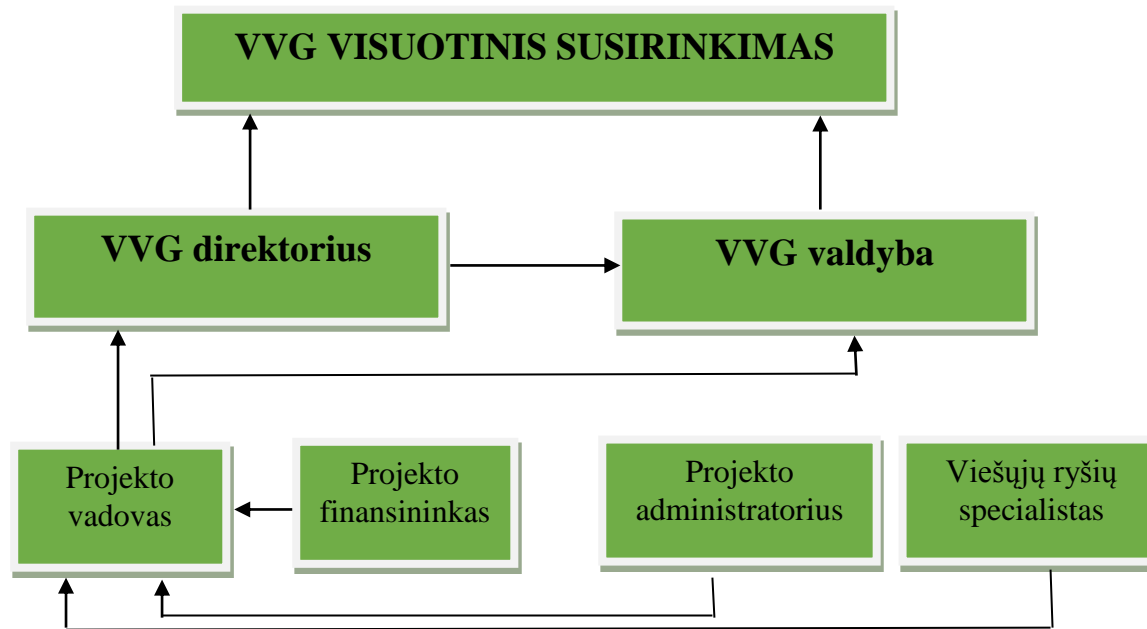
ŽVVG būstinė Dzūkų g. 5, Dreverna, Klaipėdos r. sav. LT-96240.

Asociacija „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įsteigtas pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą. Pagrindinis asociacijos tikslas – saugoti ir racionaliai panaudoti gamtinius išteklius, vykdyti tvarią žuvininkystės plėtrą Klaipėdos r. sav., Tauragės r. sav. ir Šilalės r. sav., skatinti žuvų produktų gamybą, propaguojant tautinio paveldo išsaugojimą, pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti Klaipėdos r. sav., Tauragės r. sav. ir Šilutės r. sav. plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant Klaipėdos r. sav., Tauragės r. sav. ir Šilalės r. sav. plėtros planus, programas bei projektus. Tuo tikslu siekti asociacijos narių veiklos koordinavimo ir jos narių interesų atstovavimo ir tenkinti kitus viešuosius interesus pagal išvardintas veiklos sritis.

Asociacijos „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ veikla grindžiama trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – partnerystės principu, įtraukiant žuvininkystės sektoriaus atstovus (fizinis ir juridinius asmenis). Asociacija „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ atstovauja Klaipėdos r. sav., Tauragės r. sav. ir Šilalės r. sav. teritorijas. Asociacijos „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ teritorija geografiškai, ekonomiškai ir socialiniu požiūriu yra vientisa, nepriklausanti kitos ŽVVG teritorijai.

Asociacijos valdymo struktūra (žr. 1 pav.):

- visuotinis narių susirinkimas – aukščiausias valdymo organas;
- valdyba – kolegialus valdymo organas, kurio nariai renkami visuotiniame narių susirinkime pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą;
- ŽRVVG direktorius – vienasmenis valdymo organas.

1 pav. Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG valdymo struktūros schema

Asociacijos „Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė“ kolegialus valdymo organas – valdyba - susideda iš 15 asmenų,

	<p>atstovaujančių skirtingus sektorius. Pilietinės visuomenės sektorių atstovauja 6 asmenys (40,0 proc.), verslo – 5 asmenys (33,3 proc.) ir vietos valdžios – 4 asmenys (26,7 proc.) (<i>Valdybos narių sąrašas pateikiamas priede Nr. 1</i>). Valdyba turi teisę priimti sprendimus dėl vietos projektų įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje.</p> <p>Valdybos nariai yra įvairaus amžiaus (6 asmenys iki 40 m., abiejų lyčių (santykiu 46,7:53,3). ŽVVG kolegialaus valdymo organo nariai keičiasi VPS įgyvendinimo metu (nuostata įtvirtinta ŽVVG įstatuose). ŽVVG kolegialaus valdymo organo nariai užtikrina tinkamą viešųjų ir privačių interesų derinimą. Valdymo organo nariai Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja privačius interesus ir sutinka teikti minėtas deklaracijas bei jų pakeitimus ŽVVG ir Agentūrai.</p> <p>ŽVVG yra atvira naujiems nariams, bei užtikrinanti lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) naujų narių, veikiančių (juridinių asmenų atveju) arba gyvenančių (fizinė asmenų atveju deklaravusių gyvenamąją vietą) ŽVVG teritorijoje, priėmimo tvarką. Į ŽVVG kolegialaus valdymo organą išrinktas ŽVVG teritorijoje veikiančios asmenų, turinčių negalią, organizacijos Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Gargždų viltis“ atstovas atstovauti pilietinės visuomenės sektoriui.</p> <p>Asociacijos kolegialaus valdymo organo narys, turintis ekspertinių žinių mėlynosios ekonomikos srityje Virginijus Eugenijus Kirsnickas.</p> <p>ŽVVG sukurta horizontalios ir vertikalios partnerystės principu, vienija pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios, atstovus. ŽVVG valdymo sistema ir organizacinė struktūra vykdoma pagal ŽVVG įstatuose numatytą reglamentą, ŽVVG administracijos darbo reglamentą, ŽVVG valdybos darbo reglamentą. ŽVVG valdymą ir stebėseną reglamentuoja įstatai. Juose apibrėžta kiekvieno valdymo organo funkcijos ir veiklos ribos.</p> <p>VPS įgyvendinti turimi pakankami žmogiškieji išteklių ir tinkamai paskirstytos jų funkcijos ir atsakomybės.</p> <p>Už VPS įgyvendinimą atsakingas ŽVVG Direktorius, turintis aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir 9 m. darbo patirtį projektų valdymo bei VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje. Už VPS įgyvendinimo viešinimo veiklų įgyvendinimą atsakingas ŽVVG viešųjų ryšių specialistas turi aukštąjį išsilavinimą ir 5 m. darbo patirtį VPS, administravimo ir įgyvendinimo srityje. VPS finansininkė turi aukštąjį išsilavinimą buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir 3 m. 10 mėn. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje, įgyvendinant VPS.</p>
1.2.	<p>ŽVVG vertybės</p> <p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG - organizacija, gebanti bendriems tikslams sutelkti ŽVVG teritorijos plėtros dalyvius, atstovaujančius trims ŽVVG teritorijos sektoriams - pilietinei visuomenei, vietos valdžiai ir verslui, dirbti vadovaujantis BIVP principu „iš apačios į viršų“, siekiant tvarios ŽVVG teritorijos plėtros ir pažangos bei sukurti didesnę žvejybos ir su žvejyba susijusios veiklos vertę, didinti užimtumą ir įsidarbinimo galimybes. ŽVVG geba kruopščiai ir atsakingai įgyvendinti ŽVVG parengtas vietos plėtros strategijas ir kitus projektus.</p> <p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG veikia vadovaudamasi vertybėmis, kurios buvo išskirtos įsteigus ŽVVG, įvertinus partnerystės narių patirtį ir interesus. ŽVVG veiklos laikotarpiu, bendraujant su vietos bendruomene, vertinant situaciją, poreikius ir prioritetus, ugdant</p>

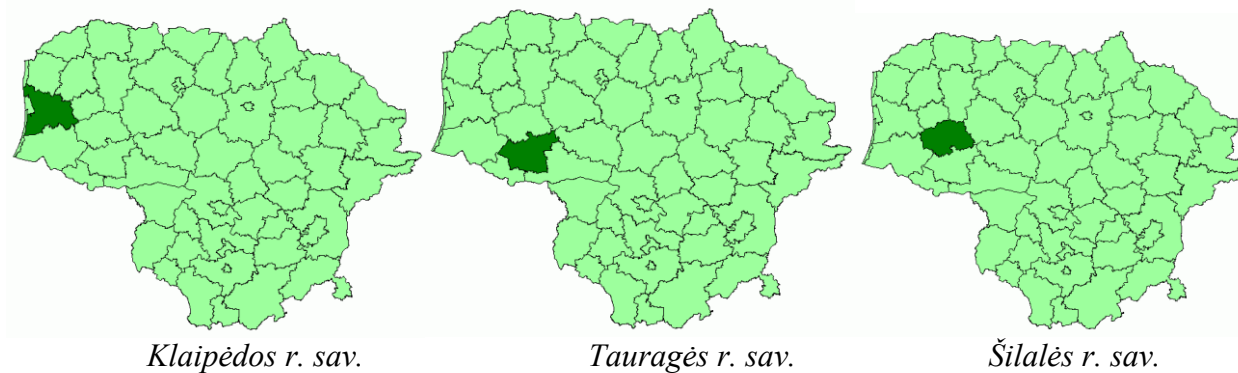
	<p>bendruomeniškumą, vertybės buvo galutinai apibrėžtos. ŽVVG vykdydama veiklą siekia kurti tokią aplinką, kuri sudarytų sąlygas ŽVVG teritorijos tvariai, ilgalaikiai ir nuosekliai pažangai. ŽVVG siekia, kad pažangos vertybės taptų sąmoningu kiekvieno ŽVVG teritorijos gyventojo siekiu, kuriant pokyčius ŽVVG teritorijoje, kad vertybių laikymasis generuotų visų kitų organizacinių vertybių atsiradimo prielaidas. Todėl ŽVVG vertybės atliepia modernios organizacijos vertybes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tolerancija ir atvirumas: siekiama stiprinti bendruomenės dvasią ir skatinti visų jos narių bendradarbiavimą, pagrįstą pagarba įvairovei bei skirtingoms raiškos formoms, ir paramą vienas kitam, siekiama užtikrinti socialinį teisingumą ir lygybę, bendruomenės narių gerovę; • Tvarumas ir aplinkosauga: akcentuojamos vertybės, susijusios su aplinkosauga, tvarumo principais ir gebėjimu tausoti gamtos išteklius, skatinant naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius, mažinti atliekas ir kt.; • Kompetencija ir pareiškumas – praktinio patyrimo, žinių ir įgūdžių taikymas, kartu tinkamai ir savalaikiai vykdant pareigas ir/ar įsipareigojimus; • Skaidrumas ir objektyvumas: nešališkas elgesys kitų asmenų atžvilgiu, pasitikėjimas komandiniais sprendimais, nuomonės pagrindimas faktais, atskiriant žmonių lūkesčius, norus, nuomones, emocijas; • Kūrybiškumas ir inovatyvumas: naujų idėjų paieškos, savarankiško ir nestereotipiško mąstymo, greito orientavimosi sudėtingoje situacijoje ir inovatyvių sprendimų priėmimo skatinimas, siekiant rasti naujus galimų problemų sprendimus, generuoti naujas idėjas; • Bendradarbiavimas ir partnerystė: didelę reikšmę teikiant bendradarbiavimui, partnerystei ir dialogui su kitomis organizacijomis, bendruomenės nariais ir suinteresuotaisiais subjektais, taip stiprinant tinklaveiką ir veiksmingai įgyvendinant bendrus tikslus.
1.3.	<p>ŽVVG teritorijos vizija iki 2027 m.</p> <p style="text-align: center;">ŽVVG teritorijos vizija</p> <p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG teritorija - geografiškai ir strategiškai patogi vieta verslui ir turizmui su išvystyta infrastruktūra, saugia ir patrauklia aplinka kiekvienam. Dėka iniciatyvių geranoriškų žmonių įvairiapusiškos veiklos regionas taps vieta, kurioje:</p>

	 <p>gyvena sumanūs, verslūs, svetingi, atviri naujovėms ir laimingi žmonės</p>	 <p>plėtojamose sumanios ir aplinkai palankios žuvininkystės ir su juo susijusios verslumo iniciatyvos</p>	 <p>taikomi naujoviški ir kūrybiški sprendimai, kuriant sveiką ir turiningą bei įtraukų bendruomenės gyvenimą</p>	 <p>kuriamas tvirtomis ir atpažįstamomis vertybėmis pagrįstas regiono identitetas</p>
1.4.	<p>ŽVVG misija Partnerystėje su pilietine visuomene, verslu ir vietos valdžia aktyvinti ir stiprinti žuvininkystės bendruomenės sumanias iniciatyvas, užtikrinančias tvarią Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono plėtrą, kartu kuriančias jo savitą kultūrinį stilių ir gyvenimo būdą, atpažįstamą regiono tapatybę, susietai, nuosekliai ir inovatyviai spręsti socialinius, ekonominius ir aplinkos, ypač gyventojų užimtumo, klausimus.</p>			

2. ŽVVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė

2.1. Pagrindiniai ŽVVG teritorijos duomenys, teritorijos išskirtinumas, identitetas ir gamtos išteklių analizė

Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorija apima Klaipėdos r., Tauragės r. ir Šilalės r. savivaldybes.

Klaipėdos r. sav.

Tauragės r. sav.

Šilalės r. sav.

Vakarų Lietuvos ŽVVG priklausančių savivaldybių teritorinis išsidėstymas¹

Geografinė padėtis ir administracinis suskirstymas.

Klaipėdos r. sav. yra vakarinėje Lietuvos Respublikos dalyje. Vakaruose ribojasi su Baltijos jūra, Kuršių mariomis ir Klaipėdos miesto savivaldybe, šiaurės kaimynai – Palangos m. sav., Kretingos r. sav., rytų – Rietavo ir Šilalės r. sav., pietų – Šilutės r. sav. Klaipėdos r. sav. priklauso Klaipėdos apskričiai (**R1**)².

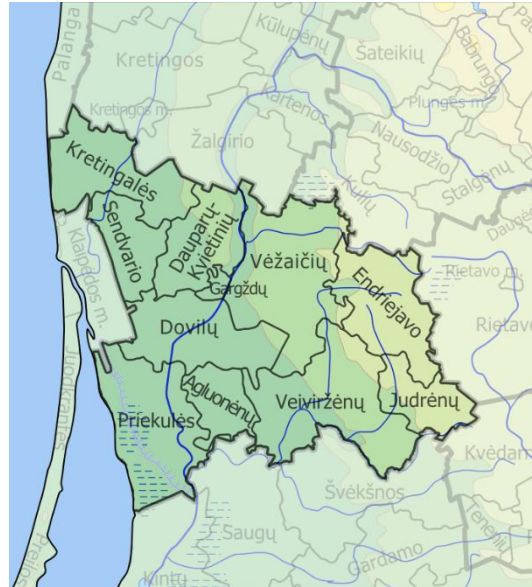
Klaipėdos r. sav. plotas sudaro 1 336 km², Gargždų miestas užima 1,735 km². Vandenių dalis nuo bendro teritorijos ploto sudaro 9,2 proc. Klaipėdos r. sav. plotas sudaro 2 proc. Lietuvos ir 26,6 proc. apskrities teritorijos. Klaipėdos r. sav. sudaro 11 seniūnijų, rajono centras – Gargždų miestas: Agluonėnų, Dauparų-Kvietinių, Dovilų, Endriejavo, Judrėnų, Kretingalės, Priekulės, Sendvario, Veiviržėnų, Vėžaičių, Gargždų miesto

¹ www.wikipedia.org

² Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 metų. Prieiga per internetą: <https://old.klaipedos-r.lt/index.php?1532230227#:~:text=Klaip%C4%97dos%20rajon%C4%97dos%20strateginis%20pl%C4%97tros%20planas%20iki%202030%20m.%2C,tarybos%202021%20m.%20gegu%C5%BE%C4%97s%2027%20d.%20sprendimu%20Nr.>

seniūnijos (žr. 2 pav.). Pagal administracinį suskirstymą Klaipėdos r. teritorijoje buvo 578 gyvenamosios vietovės: 349 viensėdžiai; 220 kaimų; aštuoni miesteliai – Agluonėnai, Dovilai, Endriejavas, Judrėnai, Kretingalė, Plikiai, Veiviržėnai, Vėžaičiai; du miestai – Gargždai ir Priekulė. Savivaldybės teritorija ganėtinai urbanizuota.

2023 m. pr. Klaipėdos r. sav. gyveno 63 990 gyventojų³.

2 pav. Klaipėdos rajono savivaldybės seniūnijos⁴

Tauragės r. sav. yra Lietuvos pietvakariuose, Tauragės apskrityje. Savivaldybė ribojasi su 6 savivaldybių teritorijomis: Pagėgių, Šilalės r., Šilutės r., Jurbarko r., Kelmės r. ir Raseinių r. savivaldybėmis. Rajoną kerta automagistralė Klaipėda–Vilnius. Patogi geografinė padėtis tranzitui išvystyta transporto infrastruktūra, orientuota tiek į Lietuvos regionus, tiek į Latviją *Via Hanzos* koridoriumi, yra vienas iš svarbiausių Tauragės r. sav. privalumų (**R2**)⁵.

Bendras Tauragės r. sav. teritorijos plotas yra 1 179 km². Vandenų dalis nuo bendro teritorijos ploto sudaro 2,5 proc. Bendras savivaldybės plotas sudaro 1,8 proc. Lietuvos bei 26,9 proc. Tauragės apskrities teritorijos. Tauragės miestas – Tauragės r. sav. centras. Savivaldybė yra ganėtinai

³ Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/>

⁴ www.wikipedia.org

⁵ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440>

urbanizuota. Tauragės r. sav. yra du miestai – Tauragė ir Skaudvilė, 4 miesteliai ir 320 kaimų. Administraciniu-teritoriniu požiūriu rajono savivaldybė suskirstyta į 8 seniūnijas: Batakių, Gaurės, Lauksargių, Mažonų, Skaudvilės, Tauragės, Tauragės miesto ir Žygaičių (žr. 3 pav.). 2023 m. pr. Tauragės r. sav. gyveno 37 404 gyventojų⁶.

3 pav. Tauragės rajono savivaldybės seniūnijos⁷

Šilalės r. sav. įsikūrusi Lietuvos vakaruose, Tauragės regiono šiaurinėje dalyje. Savivaldybė yra strategiškai puikioje geografinėje padėtyje, šiaurėje ribojasi su Rietavo bei Telšių r. sav., rytuose su Kelmės r. sav., pietuose su Tauragės, o vakaruose su Šilutės ir Klaipėdos r. sav. Savivaldybės teritoriją kerta automagistralė Vilnius – Klaipėda (R3)⁸.

Šilalės r. sav. užima 1 187 km² plotą, kurio 2,5 proc. užima vandenys. Bendras savivaldybės plotas sudaro 1,8 proc. Lietuvos bei 26,9 proc. Tauragės apskrities teritorijos.

Šilalės r. sav. administracinis centras yra Šilalės miestas. Šilalės r. sav. dar yra 7 miesteliai ir 435 kaimai. Teritorija urbanizuota. Administraciniu-teritoriniu požiūriu r. sav. suskirstyta į 14 seniūnijų: Bijotų, Bilionių, Didkiemio, Kaltinėnų, Kvedarnos, Laukuvos, Pajūrio, Palentinio, Šilalės miesto, Šilalės kaimiškąją, Tenenių, Traksėdžio, Uplynų ir Žadeikių (žr. 4 pav.).

2023 m. pr. Šilalės r. sav. gyveno 21 258 gyventojų⁹.

⁶ Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

⁷ www.wikipedia.org

⁸ Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://silale.lt/wp-content/uploads/2022/04/Planas.docx.pdf>

4 pav. Šilalės rajono savivaldybės seniūnijos¹⁰

Kraštovaizdis, įskaitant vandens telkinius ir miškus, jų tinkamumas verslinei žvejybai, akvakultūrai ir rekreacijai. Biologinė įvairovė ir saugomos teritorijos.

Klaipėdos r. sav. teritorija pasižymi gana didele saugomų teritorijų gausa, pakankamai turtinga įvairiais gamtiniais ištekliais, ypač respublikinės reikšmės draustiniais ir vandens telkiniais – tai sukuria rekreacinio-gamtinio turizmo plėtros potencialą (R4)¹¹. Vaizdingą kraštovaizdį kuria ne tik Kuršių marių pakrantė su regioninio parko teritorija, kuriame – keli draustiniai, daug gamtos paminklų, bet ir nemažai upių. Savivaldybės teritorija teka Minija su intakais Žvelsa, Skinija, Agluona, Veiviržu; Dangė su intaku Eketė. Pietrytine dalimi teka Veiviržo intakas Šalpė, jos

⁹ Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

¹⁰ www.wikipedia.org

¹¹ Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 metų. Prieiga per internetą: <https://old.klaipėdos-r.lt/index.php?1532230227#:~:text=Klaip%C4%97dos%20rajon%C4%97tros%20planas%20iki%202030%20m.%2C,tarybos%202021%20m.%20gegu%C5%BE%C4%97s%2027%20d.%20sprendimu%20Nr.>

intakas Graumena teka savivaldybės pietryčių riba. Savivaldybės teritorija eina Klaipėdos kanalas. Klaipėdos rajono ežerai: Kalotės, Kapstato, Plazės, Kalvių žvyro karjero, Laukžemių, Greičiūnų, Agluonėnų, Plikių tvenkiniai. Taip pat plyti Tyrų, Svencelės pelkės (**R5**)¹².

Klaipėdos r. sav. 0,3 proc. teritorijos yra konservacinės paskirties. Tai saugomų teritorijų žemė, kuriai priskiriami rezervatai, rezervacinės apyrbės ir kultūros paveldo objektais užimti žemės sklypai. Tai valstybės saugomi žemės plotai, kuriuose draudžiama bet kokia ūkinė veikla, nesusijusi su šių saugomų teritorijų specialia priežiūra, tvarkymu ir apsauga. Konservacinės paskirties žemei Klaipėdos r. sav. priskiriamas Pajūrio regioninio parko Plazės gamtinis rezervatas, kuris saugo šiam kraštui būdingų rūšių augalus ir gyvūnus, savitą žemyninio pajūrio ruožo gamtinį kraštovaizdį, liekaninės kilmės Plazės ežerą su apyežeriu ir Mažąjį klifą (pajūrio skardį). Valstybinių rezervatų konservacinės paskirties užimamas plotas rajone – 53 proc. rajono konservacinės žemės. Šioje zonoje yra griežčiausias apsaugos režimas, nevykdoma jokia ūkinė veikla. Konservacinei paskirčiai taip pat priskiriamos neveikiančios senosios kapinės, kurių apsauga užtikrinama pagal Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo ir jo poįstatyminių teisės aktų reikalavimus. Rajone saugomų gamtos ir kultūros paveldo objektų valstybinė konservacinės paskirties žemė užima 47 proc. rajono konservacinės žemės. Rajono teritorijoje yra išsidėsčiusi dalis Pajūrio regioninio parko ir dalis Kuršių nerijos nacionalinio parko. Rajone yra 2 gamtiniai rezervatai (Naglių, Plazės), 21 draustinis (10 iš jų priklauso Pajūrio regioniniam parkui arba Kuršių nerijos nacionaliniam parkui), 1 gyvūnijos atkuriamasis sklypas (Kalvių), 2 biosferos poligonai (Kuršių marių, Vainutos miškų), 11 buveinių apsaugai svarbių teritorijų ir 10 paukščių apsaugai svarbių teritorijų. Klaipėdos r. sav. yra 6 gamtos objektai: akmuo Baravykas, Lapiškės akmuo, Olandų kepurės skardis, Vingio kopa, Svencelės ažuolas, Šernų ažuolas (**R6**)¹³.

Tauragės r. sav. teka Jūra (70,7 km iš 177) su savo intakais Akmena, Šunija, Šešuvimi, Ežeruona ir daugelis kitų jų intakų ir intakėlių. Rajone yra 10 ežerų, 5 dideli tvenkiniai, didžiausias jų – Balskų, 10 pagal dydį Respublikoje ir daug mažesnių. Rajone plyti kelios nemažos pelkės – Plynoji, Artoji, Laukėsa, Leoniškės plynoji, pastarosios dvi – išekspluatuoti ar tebeekspluatuojami durpynai, yra ir daug mažesnių pelkių, kurios anksčiau buvo durpynai, bet dabar užžėlusios miškais. Didžiausi miškai – Karšuvos girios dalis, Tyrelio, Tauragės-Batakių miškai. Yra dalis Viešvilės valstybinio gamtinio rezervato, Jūros ichtiologinio draustinio (**R7**)¹⁴.

Tauragės r. yra 14 piliakalnių (Aukštupių, Batakių, Dapkiškių, Gilandžių, Greižėnų, Ivangėnų I, Ivangėnų II, Juškaičių, Kalniškių, Kiukiškių, Matiškių, Naujininkų, Nosaičių, Pagramančio)¹⁵.

Pagramančio regioninio parko plotas – 13 529 ha. Parkas apima Akmenos ir Jūros upių santaką su gretimomis teritorijomis (Akmenos upės ilgis parko teritorijoje 29 km, o Jūros upės – 38 km). Administraciškai priklauso Šilalės (4,7 tūkst. ha) ir Tauragės (9,0 tūkst. ha) r. sav. Pagramančio regioninis parkas – miškingų Akmenos ir Jūros upių slėnių kraštovaizdžio parkas. Išskirtinis slėnių bruožas – rėvų gausa ir kabantys tiltai, jungiantys upių krantus. Stačiuose šlaituose gausu atodangų, skardžių. O slėniuose veši natūralios pievos. Akmenys ir ažuolai čia vadinami

¹² www.wikipedia.org

¹³ Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 metų. Prieiga per internetą: <https://old.klaipedos-r.lt/index.php?1532230227#:~:text=Klaip%C4%97dos%20rajonas%20strateginis%20pl%C4%97tros%20planas%20iki%202030%20m.%2C,tarybos%202021%20m.%20gegu%C5%BE%C4%97s%2027%20d.%20sprendimu%20Nr.>

¹⁴ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440>

¹⁵ http://www.piliakalniai.lt/district2.php?rajonas_id=44

milžiniais. Vienas tokių Tamošaičių akmuo vadinamas Milžinu. Gyvoji gamta - Aukštapelkė Plynoja, suteikia prieglobstį retiesiems augalams: kupstinei kūlingei, aukštajai gegūnei, paprastajam kardeliui, plunksninei plusnei. Gilūs slėniai, pelkės, apypelkio miškai, žolių turtingi eglynai sudaro galimybes įvairiausiems augalams ir gyvūnams. Milžinai ažuolai: Andriejaičių, Genių, Gudlaukio, Tamošaičių sukuria ypatingai pakilią atmosferą, verčiančią susimąstyti apie amžinybę. Tarsi rankas tiesia į dangų net 12 kamienų liepa **(R8)**¹⁶.

Reikia pažymėti, kad, Tauragės r. sav. palankios sąlygos plėtoti vandens turizmą. Jos teritoriją kerta Jūros upės nacionalinė vandens turizmo trasa, kuri yra viena iš aštuonių Nacionaliniame vandens turizmo trasų specialiajame plane įvardintų turizmo trasų. Vandens turizmui vystyti tinkami ir didžiausi rajono teritorijoje esantys Jūros upės intakai Akmena, Šešuvis ir Ančia (Šešuvies intakas). Vis dėlto vandens turizmo trasose nėra pakankama aktyviam poilsiui skirta infrastruktūra **(R9)**¹⁷. Vandens telkinių, tinkamų rekreacijai, savivaldybės teritorijoje nėra daug, o jų didžiąją dalį sudaro tvenkiniai. Iš savivaldybės teritorijoje esančių ežerų rekreacijai labiausiai tinka du ežerai: didžiausias Draudenių ir Šilinio ežerai. Iš rajone esančių tvenkinių šiuo metu rekreacijai intensyviausiai naudojami didžiausi rajone Balskų ir Skaudvilės tvenkiniai. Nors šie telkiniai intensyviai naudojami rekreacijai, tačiau rekreacinė infrastruktūra nepakankama, neatitinka rekreacijos tendencijų **(R10)**¹⁸.

Šilalės r. sav. sukonzentruoti santykinai dideli gamtiniai ir kultūriniai rekreacijos ir turizmo ištekliai. Miškai, ežerai, tvenkiniai, upės ir jų slėniai, išlikusios natūralios pievos ir ganyklos bei kiti natūralaus kraštovaizdžio elementai lemia kraštovaizdžio vertę, biologinę įvairovę ir jos išsaugojimo svarbą. Pro rajoną teka Jūra su intakais Lokysta, Akmena, Aitra, bei kitos – Yžnė, Ašutis, Tenenys, Ašva. Telkšo 7 ežerai (didžiausias – Paršežeris), rajonui priklauso dalis Balskų tvenkinio, yra užtvankų ant Kisės, Lokystos, Geniutalio, Pienaujos, Ašučio, Yžnės, Pelos ir kt. **(R11)**¹⁹.

Į Šilalės r. sav. teritoriją įeina Pagramančio ir Varnių regioniniai parkai, Stemplių kraštovaizdžio, Jūros botaninis, Upynos geomorfologinis, Aitros hidrografinis draustiniai. Šilalės rajone yra ir Europos ekologinio tinklo NATURA 2000 objektų, kurių apsauga yra orientuota į buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų išsaugojimą, palaikymą, natūralių buveinių tipų, gyvūnų ir augalų rūšių atkūrimą. Rajone paukščių apsaugai svarbi teritorija yra Vainuto miškų biosferos poligonas, buveinių apsaugai svarbios teritorijos – Gojaus skroblynai, Medvėgalio pievos, Paršežerio – Lūksto pelkių kompleksas, Pagramančio regioninis parkas, Žaliosios miškas. Miškų ekosistemos yra turtingos gyvūnijos ir ypač augmenijos - aptinkama rečiausių saugomų augalų rūšių **(R12)**²⁰. Šilalės r. sav. kraštovaizdis yra tinkamas rekreacijai, kadangi čia sukonzentruoti santykinai dideli gamtiniai ištekliai.

Vandens kokybė. Energijos gamybai naudotini atsinaujinantys ištekliai (pvz., saulės, vėjo energija) ir jos gamyba.

Klaipėdos r. sav. geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą vykdo bei vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą

¹⁶ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440>

¹⁷ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440>

¹⁸ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440>

¹⁹ www.wikipedia.org

²⁰ http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/miskustatistika/2011/02%20Misku%20ukio%20statistika%202011_m.pdf ,

http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/miskustatistika/2013/02%20Misku%20ukio%20statistika%202013_m.pdf

eksploatuoja AB „Klaipėdos vanduo“. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą sudaro: 53 vandenvietės, iš kurių tik penktadalyje vandenviečių tiekiamas vanduo atitinka Lietuvos higienos normos reikalavimus; 377 km vandentiekio tinklų; 322 km buitinių nuotekų tinklų; buitinių nuotekų valykla Dumpiuose, aptarnaujanti ir Klaipėdos miestą, bei 14 mažesnių valyklų. 2018 m. AB „Klaipėdos vanduo“ vandens tiekimo paslaugomis naudojosi 55,0 proc. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų ir, palyginti su 2014 m., aptarnaujamų gyventojų sumažėjo 11,0 proc. p. Vartotojų skaičiaus mažėjimas siejamas su augančiu gyventojų skaičiumi Klaipėdos rajono savivaldybės ir ne taip sparčiai augančiu prisijungusiųjų skaičiumi prie vandens tiekimo ir nuotekų tinklų. 2018 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje išgauta 1 677,2 tūkst. kub. m požeminio vandens, o viso sunaudota 2 441,9 tūkst. kub. m vandens. Palyginti su 2014 m., Klaipėdos rajono savivaldybėje vandens sunaudojimas padidėjo 11,7 proc. 2018 m. daugiau nei pusė sunaudoto vandens teko pramonės reikmėms ir ši dalis, palyginti su 2014 m., išaugo 26,7 proc. 2018 m. palyginti su 2014 m., 6,2 proc. mažiau vandens sunaudota ūkio ir buities reikmėms. Surinktų nuotekų kiekis Klaipėdos rajono savivaldybėje, 2018 m. palyginant su 2014 m., padidėjo 30,2 proc. (2018 m. surinkta 1 146 tūkst. kub. m. nuotekų, 2014 m. – 880 tūkst. kub. m.). Klaipėdos rajono savivaldybėje ūkio, buities ir gamybos nuotekų išleidimas į paviršinius vandenis 2018 m. siekė 967,8 tūkst. kub. m, iš kurių 868,5 tūkst. kub. m (89,7 proc.) išvalytų iki normos. 2014 m. nuotekų išvalytų iki normos išleista 46,7 proc. arba du kartus mažiau nei 2018 m. 2018 m. 10,3 proc. nuotekų išleista nepakankamai išvalytų. 2018 m. šalyje nepakankamai išvalytų nuotekų išleidimas į paviršinius vandenis vidutiniškai sudarė 1,8 proc. **(R13)**²¹

Klaipėdos r. sav. pagamintos centralizuotai tiekiamos šilumos dalis iš atsinaujinančių energijos išteklių 2019 m. siekė 87 proc., kai Lietuvos Respublika, vadovaujantis Europos Sąjungos direktyvomis, yra įsipareigojusi atsinaujinančių energijos išteklių centralizuotai tiekiamos šilumos dalį padidinti iki 60 proc. 2020 m. šiuo rodikliu Klaipėdos r. sav. viršijo Lietuvos Respublikos įsipareigojimus. 2019 m. pabaigoje Klaipėdos rajono savivaldybėje buvo 232 atsinaujinančių energijos išteklių jėgainės, priklausančios juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių įrengtoji suminė galia (elektra) siekė 7,3 MW. Dumpių nuotekų valymo įrenginių biodujų elektrinėje (AB „Klaipėdos vanduo“) be elektros buvo gaminama ir šiluma (įrengtoji galia (šiluma) 0,9 MW) **(R14)**²².

Tauragės r. sav. vartotojams tiekiamas tik požeminis vanduo, išgaunamas iš giluminių gręžinių. Centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens kokybė 92 proc. atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančias higienos normas **(R15)**²³. O Tauragės rajono savivaldybei atlikus Tauragės maudyklų vandens kokybės mikrobiologinius bei vizualinius tyrimus, Tauragės rajono Keramikos ir Jūros upės maudyklų vandens mikrobiologinės bei vizualinės taršos rodikliai neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentuotų privalomų verčių.

²¹ Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 metų. Prieiga per internetą: <https://old.klaipedos-r.lt/index.php?1532230227#:~:text=Klaip%C4%97dos%20rajon%C4%97dos%20strateginis%20pl%C4%97tros%20planas%20iki%202030%20m.%2C,tarybos%202021%20m.%20gegu%C5%BE%C4%97s%2027%20d.%20sprendimu%20Nr.>

²² Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 metų. Prieiga per internetą: <https://old.klaipedos-r.lt/index.php?1532230227#:~:text=Klaip%C4%97dos%20rajon%C4%97dos%20strateginis%20pl%C4%97tros%20planas%20iki%202030%20m.%2C,tarybos%202021%20m.%20gegu%C5%BE%C4%97s%2027%20d.%20sprendimu%20Nr.>

²³ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440>

Energijos skirstymo operatoriaus duomenimis Tauragės rajone 2021 m. veikia 20 vėjo elektrinių. Vienam fiziniam asmeniui priklauso viena vėjo elektrinė, kurios galia siekė nuo 10 kW iki 30 kW, o likusių 19 vėjo elektrinių valdo juridiniai asmenys. Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos duomenimis bendra instaliuota vėjo jėgainių galia Tauragės rajone siekia 50,29 MW. Vėjo elektrinių Tauragės r. sav. per paskutinius trejus metus vidutinė elektros energijos gamyba siekė 122 281,3 MWh (10514,3 tne). Be to, nuolatos auga ir įrengtų saulės elektrinių skaičius bei jų pagaminama energija. Labiausiai per paskutinius tris metus augo fizinių asmenų iki 10 kW saulės elektrinių skaičius. Šiuo metu Tauragės r. sav. yra 25 biudžetinės įstaigos naudojami saulės fotovoltinių elektrinių pagaminta elektra, kurių bendra instaliuota galia siekia 924,65 MW. Veikia ir gamintojai, elektros energiją gaminantys saulės elektrinėse. Remiantis Energijos skirstymo operatoriaus duomenimis 2019 m. buvo 40 gamintojų, 2020 m. – 41, o 2021 m. – 42 gamintojai, kurių instaliuota galia 2021 m. buvo 4,006 MW. Tauragės r. sav. yra Balskų hidroelektrinė – mažoji hidroelektrinė, pastatyta 1984 m. ties užtvenkta Jūros upe. Tai antroji pagal instaliuotą elektros galią (3,014 MW) po Kauno hidroelektrinės vandens jėgainė Lietuvoje (**R16**)²⁴.

Šilalės r. sav. UAB „Šilalės vandenys“ vykdo geriamojo vandens tiekimą Šilalės rajono gyventojams. Išvalytą ir Lietuvos higienos normos HN 24:2017 reikalavimus atitinkantį vandenį gauna 86% UAB „Šilalės vandenys“ geriamojo vandens vartotojų. Šilalės, Bijotų, Bytlaukio, Gineikių, Jomantų, Jucaičių, Juodainių, Kaltinėnų, Kvėdarnos, Laukuvos, Šiauduvos, Tenenių, Pajūralio, Pajūrio, Požerės, Upynos, Traksėdžio, Iždonų, Andriejiaičių, Palentinio, Paežerės ir Girdiškės vandenvietėse veikia vandens gerinimo įrenginiai, likusiose vandenvietėse vanduo gyventojams tiekiamas tiesiai iš gręžinio. Siekdami įvertinti ir kontroliuoti tiekiamo geriamojo vandens kokybę, UAB „Šilalės vandenys“ atlieka geriamojo vandens kontrolę remdamiesi Tauragės bei Klaipėdos laboratorijose gautais vandens tyrimų protokolais. Geriamojo vandens kokybę prižiūri Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Tauragės departamento specialistai, kurie vadovaujami kasmet naujai tvirtinamu ir derinamu programinės priežiūros planu²⁵. Savivaldybėje nefiksuojamas tendencingas į paviršinius vandenis išleistų ūkio, buities ir gamybos bendro nuotekų kiekio augimas, o išvalytų iki norminio lygio nuotekų dalis sudaro didžiąją dalį visų nuotekų (2018 m. – 100 proc.). Tuo tarpu pagrindinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo subjekto savivaldybėje nuotekų tvarkymo veiklos apimtys auga, 2019 m. buvo išvalyta 331,8 tūkst. m³ nuotekų, o 2017 m. 295,9 tūkst. m³²⁶. Vandens telkinių vandens būklė gera, didelio užterštumo nenustatyta (**R17**)²⁷.

Šilalės r. sav. teritorijoje elektros energija iš AIE gaminama saulės šviesos bei vėjo elektrinėse. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2021-01-29 duomenimis, Šilalės rajone buvo išduota 13 leidimų gaminti elektros energiją saulės šviesos elektrinėse, kurių bendra galia siekia 0,0398 MW. Fotovoltinės geografinės informacinės sistemos (PVGIS) duomenimis, Lietuvos geografinėje teritorijoje įrengta 1 kW galingumo

²⁴ Tauragės rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 m. Prieiga per internetą:

<https://www.ena.lt/uploads/sav-aie-vp/50..TauragesRS.pdf>

²⁵ <https://www.silalesvandenys.lt/veikla/geriamojo-vandens-kokybe/>

²⁶ Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: <https://silale.lt/wp-content/uploads/2022/04/Planas.docx.pdf>

²⁷ Šilalės rajono savivaldybės 2021 metų visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita. Prieiga per internetą:

https://www.hi.lt/uploads/pdf/padaliniai/savivaldybiu_ataskaitos/2021_m._ataskaitos/Silales_r._sav._2021.pdf#:~:text=Savivaldyb%C4%97s%20visuomen%C4%97s%20sveikatos%20steb%C4%97senos%20ataskaitos%20tikslas%20%E2%80%93%20pateikti,savivaldyb%C4%97s%20priemon%C4%97s

saulės fotovoltinė elektrinė gamina 935 kWh per metus; įrengtos saulės šviesos elektrinės per metus pagamina apie 37,21 MWh (3,20 tne) elektros energijos. Šilalės r. sav. plėtojama ir vėjo jėgainių infrastruktūra. Remiantis leidimo gaminti vėjo energiją duomenimis, Šilalės r. sav. yra išduoti 8 leidimai statyti vėjo energiją gaminančius įrenginius. Bendra šių prietaisų instaliuota galia – 66,46 MW. Atlikus normatyvinius apskaičiavimus, nustatyta, kad Šilalės rajone veikiančios vėjo jėgainės per metus pagamina 221 529,41 MWh (19 051,53 tne) elektros energijos. Verta paminėti, jog Šilalės r. sav. elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energetikos išteklių plėtoja viena stambiausių Baltijos šalyse žaliają energiją plėtojančių įmonių – „Enefit Wind“. Ši įmonė Šilalės r. sav. teritorijoje dėl palankių klimato sąlygų yra įrengusi 64,90 MW galingumo vėjo parką, iš kurio pagamintą energiją tiekia į bendrą Lietuvos elektros energijos skirstymo tinklą **(R18)**²⁸.

Kultūros ir (arba) žvejybos paveldas, organizuojami tradiciniai ir (arba) su žuvininkystės veikla susiję renginiai.

Klaipėdos r. seniūnijų kultūros centruose veikia daugiau nei 46 įvairaus tipo meno kolektyvai, puoselėjantys skirtingas meno rūšis: folkloro ansamblis, liaudiška kapela, teatro trupė ir vaikų šokių kolektyvas, vaikų meninės saviraiškos studija, vaikų vokalinis ansamblis, humoro grupė ir choras, tautinių šokių kolektyvas, vaikų etnoinstrumentų ansamblis, mėgėjų teatras, klijavimo teatras, vokalinis ansamblis, šokių grupė, dramos teatras, estradinis duetas, instrumentinė-vokalinė grupė. Klaipėdos r. sav. meno mėgėjų kolektyvų veikloje dalyvauja daugiau nei tūkstantis saviveiklininkų, iš jų – apie 65 proc. vaikai **(R19)**²⁹.

Etnokultūriškumo požiūriu Klaipėdos r. sav. teritorijoje daugiausia dominuoja nacionalinės svarbos valstybės istorijos ir regioninės svarbos kultūrinės vertybės **(R20)**³⁰: 57 archeologijos objektai, 1 urbanistikos objektas, 27 statinių kompleksai, 27 statiniai, 2 mitologinės vietos, 6 įvykių vietos, 16 monumentų ir kt.

Klaipėdos rajono amatininkai ir tautodailininkai atstovauja didžiajai daliai liaudies meno krypčių: keramika, skulptūra, tekstilė, pynimas ir kt. Daugelis amatų čia yra panašūs kaip ir kitų Lietuvos regionų, bet turima ir būdingų tik pajūriui. Rajone persipina Klaipėdos krašto ir Žemaitijos amatai. Prie Klaipėdos r. sav. kultūrinės veiklos prisideda aktyvios rajono bendruomenės, kurios kasmet organizuoja miestų ir kaimų šventes, tradicinius, amatų ir kalendorinius renginius **(R21)**³¹.

Klaipėdos kraštui nuo seno būdingas žvejo amatas. Senoviniai žuvies paruošimo būdai vis dar sėkmingai gyvuoja. Vienas iš seniausių Vakarų Lietuvos amatų – gintaro apdirbimas. Vienas iš buvusių populiariesnių amatų pajūryje – tai audimas, kuris sėkmingai gyvuoja ir šiandien. Klaipėdos krašte sėkmingai gyvuoja senasis kalvio amatas. Rajone gyvena ir dirba 28 Lietuvos tautodailininkų sąjungos Žemaitijos skyriaus

²⁸ Šilalės rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 m. Prieiga per internetą: <https://silale.lt/wp-content/uploads/2023/04/Nr.-T1-37.pdf>

²⁹ <http://www.gargzdukc.lt/>

³⁰ Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos duomenys: <http://klaipedos-r.lt/oldweb/?lt=1091151905>

³¹ Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 metų. Prieiga per internetą: <https://old.klaipedos-r.lt/index.php?1532230227#:~:text=Klaip%C4%97dos%20rajonas%20strateginis%20pl%C4%97tros%20planas%20iki%202030%20m.%2C,tarybos%202021%20m.%20gegu%C5%BE%C4%97s%2027%20d.%20sprendimu%20Nr.>

Gargždų sekcijos nariai ir per 40 liaudies meistrų, amatininkų: pynėjų, audėjų, medžio drožėjų, kalvių, keramikų, tapytojų. Iš jų 8 turi meno kūrėjo statusą, o sertifikuotus produktus gamina 10 sertifikuotų tradicinių amatininkų. 2014 m. įregistruota Klaipėdos rajono amatininkų bendruomenė, veikia Dvilų amatininkų gildija, Priekulės amatininkų gildija „Krikragaa“. Parengtas Klaipėdos rajono tradicinės kultūros vertybių registras **(R22)**³². Kasmet rajone įvyksta per 120 vietinio pobūdžio įvairių žanrų bei tematikos folkloro renginių (vakaronių, kalendorinio ciklo švenčių, amatų mokymų, tautodailės parodų). Tarptautiniu renginiu tapo liaudiškos muzikos festivalis „Užaugau Lietuvoj“ Doviluose, tradiciniais regioniniais – Oninės „Atkelkime plačiai vartus“ Vėžaičiuose, „Joninės lietuvininko kieme“ Agluonėnuose, šventė „Prie Veiviržo“ Veiviržėnuose, Žvejų ir miestelio šventė „Ant marių kraštelio“ Drevernoje, Priekulės miesto šventė „Skambantis krantas“, Tradicinių lietuvių liaudies žaidimų čempionatas Slengiuose, Gargždų miesto gimtadienis, Europos paveldo dienos. Jau tradicija tapo atgaivintos Rasų, Jorės, Sekminių, Lygiadienių, Užgavėnių šventės.

Tauragės r. sav. turi pakankamai kultūros paveldo objektų, iš kurių didžiausias kultūros paveldo objektų grupes sudaro archeologinio paveldo objektai, sakralinio paveldo objektai ir Antrojo pasaulinio karo įtvirtinimų statiniai. Turimi kultūros paveldo objektai sudaro galimybes plėtoti kultūrinį-pažintinį turizmą, formuoti turistinius maršrutus pagal objektų grupes. Tačiau dar dalis kultūrinio-pažintinio turizmo maršrutų yra neišplėtoti, tobulintina jiems pažinti reikalinga infrastruktūra. Tauragės mieste įkurti muziejai taip pat reikšmingi kultūrinio-pažintinio turizmo plėtojimui. Kultūrinių renginių atžvilgiu potencialą turi Tauragės kultūros centro veikla, vienijanti ir įvairių rajono meno kolektyvų veiklą **(R23)**³³.

Tauragės rajone plėtojamas tautinis paveldas, tradiciniai bei netradiciniai amatai: giedojimas, pynimas, drožyba, mezgimas, skulptūra, vėlimas iš vilnos, mezgimas, nėrimas, siuvinėjimas, papuošalų gamyba, akmens apdirbimas, sūrių gamyba, duonos, pyragų kepimas, giros darymas, kugelio kepimas, bitininkystė, drožyba, verpimas, akmens skaldymas, medžio drožyba, stogdengystė, suvenyrinių gintarinių medelių gaminimas, kalvystė, gintaro apdirbimas, juostų audimas, margučių marginimas, kryždirbystė (sertifikuoti 3 tradiciniai amatininkai) **(R24)**³⁴.

Gausu tradicinių renginių, pradedant nuo valstybinių švenčių minėjimų, užgavėnių, mamos dienos, Petro ir Povilo atlaidų, rudens švenčių, adventinių popiečių, eglutės įžiebimo švenčių, Joninių, Kaziuko mugės, vaikų ir jaunimo sporto šventės ir kitų kalendorinių švenčių ir tęsiant šventėmis, būdingomis, tik tam tikroms gyvenamosioms vietovėms: Šv. Lauryno šventė, Adakavo vakaronė „Po savo stogu – visaip patogų“, Lauksargių amatų šventė „Protėvių kraitė“, Mėgėjų muzikos grupių festivalis „Alio, talentai iš provincijos“, vaikų meno ir išraiškos šventė „Jaunasis talentas“, poezijos ir meno šventė „Pašaukimai“ bei bendruomenių teatrų festivalis „Skaudvilės rampa“.

Šilalės r. sav. gausu kultūros išteklių. Veikia dailininkai profesionalai, dailininkai mėgėjai, trys mėgėjų teatrai, didelis skaičius mėgėjų muzikos kolektyvų, ansamblių kapelų, veikia liaudies šokių kolektyvai **(R25)**³⁵.

³² Klaipėdos rajono savivaldybė. Prieiga per internetą: <https://klaipedos-r.lt/kultura/etnine-kultura/>

³³ Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginis plėtros planas. Prieiga per internetą: https://teisineinformacija.lt/taurage/document/25440_2

³⁴ https://www.tautinispaveldas.lt/listings/?search_keywords=&search_categories%5B%5D=&job_region_select%5B%5D=248&submit=

³⁵ <https://silale.lt/svietimas-kultura-ir-sportas/>

Rajone pripažinti saugomais 122 nekilnojami kultūros objektai ir vertybės: 63 archeologijos objektai, 10 statinių kompleksų, 7 statiniai, 11 mitologinių vietų, 16 monumentų, 6 įvykių ir 9 laidojimo vietos. VVG teritorijoje tęsiasi Tauragės ir Varnių paveldo vertybių apsaugos arealai, kur dominuoja valstybės istorijos paveldas. Pagramančio regioninio parko teritorijoje plyti šios kultūros paveldo vertybės: Dapkiškių, Matiškių, Kreivių, Indijos, Pilalės, Švedkalnio, Kuturių, Pagramančio piliakalniai, Balskų, Lylavėnų senkapiai, Tamošaičių akmuo, senovinės gyvenvietės, dvarvietės ir kapinaitės bei Pagramančio miestelio urbanistinis kompleksas. Yra 6 buvusių dvarų sodybos – Budrių, Pajūrio, Prapymo, Rūtelių (Leonardpolio), Labardžių ir Bijotų (Baublių). Kvėdarnos ir Laukuvos miesteliai yra pripažinti Kultūros vertybių registre registruotomis vertybėmis **(R26)**³⁶.

Plėtojamas tautinis paveldas: veikia 6 sertifikuoti amatininkai³⁷, kurie sertifikavo tradicinius tautinio paveldo gaminius (kryžiai, koplytstulpiai, mediniai žaislai, kojinių, mezginiai, vaistažolės, veltiniai, prieverpstės), veikia 5 tautodailininkai, Upynos miestelio liaudies amatų muziejus, kuriame eksponuojamos amatininkų darbo vietos, įrankiai, vyksta parodos.

Šilalės r. sav. gausu tradicinių renginių: Medvėgalio menų festivalis, Poezijos pavasaris Baubliuose, Liaudiškos muzikos kapelų varžytuvės, Kraštiečių šventė, Rudens darbų užbaigimo šventė, Kalėdinė amatų mugė, Kaziuko mugė, Seniūnijų šeimų sporto šventė, Tautinės giesmės vakaras, Atlaidai Drungeliškės koplyčioje, Žvejo šventė Šiauduvos kaime, Vasaros šventė Požerės kaime, garsioji Melioratorių šventė ir kt. **(R27)**³⁸.

ŽRVVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas.

Vakarų Lietuvos žuvininkystės regionas tai išskirtinio grožio, savitas, unikalių gamtos ir kultūros kompleksų gausa pasižymintis kraštas prie Kuršių marių ir Baltijos jūros – reikšmingas šalies regionas rekreacijos ir vandens transporto požiūriu. Čia puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos, gausu kurortinio pobūdžio gyvenviečių, sukurta gera atostogų ir turizmo bazė, kuri reikalauja pritaikymo aktyvios rekreacijos poreikiams ir plėtros, Kuršių marios yra vienintelis šalyje vandens telkinys, kur teikiamos vandens turizmo paslaugos atitinka šių paslaugų kokybės standartus ir tenkina daugumos turizmo vartotojų poreikius. Regionas, turėdamas gausius ir įvairius vandens telkinių išteklius, turi nemažą privalumą žvejybai ir akvakultūrai, rekreacinio vandens turizmo vystymui, palyginus su kitais Lietuvos regionais. Gyvybinga ir darni regiono aplinka gali patenkinti vietos gyventojų ir lankytojų poreikius kokybiškoms paslaugoms, regione yra visos prielaidos kurti saugius produktus ir unikalias paslaugas, tvariai naudoti vietos išteklius, sumaniai derinti ES Žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos elementus, pasinaudoti Mėlynosios ekonomikos teikiamais privalumais.

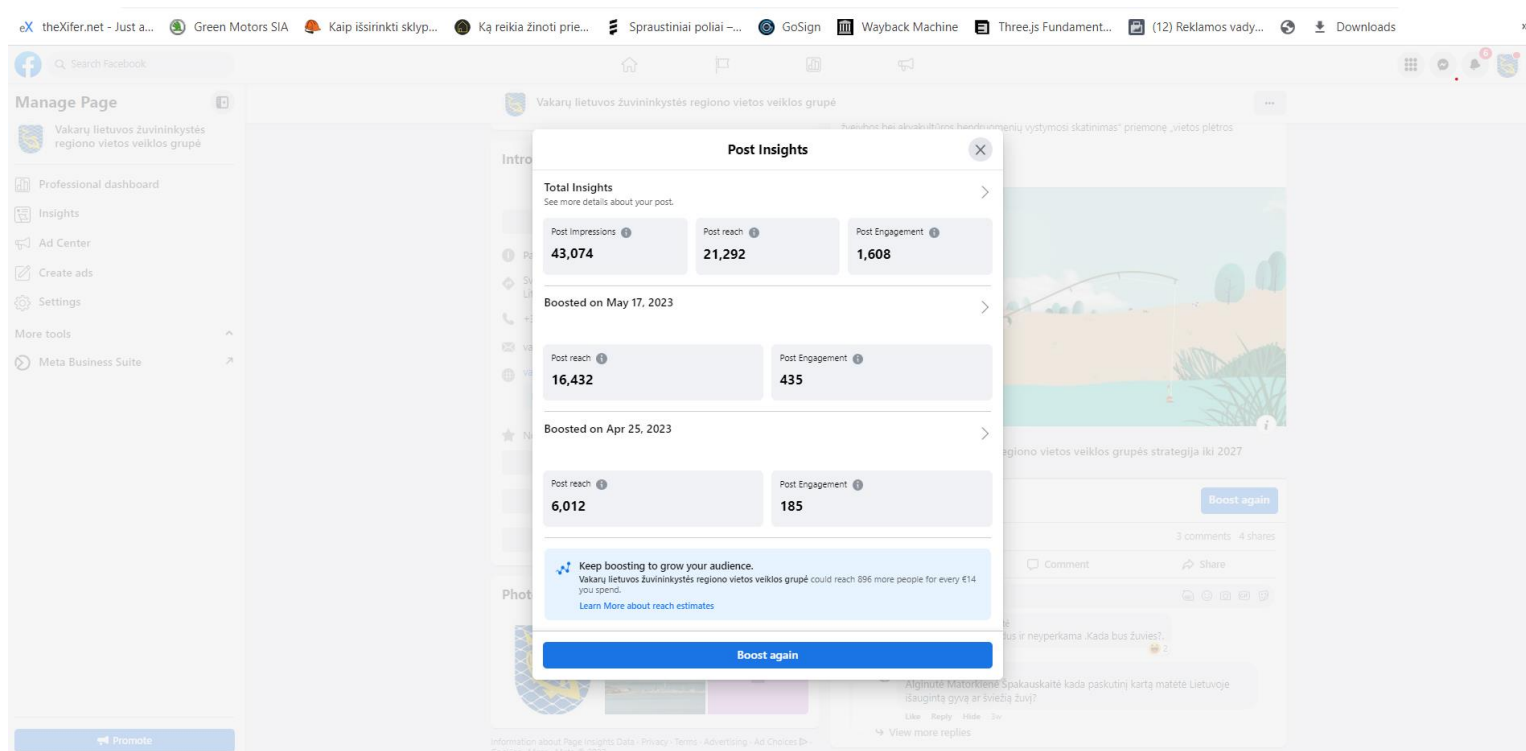
2.2. ŽVVG teritorijos gyventojų poreikių analizė

³⁶ <https://silale.lt/wp-content/uploads/2022/01/Kulturos-vertybiu-registras.pdf>

³⁷ https://www.tautinispaveldas.lt/listings/?search_keywords=&search_categories%5B%5D=&job_region_select%5B%5D=254&submit=

³⁸ Šilalės kultūros centras. Prieiga per internetą: <https://silaleskc.lt/>

Siekiant paskatinti Vakarų Lietuvos ŽVVG gyventojus aktyviai įsitraukti į vietos plėtros strategijos rengimą naujam laikotarpiui ir į ŽVVG teritorijos ir gyventojų poreikių tyrimą, Vakarų Lietuvos ŽVVG parengė viešinimo animaciją <https://www.youtube.com/watch?v=eKBPONIokfU>, kuris pasiekė daugiau nei 20 tūkst. auditoriją. Filmuke supažindinama su naujojo LEADER laikotarpio - BIVP perspektyvomis: Europos Sąjungos žuvininkystės politikos tikslais, bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai keliamais tikslais ir poreikiais bei siektiniais rezultatais naujuoju finansavimo laikotarpiu, Europos Sąjungos ir nacionaliniais horizontaliaisiais principais prie kurių įgyvendinimo turi prisidėti bendruomenės inicijuota vietos plėtra, vietos plėtros strategijų kokybinio vertinimo svarbiausiais aspektais. Animacija skirta visiems ŽVVG teritorijos gyventojams, taip pat bendruomenių, kitų nevyriausybinių organizacijų, verslo atstovams, savivaldybių administracijų specialistams, politikams.

Be to, Vakarų Lietuvos ŽVVG, rengiantis naujam Europos Sąjungos finansavimo laikotarpiui iki 2030 m. ir siekiant nustatyti ŽVVG teritorijos gyventojų poreikius, atliko Klaipėdos, Tauragės ir Šilalės r. sav. gyventojų, bendruomenių, NVO organizacijų bei verslo atstovų apklausą. Siekiant išlaikyti partnerystės principą, buvo apklausti: ŽVVG teritorijos gyventojai, vietos verslininkai, bendruomenių ir kitų NVO nariai, vietos valdžios atstovai. Ruošdamiesi gyventojų apklausai, ŽVVG administracijos darbuotojai konsultavosi su ŽVVG valdyba. Kartu su ja buvo parengtas apklausos klausimynas, kuris išplatintas gyventojams (*ŽVVG teritorijos situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo anketa pateikta priede Nr.2*).

Reprezentatyvi respondentų imtis anketavimui buvo nustatyta: remiantis mokslinėje literatūroje pateikiamomis rekomendacijomis apklausos vykdymui ir jos rezultatų reprezentatyvumui užtikrinti³⁹; pasitelkiant informacines technologijas: www.apklausa.lt. Pateikta imties dydžio skaičiuokle.

Gautos 200 užpildytų anketų. 2023 m. pradžioje Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje gyveno 118 tūkst. gyventojų. Vadinasi tyrimo tikimybei esant 99 proc., tyrimo rezultatų paklaida lygi 10 proc. ir tai užtikrina tyrimo reprezentatyvumą.

Anketavimo metu buvo siekiama išsiaiškinti Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos gyventojų požiūrį į:

- Opiausias ŽVVG teritorijos problemas;
- ES paramos panaudojimo tikslines sritis nustatytoms problemoms spręsti.

Surinkti duomenys buvo analizuojami, naudojant Microsoft EXCEL programą ir interneto portale „Apklausa.lt“. Apklausos rezultatų analizė parodė, kad esamoms problemoms spręsti, gyventojų nuomone, visų pirma paramą skirti būtina rekreacinio turizmo plėtrai; viešųjų erdvių sutvarkymui ir pritaikymui rekreacinės žuvininkystės poreikiams; vietos išteklių valdymo stiprinimui (tvaresni vartojimo įpročiai, visuomenės informavimas, vandens telkinių taršos prevencija ir pan.); biologinės įvairovės atkūrimui, išsaugojimui ir didinimui; paramai esamoms arba naujoms įmonėms, galinčioms kurti darbo vietas, ypač jaunimui; pažintinės žuvininkystės erdvių kūrimui, formuojant visuomenės (ypač jaunosios kartos) gamtosauginę pasaulėžiūrą; žvejų ir žuvininkystės produktų gamintojų gebėjimų kurti didelės vertės produktus stiprinimui (atsekamumas, ekologija, tautinis paveldas, nacionalinės kokybės sistemos ir pan.); sveikatingumo skatinimui (aktyvus sportas, sveika mityba, sveikatinimosi procedūros ir pan.); inovacijų ir skaitmeninio skatinimui ir diegimui (nauji produktai, paslaugos, veiklos būdai ir kt.); bendruomeninį verslumą skatinančioms iniciatyvoms; klimato kaitos švelninimui, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (*detalus ŽVVG gyventojų poreikių tyrimo rezultatų apibendrinimas pateiktas priede Nr.3*).

Bendrai apibendrinant apklausos rezultatus galima teigti, kad duomenimis galima pasikliauti, nes apklausoje dalyvavo įvairaus amžiaus, lyties, išsilavinimo, profesijos ŽVVG teritorijos gyventojai, kurių nuomonė buvo įvairi ir nešališka.

Parengtas VPS projektas buvo pateiktas viešai derinti su visuomene ŽVVG interneto svetainėje www.vakaruzvvg.lt pastaboms ir pasiūlymams pateikti suteikiant 20 darbo dienų terminą. Pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta.

³⁹ Kardelis, K. (2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. – Kaunas: Judex.

Rengiamam VPS projektui aptarti, diskutuoti dėl ŽVVG teritorijos ir gyventojų poreikių, VPS prioritetų, tikslų ir priemonių, jų finansavimo 2023-06-15 buvo suorganizuoti Vakarų Lietuvos ŽVVG valdybos narių mokymai, kviečiant ir kitus ŽVVG teritorijos gyventojus, bendruomenes, verslo ir valdžios atstovus ir kartu organizuojant kūrybines dirbtuves, kurių metu nustatyta ŽVVG teritorijos plėtros poreikių prioritetine tvarka. Parengtas VPS projektas buvo pristatytas projekto baigiamosios konferencijos metu 2023-06-30. Į konferenciją buvo pakviesti ŽVVG teritorijos gyventojai, vietos valdžios, verslo, bendruomenių atstovai, Žemės ūkio ministerijos ir Nacionalinės mokėjimo agentūros atsakingi darbuotojai.

2.3. ŽVVG teritorijos socialinė situacija

Gyventojų kaitos tendencijos, gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių.

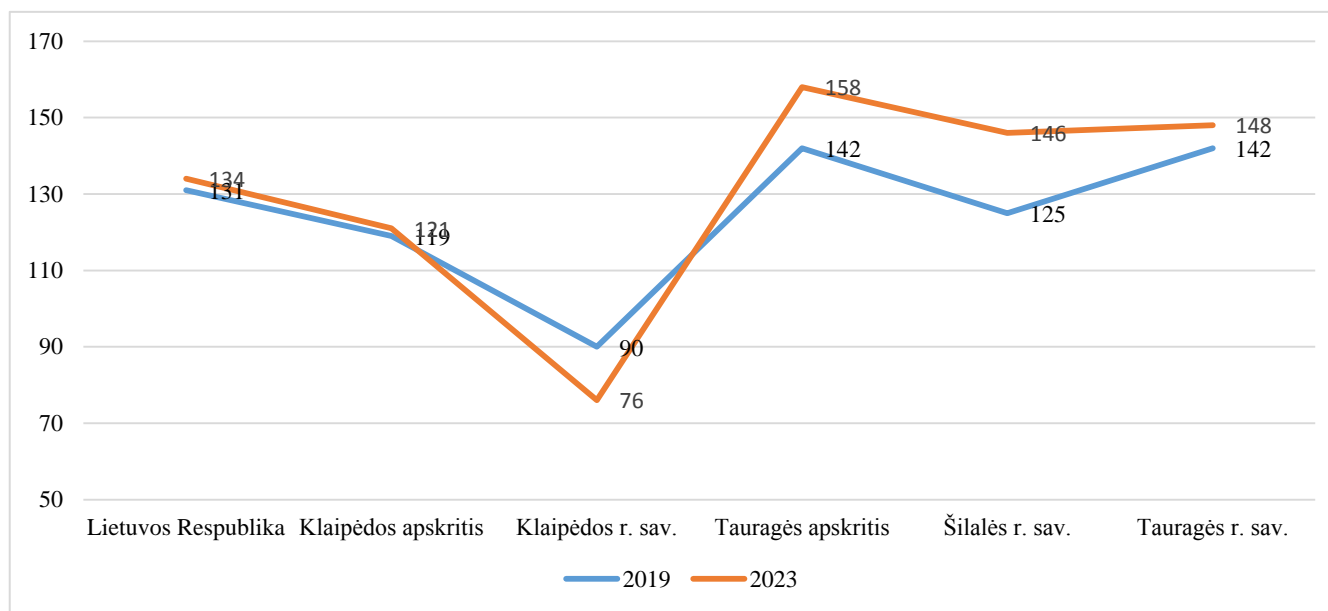
Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje t. y. Klaipėdos r., Šilalės r. ir Tauragės r. savivaldybėse 2023 m. pr. gyveno 122 562 gyventojų, tai sudarė 4,3 proc. nuolatinių Lietuvos gyventojų. Vienintelėje regione savivaldybėje - Klaipėdos r. sav. gyventojų skaičius 2019-2023 m. augo ir net sparčiau nei vidutiniškai Lietuvoje. Deja, kitose ŽVVG teritorijai priklausančiose savivaldybėse gyventojų skaičius mažėjo (žr. 1 lent.). Vertinant bendro Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos gyventojų skaičiaus vidutinį metinį pokytį matyti, kad regione bendras gyventojų skaičius auga (vidutinis metinis pokytis 0,8 proc.) ir net šiek tiek sparčiau nei vidutiniškai Lietuvoje (**R28**). Iš esmės Klaipėdos r. sav. gyventojų skaičiaus augimą lemia teigiama vidinė gyventojų migracija, sąlyginai gera gyventojų amžiaus struktūra, sąlygojanti teigiamą natūralų gyventojų prieaugį, ir Klaipėdos r. sav. išsidėstymas, kai didžiųjų miestų (šiuo atveju Klaipėdos miesto gyventojai) keliasi gyventi į šalia didmiesčio esančias teritorijas.

1 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje, asmenys

	2019	2020	2021	2022	2023	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	2794184	2794090	2810761	2805998	2857279	0,6
Klaipėdos apskritis	317722	319958	322283	324263	334281	1,3
Klaipėdos r. sav.	58439	60124	56964	59419	63990	2,4
Tauragės apskritis	93695	91822	92667	90893	90617	-0,8
Šilalės r. sav.	22410	21899	22051	21586	21258	-1,3
Tauragės r. sav.	38290	37803	38002	37403	37404	-0,6

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=684e50e2-6cf6-426f-8d20-8b3e3856bdd2#/>

Integruotas demografinę situaciją ir jos perspektyvas t. y. populiacijos senėjimą atskleidžiantis demografinės senatvės koeficientas rodo, kad Klaipėdos r. sav. 100 vaikų iki 15 metų amžiaus tenka 76 pagyvenę (65 metų ir vyresnio amžiaus) asmenys. Ir tai ženkliai geresnė situacija nei vidutiniškai Lietuvoje. Kita vertus, Šilalės r. ir Tauragės r. sav. skaičiuojamas demografinės senatvės koeficientas artimas Lietuvos vidurkiui, nors ir turi blogėjimo tendenciją, skirtingai nuo Klaipėdos r. sav. (žr. 5 pav.) **(R29)**.

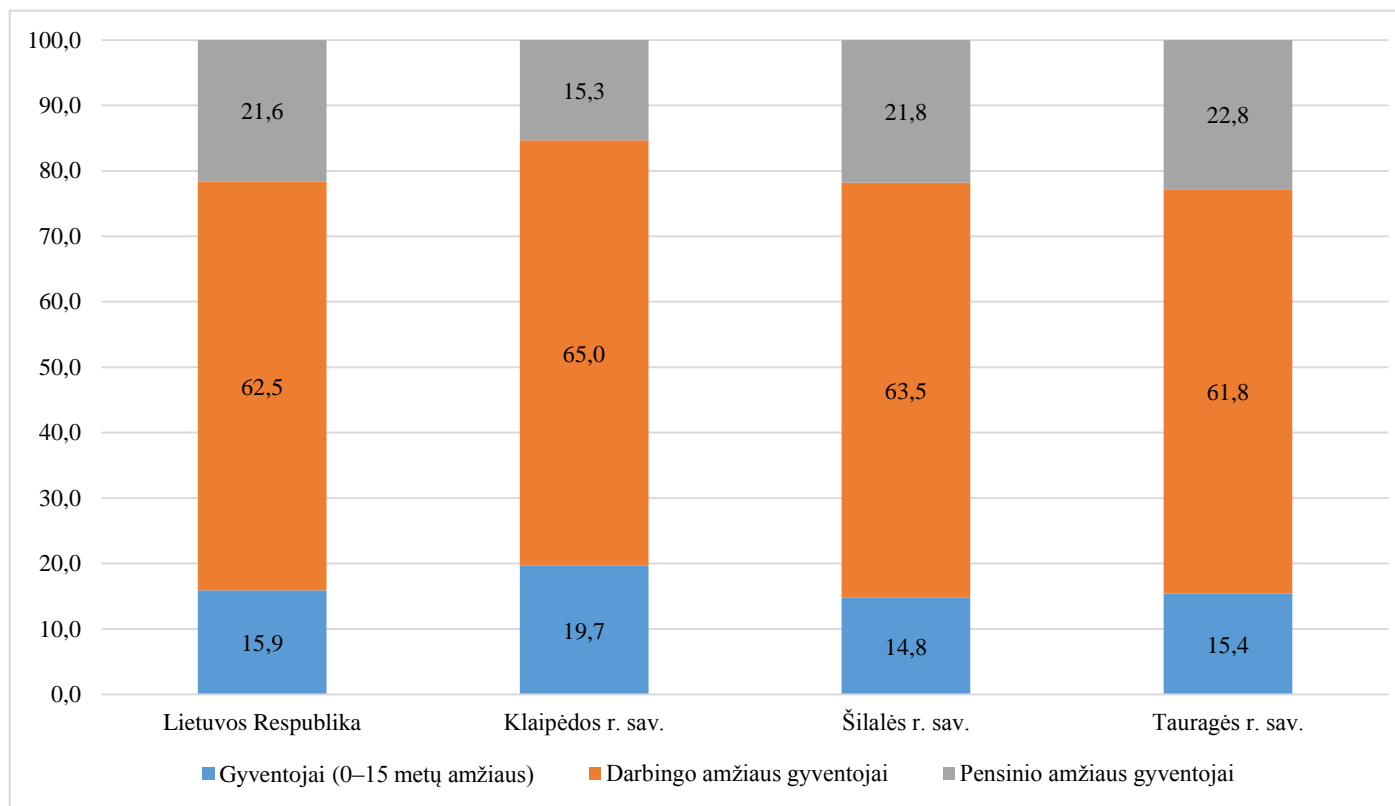
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=4de25ccf-d9d0-4a9f-81bd-bec607a23712#/>

5 pav. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos, Lietuvos Respublikos, Klaipėdos ir Tauragės demografinės senatvės koeficientas⁴⁰ 2019 ir 2023 metų pradžioje

Gyventojų struktūra pagal amžių patvirtina, kad palyginti su kitomis ŽVVG teritorijos savivaldybėmis ir su vidutine šalies gyventojų struktūra

⁴⁰ Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

pagal amžių, santykinai geriausia situacija Klaipėdos r. sav. (žr. 6 pav.) ir tai sąlygoja pakankamai gerą demografinę situaciją visoje Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje, nes vien tik Klaipėdos r. sav. gyvena 52,2 proc. regiono gyventojų (**R30**).

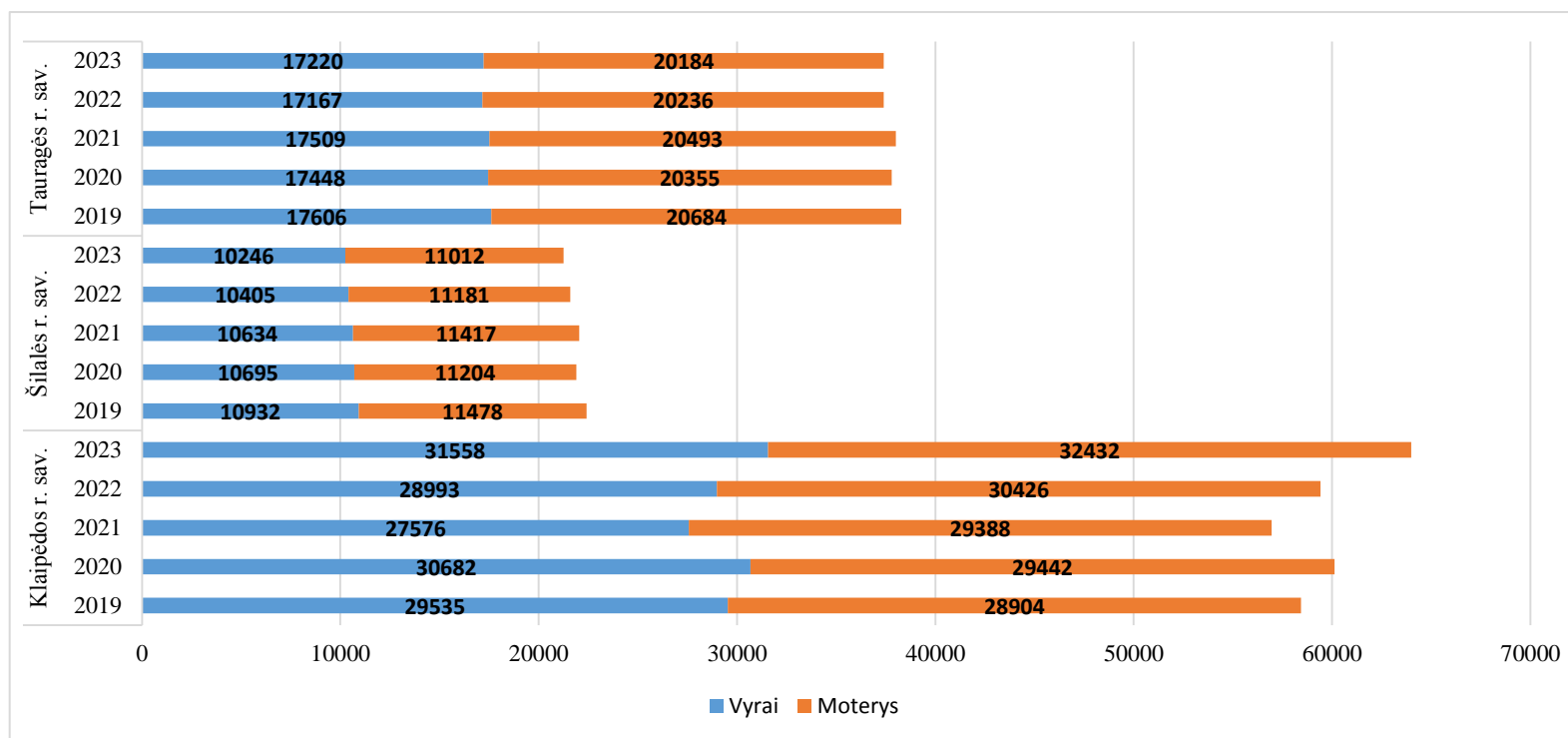

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?hash=198afb75-03e3-483b-9f52-ac7db10ee354#/>

6 pav. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos, Lietuvos Respublikos, Klaipėdos ir Tauragės apskričių gyventojų pasiskirstymas pagal amžių 2023 metų pradžioje, proc.

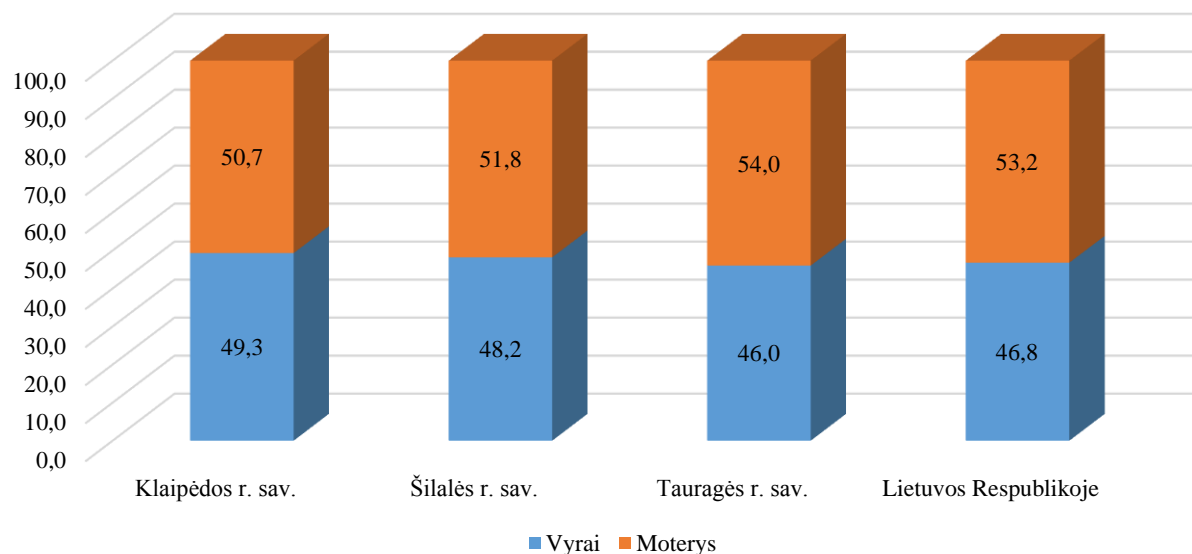
Vertinant ŽVVG teritorijos gyventojų pasiskirstymą pagal lytį, stebima nors ir neženkli, bet visgi lyčių disproporcija, kai atskirose regiono

savivaldybėse moterų gyvena daugiau nei vyrų. Tik Klaipėdos r. sav. moterų ir vyrų pasiskirstymas beveik proporcingas (žr. 7 ir 8 pav.). Dažniausiai disproporcija ryškesnė reprodukcijai tinkamose amžiaus grupėse, kai moterims tenka mažiau vyrų, o pensinio amžiaus grupėje moterų skaičius vyrų skaičių viršija beveik du kartus. Tokia disproporcija viena vertus turi įtakos mažėjančiam gimstamumui, kita vertus rodo, kad pensiniame ir vyresniame amžiuje randasi daug vienišų žmonių (ypač moterų) ir tai kelia didelius iššūkius socialinių paslaugų srityje.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=ae6bf3b2-6d06-4221-bde0-5433232880d7#/>

7 pav. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos vyrų ir moterų skaičius metų pradžioje, asmenys

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=ae6bf3b2-6d06-4221-bde0-5433232880d7#/>

8 pav. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos ir Lietuvos Respublikos vyrų ir moterų pasiskirstymas 2023 metų pradžioje, proc.

Klaipėdos r. sav., vienintelėje ŽVVG teritorijos savivaldybėje, jaunų žmonių skaičius nemažėja. Tai geresnė situacija nei vidutiniškai Lietuvoje (žr. 2 lent.). Tačiau neramina tai, kad jaunų gyventojų skaičius neauga, o kitose ŽVVG teritorijai priklausančiose savivaldybėse jaunų žmonių skaičius ženkliai mažėja. Mažėjant jaunų gyventojų skaičiui, reiškiasi neigiamas natūralus gyventojų prieaugis, mažėja gimstamumas. Tai kelia rimtų socialinių-ekonominių problemų. Be to, mažėjant jaunų žmonių skaičiui, mažėja ir verslių žmonių potencialas, nes įprastai jauni žmonės pasižymi didesne versline motyvacija (**R31**).

2 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos jaunimas (14-29 m.) amžiaus, asmenys

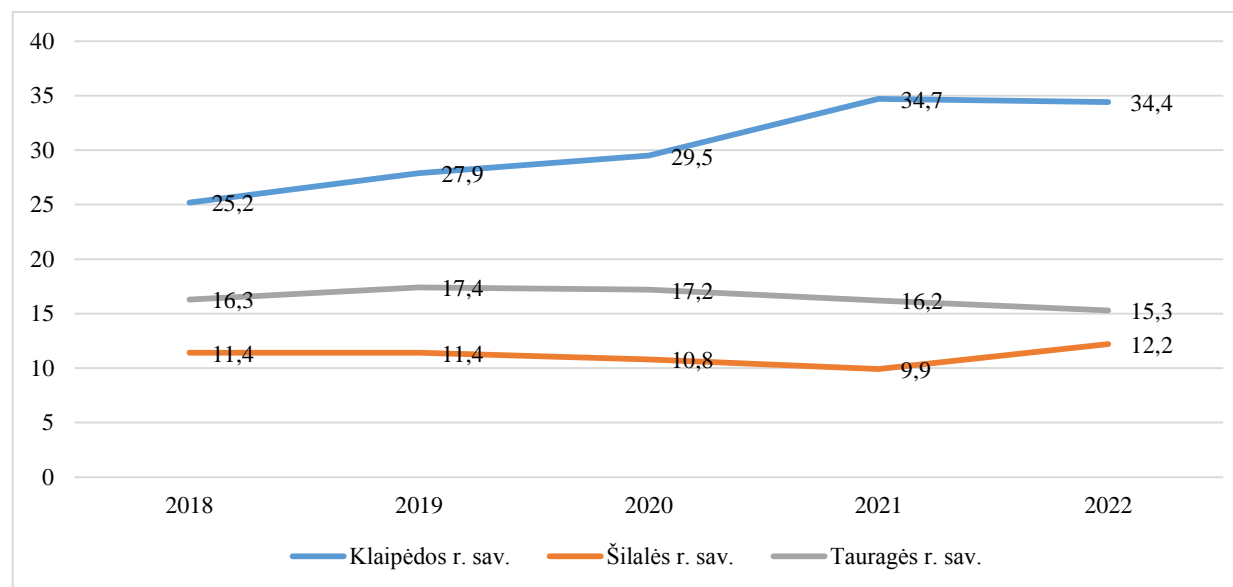
	2019	2020	2021	2022	2023	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	507533	495952	468215	457925	460196	-2,4
Klaipėdos apskritis	56792	55871	52524	51865	52963	-1,7

Klaipėdos r. sav.	10862	10998	10287	10450	10959	0,3
Tauragės apskritis	18898	18168	17034	16405	15713	-4,5
Šilalės r. sav.	4984	4796	4470	4274	3999	-5,3
Tauragės r. sav.	7323	7051	6589	6352	6173	-4,2

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=08e844f9-0ccb-4138-acdc-4ac740cbabd0#/>

Gyventojų ekonominis aktyvumas⁴¹.

Klaipėdos r. sav. užimtų gyventojų skaičius nuo 2018 m. išlaiko augimo tendenciją. Šilalės r. sav. užimtųjų skaičius 2021 m. pasiekęs mažiausią reikšmę per nagrinėjamą laikotarpį pradėjo augti ir 2022 m. buvo didžiausias. Tauragės r. sav. užimtųjų skaičius mažėja (žr. 9 pav.).

⁴¹ Informacija apie bedarbių skaičių pateikta ŽVVG ekonominės situacijos aprašyme

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=47c50ac2-50bf-47e2-a5df-d8698e1a64ce#/>

9 pav. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos užimtų gyventojų skaičius, asmenys

2021 m. Klaipėdos r. sav. užimti gyventojai sudaro 48 proc. užimtų gyventojų, Šilalės r. sav. - 34,3 proc., Tauragės r. sav. - 33,5 proc. (šalyje 46 proc.), ekonomiškai neaktyvūs gyventojai - 40 proc., Šilalės r. sav. - 52,3 proc., Tauragės r. sav. - 39,8 proc. (šalyje 43 proc.) ir bedarbiai - 12 proc., Šilalės r. sav. -13,4, Tauragės r. sav. 11,4 proc. (šalyje 11 proc.) analizuojant vyresnius negu 15 metų gyventojus⁴².

ŽVVG teritorijos socialinė situacija, jos atitiktis ŽVVG teritorijos vizijai.

Klaipėdos r. sav. auga gyventojų skaičius, vyrauja teigiama natūrali gyventojų kaita, tačiau kitose Vakarų Lietuvos ŽVVG priklausančiose savivaldybėse (Tauragės r. ir Šilalės r. sav.) gyventojų skaičius mažėja, mažėja. Didžioji dalis gyventojų darbingo amžiaus žmonės. Gana tolygus gyventojų pasiskirstymas pagal lytį. Arti pusės gyventojų turi vidurinę arba pagrindinę išsilavinimą. Ekonomiškai neaktyvių gyventojų ir užimtųjų proporcijos praktiškai vienodos. Mažėja įregistruotų bedarbių skaičius, tačiau Tauragės r. sav. šis mažėjimas neženkus. Didžiajai daliai gyventojų pagrindinis pragyvenimo šaltinis darbo užmokestis.

ŽVVG teritorijos socialinė situacija atitinka ŽRVVG teritorijos vizijos elementą, kad **Vakarų Lietuvos žuvininkystės regionas** – kuriame **gyvena sumanūs, verslūs, svetingi, atviri naujovėms ir laimingi žmonės bei taikomi naujoviški ir kūrybiški sprendimai, kuriant sveiką ir turiningą bei įtraukų bendruomenės gyvenimą.**

2.4. ŽVVG teritorijos ekonominė situacija

ŽVVG teritorijoje veikiančios įmonės, jų struktūra

ŽVVG jungiančiose Klaipėdos, Šilalės ir Tauragės r. sav. analizuojamu laikotarpiu stebimas veikiančių verslo subjektų skaičiaus augimas. Vidutiniškai per metus 2019-2023 m. laikotarpiu Klaipėdos r. sav. tokių įmonių skaičius augo 7,9 proc., atitinkamai Šilalės r. sav. – 4,9 proc. ir Tauragės r. sav. – 2,1 proc. (palyginimui šalyje stebimas 3,9 proc. vidutinis metinis augimas, Klaipėdos apskrityje – 3,9 proc. ir Tauragės apskrityje – 3,1 proc.) **(R32)**. ŽVVG teritorijoje tarp veikiančių verslo subjektų dominuoja didmenine ir mažmenine prekyba bei variklinių

⁴² Oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>.

transporto priemonių ir motociklų remontu besiverčiančios įmonės. Taip pat įmonės veikiančios statybos; apdirbamosios gamybos; transporto ir saugojimo ekonominės veiklos srityse. Ženkliai auga profesine, moksline ir technine veikla besiverčiančių ūkio subjektų skaičius, ypač Klaipėdos r. sav. (žr. 3 lent.). 85 proc. veikiančių ūkio subjektų Klaipėdos r. sav. sudaro mažos ir vidutinės įmonės (jų vidutinis metinis augimas 2019-2023 m. laikotarpiu siekė 8,1 proc.), atitinkamai Šilalės r. sav. – 80 proc. (jų vidutinis metinis augimas 2019-2023 m. laikotarpiu siekė 4,7 proc.), Tauragės r. sav. – 83 proc. (jų vidutinis metinis augimas 2019-2023 m. laikotarpiu siekė 1,8 proc.).

3 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje, vnt.

	Klaipėdos r. sav.					Šilalės r. sav.					Tauragės r. sav.				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis	1902	2052	2092	2254	2572	467	478	481	506	563	1103	1119	1106	1129	1198
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	34	36	37	39	36	22	29	28	27	31	21	22	24	24	24
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	13	11	10	11	12	-	-	-	-	1	2	4	3	3	4
Apdirbamoji gamyba	191	208	213	231	267	42	42	40	48	57	114	111	116	117	123
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	27	28	27	26	28	4	4	4	4	4	40	34	29	27	27
Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	9	10	8	7	7	1	1	1	1	1	9	8	9	8	7
Statyba	253	293	308	348	393	41	39	40	47	62	45	48	58	62	67
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	411	412	403	435	485	121	128	125	124	129	346	359	344	351	359
Transportas ir saugojimas	220	240	251	264	283	66	68	69	70	73	126	125	120	122	126
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	49	63	61	67	73	14	14	15	15	15	42	40	40	45	44

Informacija ir ryšiai	27	32	32	33	42	3	2	2	3	4	7	8	9	10	16
Finansinė ir draudimo veikla	7	8	8	9	10	2	1	1	1	1	9	11	11	11	12
Nekilnojamojo turto operacijos	79	85	94	100	109	5	5	5	4	5	31	34	33	34	35
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	144	156	157	172	223	34	32	33	37	37	53	52	52	60	66
Administracinė ir aptarnavimo veikla	86	89	89	101	125	6	5	4	7	8	20	18	18	19	23
Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	3	3	4	4	4	4	4	4	3	4	8	6	6	7	13
Švietimas	56	61	57	63	70	18	19	19	17	19	40	40	35	34	33
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	44	48	50	55	56	21	21	21	23	25	50	51	47	46	50
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	61	58	58	68	74	17	19	20	24	21	44	43	45	45	44
Kita aptarnavimo veikla	188	211	225	221	274	46	45	50	51	66	96	105	107	104	125

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>.

Be turizmo objektų, turizmo sektoriuje vieną svarbiausių vietų užima apgyvendinimo paslaugos, kurių pakankamas skaičius ir kokybė taip pat daro įtaką turistų srautams. ŽVVG teritorijoje auga ir apgyvendinimo įstaigų skaičius (**R33**), kas sudaro prielaidas kuo plačiau panaudoti ir pritaikyti unikalų vietos turizmo potencialą tvariai regiono plėtrai. Klaipėdos r. sav. 2018-2022 m. laikotarpiu apgyvendinimo įstaigų skaičius vidutiniškai per metus augo 21,1 proc., Šilalės r. sav. atitinkamai – 16,6 proc., Tauragės r. sav. sumažėjo 8,9 proc. (2022 m. apgyvendinimo įstaigų skaičius Tauragės r. sav. vėl pradėjo augti) (žr. 4 lent.). ŽVVG teritorijoje didžioji dalis apgyvendinimo įstaigų, tai apgyvendinimo įstaigos teikiančios poilsiautojų ir kitą trumpalaikį apgyvendinimą.

4 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos apgyvendinimo įstaigų skaičius, vnt.

Savivaldybė	Apyvendinimo įstaigos tipas	2018	2019	2020	2021	2022
Klaipėdos r. sav.	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės iš viso	46	53	57	94	91

	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės	4	6	8	13	11
	Poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas	39	41	47	74	74
	Poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės	3	6	2	7	6
Šilalės r. sav.	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės iš viso	6	7	9	10	11
	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės	1	2	2	4	4
	Poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas	5	5	6	5	6
	Poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės	-	-	1	1	1
Tauragės r. sav.	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės iš viso	24	22	17	12	15
	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės	2	5	5	5	5
	Poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas	22	17	12	7	10

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>.

ŽVVG teritorijos gyventojų užimtumas

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, Vakarų Lietuvos ŽVVG ekonominėse veiklose užimta apie 51,6 tūkst. gyventojų. Tai sudarė 4,1 visų šalies užimtųjų gyventojų skaičiaus (žr. 5 lent.). Klaipėdos r. sav. vidutiniškai per metus 2018-2022 m. laikotarpiu užimtų gyventojų skaičius augo 8,3 proc., Šilalės r. sav. – 2,4 proc., Tauragės r. sav. sumažėjo 1,4 proc. Tuo tarpu palyginimui vidutiniškai Lietuvoje užimtų gyventojų skaičius vidutiniškai per metus augo 0,8 proc. **(R34)**.

Daugiausia ŽVVG teritorijos gyventojų užimta pramonėje, didmeninėje bei mažmeninėje prekyboje ir variklinių transporto priemonių bei motociklų remonte. Svarbiomis ekonominės veiklos rūšimis užimtumo požiūriu Klaipėdos r. sav. laikytinas transportas ir saugojimas; statyba; švietimas; Šilalės r. sav. – žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė; statyba; švietimas; Tauragės r. sav. – transportas ir saugojimas; viešasis valdymas ir gynyba (žr. 5 lent.).

5 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos užimtų gyventojų skaičius 2021 m.

Ekonominės veiklos rūšis	Lietuvos Respublika	Klaipėdos r. sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.
Iš viso pagal ekonominės veiklos rūšis	1265534	26717	9200	15657
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	55852	742	1208	818

Pramonė	228479	5328	1274	3423
Statyba	92119	2608	832	847
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	226610	4655	2069	3382
Transportas ir saugojimas	95065	2688	639	1262
Apgyvadinimo ir maitinimo paslaugų veikla; Informacija ir ryšiai	68906	930	261	520
Finansinė ir draudimo veikla; Nekilnojamojo turto operacijos	36885	600	115	344
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	57106	952	205	365
Administracinė ir aptarnavimo veikla	55580	1346	302	506
Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	83812	1543	697	1263
Švietimas	118393	2336	746	1138
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	97137	2061	612	1224
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla, namų ūkio reikmenų remontas ir kitos paslaugos	49590	928	240	565

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra – oficialios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=3e18eaad-ae91-43b4-a898-b8e324a14f91#/>

Laisvos darbo vietos, nedarbo lygis

Užimtumo tarnybos duomenimis, registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis tiek Lietuvoje, tiek ŽVVG teritorijoje vidutiniškai, tiek atskirose jos savivaldybėse augo ypač 2019–2020 metų laikotarpiu, kuris buvo pažymėtas Covid-19 pandemijos keliamais iššūkiais. Šilalės ir Tauragės r. sav. šis augimas viršijo šalies vidurkį ir tai rodė, kad didesnė dalis ne vidutiniškai, darbingo amžiaus gyventojų neturi darbo ir nedalyvauja kuriant regiono ekonominį produktą. Taigi, (žr. 10 pav.) ženkliai išaugusi bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų nuo 2022 m. įgavo mažėjimo tendenciją ir 2023 m. I pusmečio duomenimis visose ŽVVG teritorijos savivaldybėse buvo mažesnė nei vidutiniškai Lietuvoje (8,6 proc.). Bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų Klaipėdos r. sav. siekė 5,1, Šilalės r. sav. – 7,4, Tauragės r. sav. – 8,2 proc. ir artėjo prie 2019-2020 m. buvusio lygio. Mažėjant bedarbių, mažėja ir ilgalaikio bedarbio statusą turinčių asmenų skaičius. Pastarasis rodiklis ŽVVG teritorijai priklausančiose savivaldybėse 2023 m. I pusmečio duomenimis stebimas mažiausias per visą nagrinėjamą laikotarpį (žr. 10 pav.) **(R35)**.

Rodiklis
bedarbių proc. nuo DAG

Pasirinkite metus
Multiple values

Pasirinkite mėnesį
All

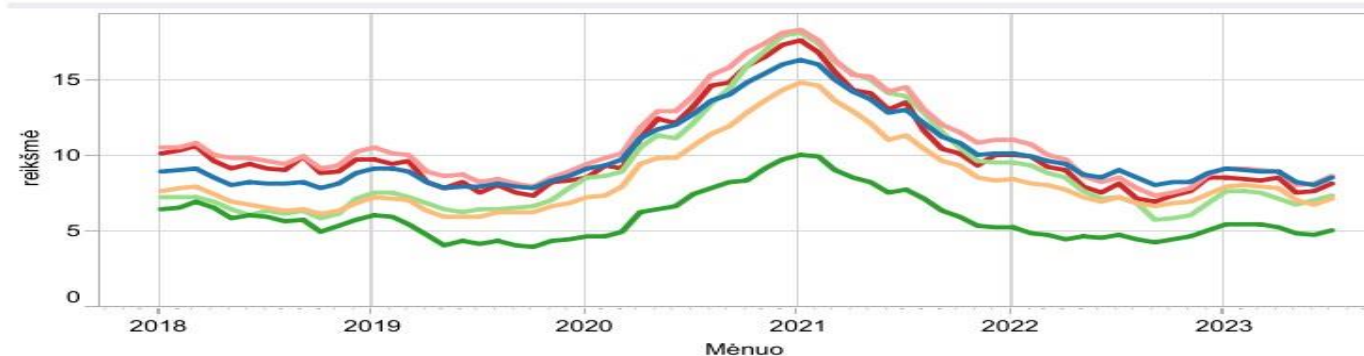
Teritorijos

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
ŠALYJE	sausis	9	9,2	9,2	16,4	10,2	9,2
	vasaris	9,1	9,2	9,4	16,1	10	9,1
	kovas	9,2	9	9,8	15,1	9,7	9
	balandis	8,6	8,3	11,2	14,3	9,5	9
	gegužė	8,1	7,9	11,8	13,8	8,8	8,3
	birželis	8,3	8	12,1	12,9	8,6	8,1
	liepa	8,2	8	12,8	13,1	9,1	8,6
	rugpjūtis	8,2	8,2	13,7	12,2	8,6	
	rugsėjis	8,3	8	14,1	11,3	8,1	
	spalis	7,9	7,9	14,9	10,9	8,3	
	lapkritis	8,2	8,4	15,5	10,1	8,3	
	gruodis	8,9	8,7	16,1	10,2	8,9	

- ŠALYJE
- Alytaus apskritis
- Kauno apskritis
- Klaipėdos apskritis
- Marijampolės apskritis
- Panevėžio apskritis
- Šiaulių apskritis
- Tauragės apskritis
- Telšių apskritis
- Utenos apskritis
- Vilniaus apskritis
- Akmenės r. sav.
- Alytaus m. sav.
- Alytaus r. sav.
- Anykščių r. sav.
- Birštono sav.
- Biržų r. sav.
- Druskininkų sav.
- Elektrėnų sav.
- Ignalinos r. sav.
- Jonavos r. sav.
- Joniškio r. sav.
- Jurbarko r. sav.
- Kaišiadorių r. sav.
- Kalvarijų sav.

Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo DAG

Teritorija	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ŠALYJE	8,5	8,4	12,6	13,0	9,0	8,8
Klaipėdos apskritis	7,0	6,5	10,6	11,5	7,4	7,6
Tauragės apskritis	10,0	9,0	13,8	14,2	8,9	8,8

Teritorija

- ŠALYJE
- Klaipėdos apskritis
- Tauragės apskritis
- Klaipėdos r. sav.
- Šilalės r. sav.
- Tauragės r. sav.

Duomenys atnaujinti 2023-08-07 (kitas duomenų atnaujinimas 2023-09-08)

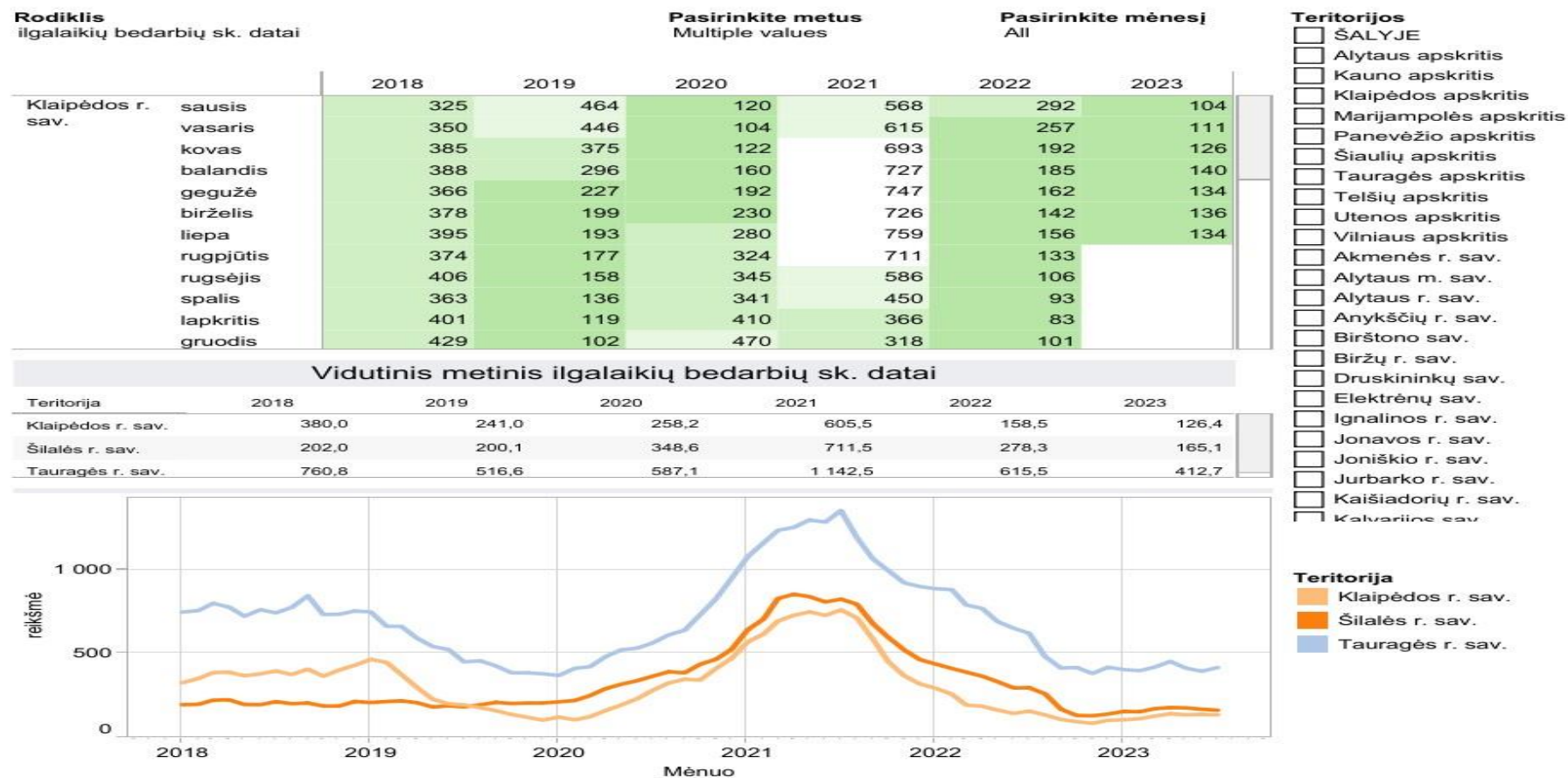
* bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra perskaičiuotas remiantis pagal 2011 m. visuotinio LR gyventojų ir būstų surašymo rezultatus perskaičiuotais darbingo amžiaus gyventojų skaičiais.

**nuo 2013-01-01 nedarbo draudimo išmokų skyrimą bei mokėjimą perėmė Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

10 pav. Vidutinė metinė bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, proc.

Šaltinis: Užimtumo tarnyba. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

Mažėjant bedarbių, mažėja ir ilgalaikio bedarbio statusą turinčių asmenų skaičius. Pastarasis rodiklis ŽVVG teritorijai priklausančiose savivaldybėse 2023 m. I pusmečio duomenimis stebimas mažiausias per visą nagrinėjamą laikotarpį (žr. 11 pav.) (R36).

Duomenys atnaujinti 2023-08-07 (kitas duomenų atnaujinimas 2023-09-08)

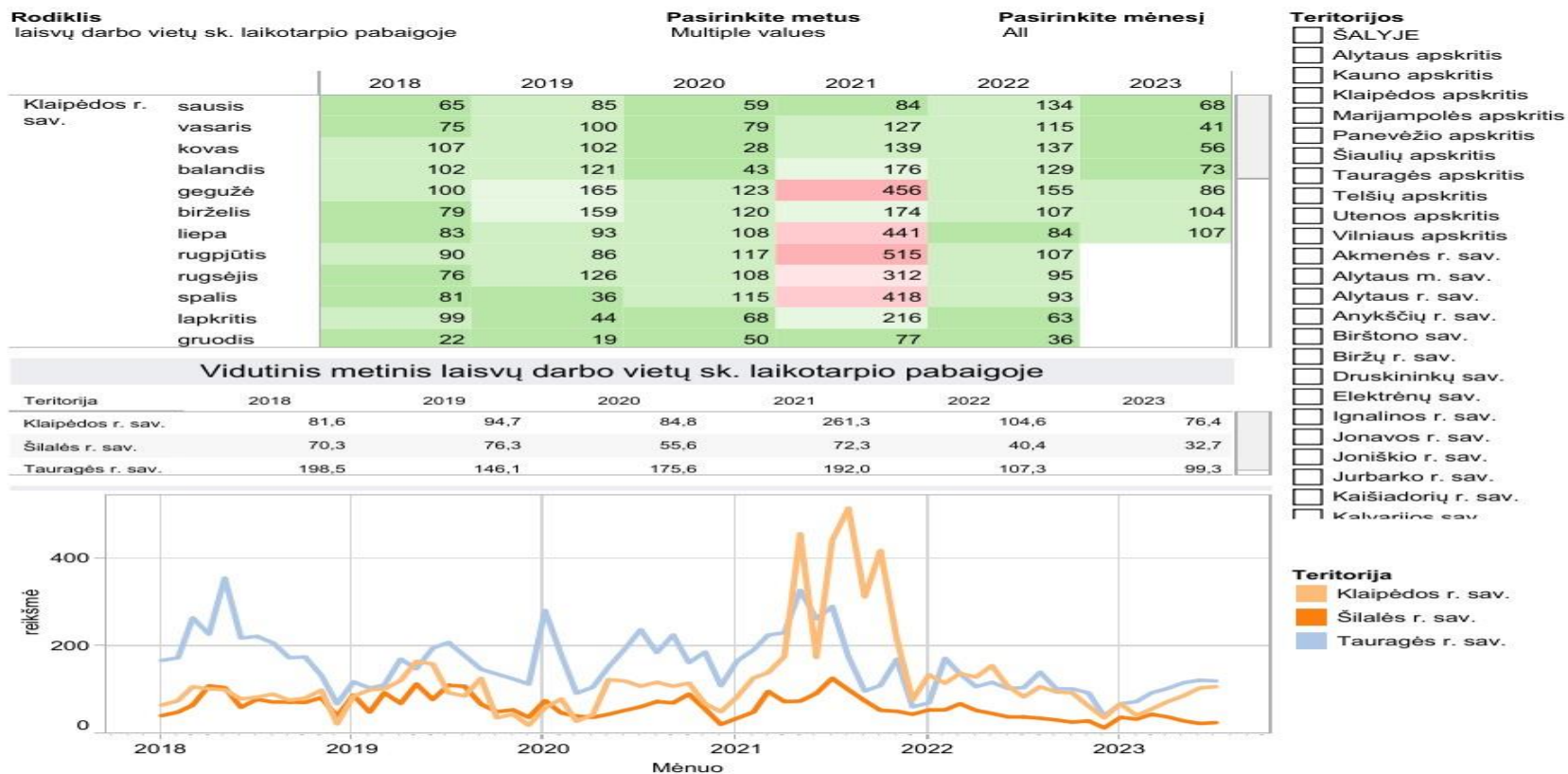
* bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra perskaičiuotas remiantis pagal 2011 m. visuotinio LR gyventojų ir būstų surašymo rezultatus perskaičiuotais darbingo amžiaus gyventojų skaičiais.

**nuo 2013-01-01 nedarbo draudimo išmokų skyrimą bei mokėjimą perėmė Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

11 pav. Vidutinis metinis ilgalaikių bedarbių skaičius

Šaltinis: Užimtumo tarnyba. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

Laisvų darbo vietų skaičius, ypač sumažėjęs 2022 m. pabaigoje – 2023 m. pradžioje, 2023 m. viduryje pradėjo augti, ypač Klaipėdos ir Tauragės r. sav. (žr. 12 pav.) (R37).

Duomenys atnaujinti 2023-08-07 (kitas duomenų atnaujinimas 2023-09-08)

* bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra perskaičiuotas remiantis pagal 2011 m. visuotinio LR gyventojų ir būstų surašymo rezultatus perskaičiuotais darbingo amžiaus gyventojų skaičiais.

**nuo 2013-01-01 nedarbo draudimo išmokų skyrimą bei mokėjimą perėmė Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

12 pav. Vidutinis metinis laisvų darbo vietų skaičius

Šaltinis: Užimtumo tarnyba. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>

ŽVVG teritorijos ekonominė situacija, jos atitiktis ŽVVG teritorijos vizijai.

ŽVVG teritorijoje gyventojų užimtumas koncentruojasi prekybos, paslaugų ir gamybos sektoriuose. Regione mažėja nedarbo lygis, nežymiai auga laisvų darbo vietų skaičius. Auga mažų ir vidutinių įmonių skaičius. Didžioji dalis jų labai mažos ir mažos. Nors ŽVVG teritorijoje auga apgyvendinimo įstaigų skaičius, tačiau paslaugų tiek vietos gyventojams, tiek turistams nepakanka dėl menkos jų įvairovės ir atitikimo gyventojų poreikiams.

ŽVVG teritorijos ekonominė situacija atitinka ŽVVG teritorijos vizijos elementus, kad **Vakarų Lietuvos žuvininkystės regionas – regionas, kuriame plėtojamos sumanios ir aplinkai palankios žuvininkystės ir su juo susijusios verslumo iniciatyvos, kuriamas tvirtomis ir atpažįstamomis vertybėmis pagrįstas regiono identitetas bei taikomi naujoviški ir kūrybiški sprendimai, kuriant sveiką ir turiningą bei įtraukų bendruomenės gyvenimą.**

2.5. ŽVVG teritorijoje veikiančių žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonių situacija

Žuvininkystės sektorius.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenimis, vandenių dalis nuo bendro teritorijos ploto Klaipėdos r. sav. sudaro 9,2 proc. ir tai yra 2,2 karto daugiau nei vidutiniškai Lietuvoje, Tauragės ir Šilalės r. sav. šis rodiklis siekė po 2,5 proc.⁴³ Šilutės r. sav. bendras įveistų tvenkinių plotas užėmė 218,76 ha, Tauragės r. sav. – 4,91 ha. Klaipėdos r. sav. įveista 1985 kub. m. uždarytų akvakultūros sistemų,

2021 m. Klaipėdos r. sav. veikė 8 akvakultūros įmonės, kuriose dirbo 22 darbuotojai, o užaugintos ir realizuotos produkcijos apimtys siekė 84,4 t. Šilutės r. sav. vienoje įmonėje užauginta ir realizuota 22,6 t, o Tauragės r. sav. veikiančiose dviejose akvakultūros ūkiuose buvo užauginta bei realizuota 0,2 t akvakultūros produkcijos⁴⁴ (žr. 6, 7, 8 lent.) **(R38)**. Akvakultūros įmonės dalyvauja ir įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamus gamtotvarkos projektus.

6 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje akvakultūros veiklą deklaravusių akvakultūros įmonių skaičius

Savivaldybė	Skaičius, vnt.					
	2015	2016	2017	2018	2019	2021

⁴³ Nacionalinės žemės tarnybos duomenys, www.nzt.lt, Prieiga per internetą: file:///C:/Users/Erika/Downloads/20230101Zemesfondas%20(10).pdf

⁴⁴ VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys, www.vic.lt

Klaipėdos r.	6	7	7	5	8	8
Šilalės r.	1	1	1	0	2	2
Tauragės r.	3	5	3	3	4	2

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys, www.vic.lt

7 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje akvakultūros veiklą deklaravusių akvakultūros įmonių vidutinis metinis darbuotojų skaičius

Savivaldybė	Skaičius, vnt.					
	2015	2016	2017	2018	2019	2021
Klaipėdos r.	26	23	12	10	18	22
Šilalės r.	1	1	1	0	2	1
Tauragės r.	32	18	2	2	3	2

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys, www.vic.lt

8 lentelė. Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje akvakultūros veiklą deklaravusių akvakultūros įmonių užauginta ir realizuota produkcija

Savivaldybė	Kiekis, kg					
	2015	2016	2017	2018	2019	2021
Klaipėdos r.	5 778,0	7 258,3	6 850,0	7 738,4	12 610,0	84 378,00
Šilalės r.	0	0	0	0	3 360,0	22 625,2
Tauragės r.	204 605,0	143 644,0	4 960,5	8 911,0	10 181,5	185,0

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenys, www.vic.lt

Tauragės r. sav. vienas subjektas, turintis tris darbuotojus deklaravo besiverčiantis verslinė žvejyba ežeruose ir upėse. Sugautos ir realizuotos žuvies kiekis 2021 m. LR Aplinkos ministerijos duomenimis sudarė 2,3 t **(R39)**.

2021 m. Klaipėdos r. sav. registruotose Baltijos jūros priekrantėje žvejojantčiose įmonėse dirbo 5 darbuotojai (kaip ir 2013 m.), verslinės žvejybos sugavimai siekė virš 25,3 t⁴⁵. Vidaus vandenyse žvejojo viena Klaipėdos r. sav. teritorijoje registruota įmonė, kurioje dirbo 2 darbuotojai. Verslinės žvejybos sugavimai siekė virš 8,8 t⁴⁶ **(R40)**.

⁴⁵ Žuvininkystės tarnybos prie LR Žemės ūkio ministerijos duomenys

Klaipėdos r. sav. žuvių laimikio perdirbimą vykdo ūkininkas Martynas Kevinis, ūkininkas Marius Gylis, UAB „Vytintas“, UAB „MEMEL SELL“ ir UAB „Memelio žuvis“⁴⁷ (R41).

Veršlinės ir rekreacinės žuvininkystės infrastruktūra.

Klaipėdos r. sav. žvejybos produktus iškrauti iš Kuršių mariose žvejojančių laivų galima Drevernos uoste (Drevernos kaimas) ir Svencelės prieplaukoje (prie V. Toliušio sodybos) (Svenceles kaimas)⁴⁸.

DREVERNA

Drevernos mažųjų laivų uostas (įplaukimo kanalas 1,5 m gylio) įsikūręs Rytiniame Kuršių marių krante, 25 km į pietus nutolęs nuo Klaipėdos uosto, priešais Juodkrantės gyvenvietę (Neringos miestas, Kuršių Nerija). Pastatytas uostas 2009 metais - tuo metu čia buvo įrengta prieplauka su slipu ir kranu, 75 švartavimosi vietos, pastatytas elingas. 2017 metais UAB „Hortivita“, laimėjusi Klaipėdos rajono savivaldybės koncesijos konkursą uostą modernizavo. Buvo įrengtos stacionarios sanitarinės patalpos, nauja 40 vietų krantinė, pastatytas 3-mis žvaigždutėmis įvertintas

⁴⁶ LR Aplinkos ministerijos duomenys

⁴⁷ Asociacijos „Alternatyvioji akvakultūra“ duomenimis, 2023.

⁴⁸ Įsakymas dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo nr. D1-639 „Dėl žvejybos produktų iškrovimo iš vidaus vandenyse žvejojančių laivų tvarkos aprašo ir žvejybos produktų iškrovimo vietų iš kuršių mariose žvejojančių laivų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo, 2014 m. rugpjūčio 4 d. Nr. D1-647, Vilnius.

Drevernos kempingas. Šiuo metu uoste veikia kavinė, kempingas (12 aštuonviečių medinių poilsio namelių, 22 kemperių aikštelės su prisijungimais prie vandens, elektros, nuotekų), teikiamos vandens pramogos, laivų, valčių, vandens dviračių nuoma. Vasaros sezono metu pagal tvarkaraštį iš Uosto kursuoja reguliarus keleivinis keltas į Juodkrantę. Viena iš patraukliausių Uosto lankytinų vietų – 15 metrų aukščio apžvalgos bokštas iš kurio atsiveria nepakartojami vaizdai į Kuršių marias, Kuršių Nerijos pilkšias arba kitaip vadinamas Mirusiais kopas. 2020 m. Drevernos mažųjų laivų uostą aplankė apie 95 tūkstančiai lankytojų.

Drevernos uosto paslaugos: uosto budintysis; 110 švartavimosi vietų (iš jų 30 skirtos svečiams); slipas ir kranas (6 t); geriamas vanduo, elektra, nuotekų šalinimas; turizmo informacija; kavinė; kempingas; WC, dušai; parduotuvė (Drevernos mstl.)⁴⁹. 2020 metais buvo aptarnautos 260 plaukiojimo priemonės (tai 1,7 karto daugiau nei 2017 m.) – sudarytos 115 sutarčių dėl ilgalaikio laivų laikymo ir aptarnavimo uoste, trumpalaikių sustojimų iki 5 parų – 145 plaukiojimo priemonių (R42)⁵⁰.

Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijoje aktyviai akvakultūros sektoriaus subjektų interesus teritorijoje ir valdžios institucijose atstovauja Alternatyviosios akvakultūros asociacija (veiklos pradžia 2010 m.). Asociacijos pagrindinis tikslas – suburti Lietuvos uždarytą akvakultūros sistemų ir varžų žuvininkystės plėtra suinteresuotus juridinius ir fizinius asmenis, siekiant šio subsektoriaus įmonių kooperavimosi, konkurencingumo didinimo ir produkcijos kokybės (ekologiškumo) gerinimo. Tikslui įgyvendinti vykdomos šios veiklos: netradicinės akvakultūros ir žuvininkystės interesų atstovavimas ir viešinimas; inovacijų sklaida; asociacijos narių skatinimas keistis gerąja praktika ir informacija; narių telkimas bendrai veiklai; projektų ir plėtros programų rengimas; pasiūlymų vietos ir nacionalinėms institucijoms teikimas. Asociacijos internetinėje svetainėje pateikiamais duomenimis, jai priklauso 30 narių, kurie augina žuvis UAS arba ruošiasi tai daryti. Asociacijai taip pat priklauso subjektai, kurie teikia konsultacijas besidomintiems šia sritimi (R43)⁵¹.

ŽVVG teritorijos veikiančių žuvininkystės sektoriaus įmonių situacija, jos atitiktis ŽRVVG teritorijos vizijai.

Diskusijose su akvakultūros sektoriaus atstovais identifikuotos svarbiausios problemos su kuriomis susiduria Vakarų Lietuvos akvakultūros sektoriaus atstovai: dalis akvakultūros įmonių yra labai priklausomos nuo energetinių išteklių, tai didina akvakultūros produktų savikainą; maža akvakultūros įmonių gaminamos produkcijos diversifikacija; santykinai maža vietinės rinkos vartotojų perkamoji galia; akvakultūros įmonėse per mažai išplėtotą pridėtinės vertės kūrimo grandinė, jose trūksta produktų perdirbimo ir sandėliavimo infrastruktūros; nepakankamai panaudotos akvakultūros įmonių ne akvakultūros produktų gamybos galimybės (rekreacija, edukacija ir pan.); akvakultūros sektoriuje trūksta specialistų, turinčių specializuotą aukštąjį (aukštesnįjį) bei profesinį išsilavinimą; akvakultūros įmonių finansiniai ištekliai yra per maži, kad savomis jėgomis būtų galima atnaujinti, modernizuoti ūkius, įsisavinti naujausias technologijas; akvakultūros sektoriuje labai menkai išplėtoti mokslinių tyrimų ir

⁴⁹ <http://www.dreverna.lt/lt/drevernos-uostas>

⁵⁰ Drevernos poilsio ir pramogų uostas. 2020 metų veiklos ataskaita.

⁵¹ <http://uzdarosiosistemos.lt/lt/>

naujų technologijų taikymo veikla, stabdanti intensyvią jo plėtrą; viešosios finansinės paramos skyrimas buvo per mažai siejamas su akvakultūros įmonių produktyvumo ir efektyvumo rodikliais (R44)⁵².

ŽVVG teritorijos veikiančių žuvininkystės sektoriaus įmonių situacija atitinka ŽVVG teritorijos vizijos elementą, kad **Vakarų Lietuvos žuvininkystės regione plėtojamos sumanios ir aplinkai palankios žuvininkystės ir su juo susijusios verslumo iniciatyvos.**

2.6.	Papildoma informacija
------	-----------------------

Neteikiama.

3. ŽVVG teritorijos SSGG		
3.1.	Stiprybės	Stiprybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.1.1.	Patogi geografinė vieta, išvystytas kelių tinklas, patogus susisiekimas	R1, R2, R3
3.1.2.	Didelė gausa ir įvairovė turistiniu ir rekreaciniu požiūriu vertingų teritorijų; daug bioįvairovės išsaugojimui, klimato kaitos mažinimui svarbių natūralių, pasižyminčių didele gamtine verte, buveinių	R4, R5, R6, R7, R8, R11, R12
3.1.3.	Gilios tradicijos, savitas kultūrinis stilius ir gyvenimo būdas, puoselėjami su žuvininkyste susiję amatai	R1, R20, R21, R22, R23, R24, R25, R26, R27
3.1.4.	Vis plačiau panaudojami atsinaujinantys energijos šaltiniai ir žaliosios technologijos	R14, R16, R18
3.1.5.	Gera geriamojo vandens kokybė ir daugelio vandens telkinių būklė	R15, R17
3.1.6.	Sparčiau nei vidutiniškai Lietuvoje augantis gyventojų skaičius, santykinai gera demografinė situacija	R28, R29, R30
3.1.7.	Augantis gyventojų užimtumas, verslo subjektų ir	R32, R33, R34, R35, R36, R37

⁵² Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2021–2030 metais planas, patvirtintas LR Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-89 (2022 m. vasario 9 d.)

	apgyvendinimo įstaigų skaičius	
3.1.8.	Stiprėjančios rekreacinės žvejybos, pažintinio turizmo (gamtos, paukščių stebėjimas ir pan.) ir akvakultūros verslo tradicijos	R38, R39, R40, R41
3.1.9.	Išskirtinis potencialas vystyti sportinį ir pažintinį turizmą, vandens ir vėjo sportą	R42
3.1.10.	Stipriai išreikšta regiono tikslinės grupės atstovų lyderystė	R43
3.2.	Silpnybės	Silpnybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.2.1.	Neaugantis jaunų žmonių skaičiaus, galintis mažinti gyventojų verslinę motyvaciją	R31
3.2.2.	Nepakankama turizmo ir laisvalaikio paslaugų įvairovė, jų orientacija į šiuolaikinio individo poreikius, trūksta aktyvaus laisvalaikio infrastruktūros ir paslaugų	R9, R10
3.2.3.	Kai kurie vandens telkiniai teršiami nepakankamai išvalytomis nuotekomis	R13
3.2.4.	Akvakultūros įmonėse per mažai išplėtotą pridėtinės vertės kūrimo grandinę, konkurencingumą mažina brangstantys energetiniai išteklių, trūksta specialistų, finansinių išteklių, infrastruktūros	R44
3.3.	Galimybės	
3.3.1.	Turizmo ir rekreacijos, sveikatinimo, ekosisteminių paslaugų paklausos augimas	
3.3.2.	Ekologiškų, autentiškų, aukštos kokybės žuvies produktų paklausos augimas	
3.3.3.	Mokslo ir technologinė pažanga, leidžianti plėtoti naujų bioproduktų gamybą, panaudojant vietos išteklius bei pritaikant inovatyvias žaliąsias technologijas	
3.3.4.	Naujų technologijų, įskaitant skaitmeninimą, taikymas leis plačiau panaudoti inovatyvius sprendimus verslui plėtoti, didins paslaugų pasiekiamumą	
3.3.5.	Konsultacijų ir mokymų platesnis prieinamumas	
3.3.6.	Žuvies produkcijos gamintojų ir vartotojų tinklų kūrimasis bei esamų rėmimas	
3.3.7.	Technologijų, leisiančių švelninti klimato kaitą, tobulėjimas	
3.3.8.	Jaunimo, grįžtančiųjų iš emigracijos įsitraukimas į regiono vystymo veiklas	
3.4.	Grėsmės	
3.4.1.	Galimos ekonominės krizės, energetikos sektoriaus nestabilumas turės neigiamos įtakos gamybos ir paslaugų sektorių	

	konkurencingumui
3.4.2.	Klimato kaitos pokyčiai, galimos pandemijos, nepakankami gyventojų sveikatinimo įpročiai lems sumanių sprendimų diegimo būtinumą, tiek versle, tiek teikiant paslaugas, perpozicionuojant juos į aukštesnį lygį
3.4.3.	Griežtėjantys verslinei žvejybai keliami aplinkosaugos reikalavimai galintys mažinti žvejų pajamas ir didinti žvejybos verslo sezoniškumą
3.4.4.	Augantys ir nuolatos besikeičiantys aplinkos apsaugos, maisto saugo ir kokybės, darbuotojų saugos, gyvūnų gerovės reikalavimai
3.4.5.	Kapitalo verslo pradžia trūkumas pradedantiems verslininkams mažins verslumo iniciatyvas

4. ŽVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka			
Eil. Nr.	ŽVVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas žvejybos ir akvakultūros srityje (prioritetine tvarka)	Poreikį pagrindžiantys ŽVVG teritorijos SSGG teiginiai (Nr.)	Poreikio tenkinimas / netenkinimas iš VPS lėšų
4.1.	Sudaryti palankias sąlygas realizuoti vietos žuvininkystės ir akvakultūros produktus, skatinant jų pridėtinės vertės didinimą ir trumpąsias maisto tiekimo grandines	3.1.1., 3.1.8., 3.2.4., 3.3.2., 3.3.6., 3.4.1., 3.4.3., 3.4.4., 3.4.5.	taip
4.2.	Skatinti turizmo paslaugų kokybės gerinimą ir plėtrą, pritaikymą skirtingiems gyventojų poreikiams, vykdyti turizmo paslaugų rinkodarą, teikti ekosistemines paslaugas	3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.7., 3.1.8, 3.1.9, 3.2.2., 3.3.1., 3.3.4., 3.4.1., 3.4.3.	taip
4.3.	Skatinti žvejų bendruomenės narių ekonominį aktyvumą, didinti jų užimtumo galimybes, remiant tvarių, inovatyvių ir sumanių akvakultūros verslų kūrimo ir plėtojimo projektus	3.1.4., 3.2.1., 3.2.4., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.8., 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3., 3.4.4., 3.4.5.	taip
4.4.	Saugoti biologinę įvairovę, gerinti ekosistemines paslaugas, prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, įgyvendinti prisitaikymo prie klimato kaitos priemonės	3.1.2., 3.1.5., 3.2.3., 3.3.7., 3.4.2.	taip
4.5.	Didinti žuvininkystės verslo prisitaikymą prie	3.2.4., 3.4.2., 3.4.3.,	taip

	kintančių aplinkos poreikių, pritaikant ir gerinant žvejams reikalingą infrastruktūrą, skatinant su žuvininkyste susijusių paslaugų ir kitų veiklų plėtrą	3.4.4., 3.4.5.	
4.6.	Didinti žuvininkystės regiono patrauklumą, tvarkant ir pritaikant mažąją infrastruktūrą ir viešąsias erdves sveikatingumo gerinimui, poilsiui ir turiningam ir aktyviam laisvalaikiui	3.1.8., 3.1.9., 3.2.2., 3.3.1., 3.3.8.	taip
4.7.	Tobulinti žuvininkystės bendruomenės kompetencijas, ugdyti sumaniems sprendimams priimti reikalingus įgūdžius, skatinti dalijimąsi žiniomis, didinti jaunimo įtrauktį, ugdyti aplinkosauginę savimone	3.1.6., 3.1.7., 3.1.10., 3.2.1., 3.3.3., 3.3.5., 3.4.1., 3.4.2.	taip

II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?

5. VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys

5.1.	VPS prioritetai, priemonės ir jų veiklos sritys (jei veiklos sritys numatytos):	Šąsaja su ŽVVG teritorijos poreikiais
5.1.1.	I prioritetas: Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai augti sudarymas, plėtojant sumanius verslo sprendimus, vietos maisto sistemas, unikalias turizmo paslaugas	4.1., 4.3.
	Kodai	
5.1.1.1.	Priemonė: Tvarių maisto sistemų plėtojimas	4.1.
5.1.1.2.	Priemonė: Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra	4.3.
5.1.2.	II prioritetas: Darnaus regiono vystymosi skatinimas, veiksmingai valdant regiono išteklius, švelninant klimato kaitą	4.2., 4.4., 4.5., 4.6.
	Kodai	

5.1.2.1.	Priemonė: Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas	BIVP-3	4.2., 4.4.	
5.1.2.2.	Priemonė: Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams	BIVP-4	4.5., 4.6.	
5.1.3.	III prioritetą: Žuvininkystės bendruomenės gyvybingumo skatinimas, didinant įtrauktį ir gerovę, sveikatingumą		4.7.	
		Kodai		
5.1.3.1.	Priemonė: Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas	BIVP-5	4.7.	
6. VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJRŽAF konkrečiais tikslais ir uždaviniais				
6.1. EJRŽAF dalis: VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su EJRŽAF strateginiais, konkrečiais ir specifiniais tikslais ir uždaviniais				
		EJRŽAF specifiniai tikslai nustatyti Aprašo 4 priedo III skyriaus:		
		7.1 p.	7.2 p.	7.3 p.
		7.4 p.		
I VPS prioritetą: Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai augti sudarymas, plėtojant sumanius verslo sprendimus, vietos maisto sistemas, unikalias turizmo paslaugas				
VPS priemonė: Tvarių maisto sistemų plėtojimas			X	
VPS priemonė: Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra		X		
II VPS prioritetą: Darnaus regiono vystymosi skatinimas, veiksmingai valdant regiono išteklius, švelninant klimato kaitą				
VPS priemonė: Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas			X	
VPS priemonė: Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams		X		
III VPS prioritetą: Žuvininkystės bendruomenės gyvybingumo skatinimas, didinant įtrauktį ir gerovę, sveikatingumą				
VPS priemonė: Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas				X

7. VPS sąsaja su ŽVVG teritorijos strateginiais dokumentais ir ESBJRS											
Strateginio dokumento pavadinimas	VPS sąsajos pagrindimas										
7.1. ŽVVG teritorijos savivaldybės (-ių) plėtros strateginis (-iai) planas (-ai)	<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG parengta VPS prisideda prie Klaipėdos rajono savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2030 m.* II prioriteto dviejų tikslų ir trijų uždavinių įgyvendinimo ir III prioriteto dviejų tikslų ir trijų uždavinių įgyvendinimo:</p> <p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategijos 2023-2029 m. sąsajos su Klaipėdos rajono savivaldybės strateginiu plėtros planu iki 2030 m.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;"><i>Klaipėdos rajono savivaldybės strateginis plėtros planas iki 2030 m.</i></td> <td style="text-align: center;"><i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i></td> </tr> <tr> <td colspan="2">II prioritetas. Savivaldybės patrauklumo didinimas</td> </tr> <tr> <td> <p><i>2.3. Tikslas. Didinti savivaldybės turistinį patrauklumą</i></p> <p>2.3.1. Uždavinys. Kompleksiškai išvystyti didžiausio turistinio potencialo ir perspektyvių turistinių vietovių infrastruktūrą ir paslaugas</p> <p>2.3.2. Uždavinys. Padidinti konkurencingumą, panaudojant ekologinio/gamtos, kultūrinio turizmo potencialą</p> </td> <td> <p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) </td> </tr> <tr> <td> <p><i>2.4. Tikslas. Skatinti jaunų žmonių ryšį su gyvenamąja vietoje</i></p> <p>2.4.1. Uždavinys. Paskatinti jaunimo aktyvumą ir dalyvavimą jaunimo veiklose</p> </td> <td> <p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) </td> </tr> <tr> <td colspan="2">III prioritetas: Savivaldybės tvarios plėtros skatinimas</td> </tr> </table>	<i>Klaipėdos rajono savivaldybės strateginis plėtros planas iki 2030 m.</i>	<i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i>	II prioritetas. Savivaldybės patrauklumo didinimas		<p><i>2.3. Tikslas. Didinti savivaldybės turistinį patrauklumą</i></p> <p>2.3.1. Uždavinys. Kompleksiškai išvystyti didžiausio turistinio potencialo ir perspektyvių turistinių vietovių infrastruktūrą ir paslaugas</p> <p>2.3.2. Uždavinys. Padidinti konkurencingumą, panaudojant ekologinio/gamtos, kultūrinio turizmo potencialą</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) 	<p><i>2.4. Tikslas. Skatinti jaunų žmonių ryšį su gyvenamąja vietoje</i></p> <p>2.4.1. Uždavinys. Paskatinti jaunimo aktyvumą ir dalyvavimą jaunimo veiklose</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) 	III prioritetas: Savivaldybės tvarios plėtros skatinimas	
<i>Klaipėdos rajono savivaldybės strateginis plėtros planas iki 2030 m.</i>	<i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i>										
II prioritetas. Savivaldybės patrauklumo didinimas											
<p><i>2.3. Tikslas. Didinti savivaldybės turistinį patrauklumą</i></p> <p>2.3.1. Uždavinys. Kompleksiškai išvystyti didžiausio turistinio potencialo ir perspektyvių turistinių vietovių infrastruktūrą ir paslaugas</p> <p>2.3.2. Uždavinys. Padidinti konkurencingumą, panaudojant ekologinio/gamtos, kultūrinio turizmo potencialą</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) 										
<p><i>2.4. Tikslas. Skatinti jaunų žmonių ryšį su gyvenamąja vietoje</i></p> <p>2.4.1. Uždavinys. Paskatinti jaunimo aktyvumą ir dalyvavimą jaunimo veiklose</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) 										
III prioritetas: Savivaldybės tvarios plėtros skatinimas											

		<p>3.1. Tikslas. Skatinti verslo plėtrą ir didinti savivaldybės investicinį patrauklumą</p> <p>3.1.1. Uždavinys. Sudaryti sąlygas investicijų pritraukimui ir verslo plėtrai visoje Klaipėdos rajono savivaldybėje</p> <p>3.1.2. Uždavinys. Paskatinti gyventojų verslumą</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetas)
		<p>3.2. Tikslas. Skatinti ekologinį sąmoningumą</p> <p>3.2.1. Uždavinys. Padidinti gyventojų ir verslo sąmoningumą poveikio aplinkai mažinimo srityje</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetas) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas)
<p>* https://klaipedos-r.lt/wp-content/uploads/2022/11/KRSSPPsutrumpintaversija0718.pdf</p>			
<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG parengta VPS prisideda prie Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano * I prioriteto vieno tikslų ir keturių uždavinių įgyvendinimo, II prioriteto dviejų tikslų ir trijų uždavinių įgyvendinimo ir III prioriteto dviejų tikslų ir penkių uždavinių įgyvendinimo:</p>			
<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategijos 2023-2029 m. sąsajos su Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginiu plėtros planu</p>			
<p><i>Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas</i></p>		<p><i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i></p>	
<p>I prioritetas. Žaliausia savivaldybė Lietuvoje</p>			
		<p>1.1 tikslas. Užtikrinti švarią aplinką ir tvarų gamtos išteklių naudojimą, siekiant nuo 2025 m. 100 proc. naudoti švarią energiją ir tapti CO2 neutralia savivaldybe</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir

		<p>1.1.2 uždavinys. Diegti energiją taupančias priemones</p> <p>1.1.3 uždavinys. Tvariai naudoti vandens išteklius ir siekti didesnio vandens prieinamumo</p> <p>1.1.4 uždavinys. Siekti geresnės aplinkos kokybės urbanizuotose teritorijose</p> <p>1.1.5 uždavinys. Skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos</p>	<p>plėtra (I VPS prioritetas)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas)
		II prioritetas. Ekonomiškai stiprus rajonas	
		<p><i>2.1 tikslas. Pritraukti į rajoną šalies ir užsienio investuotojus</i></p> <p>2.1.3 uždavinys. Skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo kūrimąsi, augimą ir plėtrą</p> <p><i>2.2 tikslas. Stiprinti rajono turistinį potencialą</i></p> <p>2.2.1 uždavinys. Plėtoti turizmo infrastruktūrą</p> <p>2.2.2 uždavinys. Vystyti kompleksines turizmo paslaugas</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas)
		III prioritetas: Patrauklus gyventi ir bendruomeniškas rajonas	
		<p><i>3.2 tikslas. Kurti patrauklią rajono viešąją infrastruktūrą</i></p> <p>3.2.1 uždavinys. Formuoti naujas rekreacines erdves</p> <p>3.2.2 uždavinys. Modernizuoti gyvenamąją aplinką ir kitą viešąją infrastruktūrą</p> <p>3.2.3 uždavinys. Plėtoti infrastruktūrą šeimoms ir vaikams</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas)
		<p><i>3.3 tikslas. Skatinti gyventojų bendruomeniškumą</i></p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klimato kaitos švelninimas ir

		<p>3.3.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai</p> <p>3.3.2. Įtraukti bendruomenę į sprendimų priėmimą bei viešųjų paslaugų teikimą</p>	<p>biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetas)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas)
<p>* https://taurage.lt/wp-content/uploads/2021/01/Taurages-rajono-savivaldybes-2021-2030-metu-strateginis-pletros-planas.pdf</p>			
<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG parengta VPS prisideda prie Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano * I prioriteto dviejų tikslų ir penkių uždavinių įgyvendinimo ir IV prioriteto vieno tikslo ir dviejų uždavinių įgyvendinimo:</p>			
<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategijos 2023-2029 m. sąsajos su Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginiu plėtros planu</p>			
<p><i>Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginis plėtros planas</i></p>		<p><i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i></p>	
<p>I prioritetas. Tvarios ekonominės plėtros skatinimas</p>			
<p><i>1.1. tikslas. Patrauklios investicinės ir verslo aplinkos kūrimas</i></p> <p>1.1.1. uždavinys. Gerinti verslo plėtros bei investicijų pritraukimo sąlygas</p> <p>1.1.2. uždavinys. Plėtoti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą, gyventojų verslumą bei ekonominį mobilumą</p> <p><i>1.2. tikslas. Turizmo plėtra, kultūros ir istorinio paveldo įveiklinimas</i></p> <p>1.2.1. uždavinys. Plėtoti ir modernizuoti turizmo paslaugų infrastruktūrą</p> <p>1.2.2. uždavinys. Pritaikyti gamtos, istorinius ir kultūros paveldo objektus turizmui</p>		<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas) 	

		1.2.3. uždavinys. Didinti turizmo paslaugų kokybę, vystyti turizmo paslaugų rinkodarą ir informacinę sklaidą	
		IV prioritetas. Atsakinga bendruomenė ir piliečiams atvira savivalda	
		<p>4.2. tikslas. <i>Nevyriausybinių sektoriaus įtraukties didinimas</i></p> <p>4.2.1. uždavinys. Skatinti nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų dalyvavimą viešajame valdyme ir viešųjų paslaugų teikime</p> <p>4.2.2. uždavinys. Formuoti ir įgyvendinti aktyvią jaunimo politiką, įgalinančią jaunimo saviraiškos ir savirealizacijos galimybes</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas)
		* https://silale.lt/wp-content/uploads/2022/04/Planas.docx.pdf	
7.2.	ŽVVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG parengta VPS prisideda prie 2022-2030 m. Klaipėdos regiono plėtros plano * vieno tikslo ir dviejų uždavinių įgyvendinimo:</p> <p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategijos 2023-2029 m. sąsajos su 2022-2030 m. Klaipėdos regiono plėtros planu</p>	
		<i>2022-2030 m. Klaipėdos regiono plėtros planas</i>	<i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i>
		<p><i>1 Tikslas: Didinti regiono ekonominį ir turistinį patrauklumą</i></p> <p>1.1 Uždavinys: Paskatinti aukštesnę pridėtinę vertę kuriančių ekonomikos šakų pritraukimą į regioną</p> <p>1.2 Uždavinys: Paskatinti pridėtinę vertę kuriančių paslaugų plėtrą turizmo sektoriuje</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetas) ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų

			<p>erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas)
<p>* https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6dea5e20bf4811ed97b2975f7dad7488</p>			
<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG parengta VPS prisideda prie 2022-2030 m. Tauragės regiono plėtros plano * vieno tikslo ir dviejų uždavinių įgyvendinimo: Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategijos 2023-2029 m. sąsajos su 2022-2030 m. Tauragės regiono plėtros planu</p>			
<p><i>2022-2030 m. Tauragės regiono plėtros planas</i></p>		<p><i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i></p>	
<p><i>I Tikslas: Skatinti aukštesnę pridėtinę vertę kuriančių darbo vietų steigimą</i></p> <p>1.1 Uždavinys: Padidinti regiono investicinį patrauklumą</p> <p>1.2 Uždavinys: Padidinti regiono turistinį patrauklumą</p>		<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetas) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetas) ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetas) ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetas) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetas) 	

		<p>* https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e74cf940a5f711ed8df094f359a60216</p> <p>VPS buvo pateikta susipažinti Klaipėdos regiono plėtros tarybai ir Tauragės regiono plėtros tarybai 2023-07-11 d. el. paštu išsiunčiant oficialų raštą ir nuorodą į internetiniame puslapyje patalpintą VPS projektą.</p> <p>VPS papildomai buvo pristatyta Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos posėdyje (2023-07-21). <i>Pritarimą VPS patvirtinantys raštai pateikiami VPS priede Nr. 5.</i></p>								
7.3.	ESBJRS	<p>VPS priemonės prisidės prie BJRS* tikslo „Padidinti gyventojų gerovę“ įgyvendinimo, ypač siekiant Baltijos jūros regiono didesnio konkurencingumo pasaulyje. Įgyvendinant VPS priemones bus prisidedama prie politikos sričių veiksmų įgyvendinimo, kartu prisidedant prie Žaliosios transformacijos ir lyčių lygybės:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th><i>ES Baltijos jūros regiono strategija 2019-2024 m.</i></th> <th><i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Politikos sritis BIOEKONOMIKA</p> <p>1 veiksmas: bioekonomikos vaidmens ir svarbos, siekiant didesnio tvarumo, našumo ir prisitaikymo prie klimato kaitos, taip pat atsparumo, įskaitant ekosistemų atsparumą klimato kaitai, stiprinimas</p> <p>3 veiksmas: daugkartinio išteklių naudojimo, taikant kompleksinį ir tarpsektorinį požiūrį į potencialą skatinimas ir tvarios žiedinės bioekonomikos plėtros spartinimas</p> </td> <td> <p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetą) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetą) ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetą) </td> </tr> <tr> <td> <p>Politikos sritis LAIVYBA</p> <p>1 veiksmas: Paramos priemonės, įskaitant skaitmeninimą, siekiant sumažinti laivybos sektoriuje išmetamų teršalų kiekį.</p> </td> <td> <p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetą) </td> </tr> <tr> <td> <p>Politikos sritis TURIZMAS</p> <p>1 veiksmas: tarptautinio turizmo plėtra atokiose ir kaimo vietovėse</p> </td> <td> <p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetą) </td> </tr> </tbody> </table>	<i>ES Baltijos jūros regiono strategija 2019-2024 m.</i>	<i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i>	<p>Politikos sritis BIOEKONOMIKA</p> <p>1 veiksmas: bioekonomikos vaidmens ir svarbos, siekiant didesnio tvarumo, našumo ir prisitaikymo prie klimato kaitos, taip pat atsparumo, įskaitant ekosistemų atsparumą klimato kaitai, stiprinimas</p> <p>3 veiksmas: daugkartinio išteklių naudojimo, taikant kompleksinį ir tarpsektorinį požiūrį į potencialą skatinimas ir tvarios žiedinės bioekonomikos plėtros spartinimas</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetą) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetą) ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetą) 	<p>Politikos sritis LAIVYBA</p> <p>1 veiksmas: Paramos priemonės, įskaitant skaitmeninimą, siekiant sumažinti laivybos sektoriuje išmetamų teršalų kiekį.</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetą) 	<p>Politikos sritis TURIZMAS</p> <p>1 veiksmas: tarptautinio turizmo plėtra atokiose ir kaimo vietovėse</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetą)
<i>ES Baltijos jūros regiono strategija 2019-2024 m.</i>	<i>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos plėtros strategija 2023-2027 m.</i>									
<p>Politikos sritis BIOEKONOMIKA</p> <p>1 veiksmas: bioekonomikos vaidmens ir svarbos, siekiant didesnio tvarumo, našumo ir prisitaikymo prie klimato kaitos, taip pat atsparumo, įskaitant ekosistemų atsparumą klimato kaitai, stiprinimas</p> <p>3 veiksmas: daugkartinio išteklių naudojimo, taikant kompleksinį ir tarpsektorinį požiūrį į potencialą skatinimas ir tvarios žiedinės bioekonomikos plėtros spartinimas</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetą) ▪ Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra (I VPS prioritetą) ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetą) 									
<p>Politikos sritis LAIVYBA</p> <p>1 veiksmas: Paramos priemonės, įskaitant skaitmeninimą, siekiant sumažinti laivybos sektoriuje išmetamų teršalų kiekį.</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetą) 									
<p>Politikos sritis TURIZMAS</p> <p>1 veiksmas: tarptautinio turizmo plėtra atokiose ir kaimo vietovėse</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetą) 									

		<p>2 veiksmas: investicijos į žmones, įgūdžius ir technologijas turizmo pramonėje</p> <p>3 veiksmas: kultūros paveldo ir gamtos išteklių apsauga ir tvarus naudojimas turistinėse vietovėse</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams (II VPS prioritetąs) ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetąs)
		<p>Politikos sritis KULTŪRA</p> <p>1 veiksmas: Baltijos jūros regiono kultūros ir kūrybos pramonės skatinimas, skatinti kūrybinį verslumą</p> <p>2 veiksmas: Baltijos jūros regiono kultūros ir Europos vertybių propagavimas, kultūros panaudojimas darniam vystymuisi</p> <p>3 veiksmas: JJR kultūros paveldo išsaugojimas, regioninio identiteto stiprinimas</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas (III VPS prioritetąs) ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetąs)
		<p>Politikos sritis SVEIKATA</p> <p>2 veiksmas: sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką požiūrio skatinimas, daugiausia dėmesio skiriant aplinkos veiksnių, ypač klimato kaitos, poveikiui žmonių sveikatai</p>	<p>VPS priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tvarių maisto sistemų plėtojimas (I VPS prioritetąs) ▪ Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas (II VPS prioritetąs)
		<p>* file:///C:/Users/Erika/Downloads/Action%20Plan%202021%20(1).PDF</p>	
7.4.	Kaimo vietovių vietos plėtros strategija (-os) (taikoma, kai tokia (-ios) vietos plėtros strategija (-os) yra patvirtinta (-os) ŽVVG teritorijoje)	ŽVVG teritorijoje patvirtintos (-ų) kaimo vietovių vietos plėtros strategijos (-ų) nėra.	
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?			

8. LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	
LEADER metodo principai	
8.1.	Teritorinis principas:
8.1.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>Teritorinis principas yra Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG vietos plėtros strategijos pagrindas. Remiantis į vietovę orientuotu metodu, tikslinė ŽVVG politikos įgyvendinimo srities teritorija yra vienalytė, socialiai nesusiskaldžiusi, siejama bendrų tradicijų, vietos ypatumų, bendrų poreikių ir lūkesčių. Teritorinis principas plėtros procese apima užimtumą, gyvenimo kokybę, aplinkos apsaugą, viešąsias paslaugas, lyderystės ir vadovavimo gebėjimus bei daugelį kitų žuvininkystės bendruomenės sambūvio dalykų. ŽVVG, vadovaudamasi teritoriniu principu, VPS rengimo procese stengėsi aprėpti visų ŽVVG teritorijoje esančių gyventojų grupių interesus ekonominiu, socialiniu ir aplinkos požiūriu, kad būtų numatytos priemonės jų poreikių tenkinimui ŽVVG teritorijoje. ŽVVG siekdama išsiaiškinti konkrečių vietovių problemas, surinkti pasiūlymus, sužinoti esamos situacijos vertinimus apie VPS rengimą informavo visus ŽVVG teritorijos gyventojus, sudarė galimybes pateikti pasiūlymus ir situacijos vertinimus.</p> <p>Siekdama identifikuoti ilgalaikei vietos plėtrai svarbiausias problemas ir vietos išteklių racionalų panaudojimą, gyventojai, bendruomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai buvo skatinami aktyviai dalyvauti naujojo laikotarpio VPS rengime. Taip buvo siekiama sutelkti vietos bendruomenę bendriems tikslams dėl VPS įgyvendinimo 2023-2027 m. laikotarpiu. Pradėjus rengti VPS, buvo parengta interaktyvi viešinimo priemonė, pristatanti ŽVVG veiklą, VPS rengimo eigą, ŽVVG teritorijos gyventojai kviečiami identifikuoti teritorijos problemas ir galimus problemų sprendimo būdus konkrečiai teritorijai. Bendraujant su ŽVVG gyventojais buvo nustatomi teritorijos socialiniai ryšiai, teritorijos išskirtinumo ir identiteto įtaka vietos žuvininkystės bendruomenės bendram požiūriui į ilgalaike ŽVVG teritorijos plėtrą. Siekiant ištirti ŽVVG teritorijos ir gyventojų poreikius, buvo taikomas ir gyventojų anketavimo metodas. Apklausa buvo vykdoma visose ŽVVG teritorijos savivaldybėse. Vėliau ši medžiaga buvo susisteminta, apibendrinta ir panaudota rengiant VPS. Buvo parengta vieninga, visą ŽVVG teritoriją atstovaujanti, teritorijos ir gyventojų poreikių analizė, bei atlikta SSSG analizė.</p>
8.1.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</p> <p>Įgyvendinant ŽVVG teritorijos VPS, bus laikomasi teritorinio principo, kuriuo bus siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>užtikrinti vietos išteklių tinkamą panaudojimą, vietos interesų grupių bendradarbiavimą ir veikimą kartu užtikrinant integruotą ŽVVG teritorijos plėtrą</i>, įgyvendinant bendradarbiavimo veiklas, kurių tikslas skatinti įvairias bendradarbiavimo formas tarp įvairių vietos plėtros dalyvių skirtingose ŽVVG regiono teritorijose. Tai sudarys prielaidas ieškoti inovacinių būdų ir metodų susidariusioms problemoms spręsti, bendrai veiklai apjungti turimas žinias, patirtį ir gebėjimus, žmogiškuosius, kultūrinius, gamtinius, infrastruktūrinius išteklius visoje ŽVVG teritorijoje. Tai reiškia, kad vietos išteklius bus siekiama sukcentruoti ir panaudoti optimaliai, tvariai ir efektyviai. Vietos išteklių koncentruotas, tvarus ir efektyvus išnaudojimas sudaro galimybę įgyti specifinį (konkurencinį) pranašumą, taigi ir prielaidas didesnei pridėtinei vertei; • <i>užtikrinti ŽVVG teritorijos išskirtinumo ir specifinių pranašumų panaudojimą, ŽVVG teritorijos didesnės pridėtinės vertės</i>

	<p><i>kūrimą</i>, kurių bus tiesiogiai siekiama, įgyvendinant VPS priemonės ir taip didinti regiono patrauklumą ir kartu propaguoti jo kultūros vertybes, žuvininkystės verslo tradicijas. Siekiant kurti ŽVVG teritorijos pridėtinę vertę ir ją pristatyti, numatoma remti inovatyvias veiklas, skirtas krašto savitumo, tradicijų, kultūrinių vertybių pristatymui į šis veiklas skatinant kuo aktyviau įsitraukti ir verslo subjektus. Bus skatinama išplėtoti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo pažinimą, išsaugant dviejų etnografinių regionų išskirtinumą, būdingą ŽVVG teritorijai. Pareiškėjai bus skatinami naudoti teritorijos išteklius, juos stiprinti, kartu kurianti didesnę pridėtinę vertę. Teritorijos specifinių poreikių patenkinimas ir teritorijos galimybių efektyvus išnaudojimas – pagrindinis vietos projektų tinkamumo principas. Siekiant efektyviai užtikrinti pricipo laikymąsi informacija apie teritorijos poreikius bus atnaujinama po kiekvieno vietos projektų paraiškų kvietimo. Siekiant visos ŽVVG teritorijos darnaus vystymosi, bus siekiama, kad remiami VP aprėptų visą teritoriją, kad parama pasiskirstytų kiek įmanoma tolygiau visoje ŽVVG teritorijoje.</p>
8.2.	„Iš apačios į viršų“ principas:
8.2.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS:</p> <p>Vienas pagrindinių principų, kuriuo vadovavosi Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG, rengdama VPS yra principas „iš apačios į viršų“. Nuo pat VPS rengimo pradžios ŽVVG teritorijos gyventojai buvo informuojami apie naująsias ES paramos galimybes ir vykdomą VPS rengimo projektą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>atliekant VVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG, nustatant VVG gyventojų poreikius ir jiems suteikiant prioritetus, pasirenkant VPS priemones, planuojant VPS įgyvendinimo etapus</i> ŽVVG teritorijos gyventojų prie VPS rengimo buvo prašoma prisidėti aktyviu dalyvavimu Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės strategija iki 2027 metų - YouTube. Gyventojai buvo aktyvinami ir įtraukiami pačiais įvairiausiais būdais – prašant užpildyti apklausos anketas, renkant projektinius pasiūlymus-idėjas iš pavienių asmenų, galvojančių apie verslo kūrimą ir plėtrą, kviečiant visus suinteresuotus vietos plėtros dalyvius, Savivaldybių administracijų atstovus ir kt. <p>Parengta vietos plėtros strategija buvo pristatyta visuomenės derinimui interneto svetainėje http://www.vakaruzvvg.lt/, nustatant 20 d. d. terminą pastaboms ir pasiūlymams pateikti. VPS pirmiausia bus siekiama socialinio ir ekonominio poveikio, kad jos priemonių įgyvendinimas padėtų spręsti problemas, kurios aktualios vietos gyventojams ar jų grupėms, tačiau kurių sprendimai sunkiai įgyvendinami valstybiniu ar savivaldos lygmeniu.</p> <p>ŽVVG nuo 2023-02-15 iki visuotinio narių susirinkimo (2023-06-30) dėl parengtos 2023–2027 m. VPS patvirtinimo, nuolatina bendradarbiavo gyvuose susitikimuose. 2023-06-16 organizuotame ŽVVG Valdybos posėdyje - konsultacijoje su vietos valdžios atstovais, pilietinės visuomenės ir verslo atstovais, aktyviais gyventojais buvo pristatytas parengtas VPS projektas: pristatyta informacija apie planuojamas VPS priemones, planuojamas remti vietos projektų veiklas, galimus pareiškėjus ir partnerius, galimas didžiausias paramos sumas, paramos intensyvumą ir kt. Buvo prašoma pateikti pastabas;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>planuojant finansinius išteklius VPS įgyvendinti ir rezultatus</i>, atsižvelgta į potencialių vietos projektų vykdytojų pateiktus projektinius pasiūlymus ir idėjas, pagrindžiant būtinas projekto įgyvendinimo išlaidas ir projektų įgyvendinimo rezultatus.

8.2.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</p> <p>Principo „iš apačios į viršų“ bus laikomasi visuose Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG teritorijos VPS įgyvendinimo etapuose: tiek rengiant kvietimų teikti VP dokumentaciją, tiek kviečiant teikti VP paraiškas, tiek tvirtinant VP, tiek pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus ir vykdant stebėseną, tiek vykdant ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Rengiant kvietimų teikti VP dokumentaciją</u>, apie tai iš anksto bus skelbiama ŽVVG interneto svetainėje http://www.vakaruzvvg.lt/, socialinio tinklo Facebook paskyroje, informacija siunčiama turimais elektroninio pašto adresais ŽVVG nariams, bendruomenių ir įvairių organizacijų atstovams; ŽVVG valdybai patvirtinus kvietimų dokumentaciją, ji bus paskelbta viešai; • <u>Kvietimai teikti VP paraiškas</u> bus skelbiami ŽVVG ir NMA interneto svetainėje, ŽVVG socialinio tinklo Facebook paskyroje, informacija siunčiama turimais elektroninio pašto adresais ŽVVG nariams, seniūnijoms, bendruomenių ir įvairių organizacijų atstovams, informuojant įvairiuose renginiuose. Bus stengiamasi aktyvinti ŽVVG teritorijos lyderius savanoriškai teikti informaciją apie kvietimus teikti VP paraiškas. Savo ruožtu ŽVVG administracija teiks konsultacijas paraiškų rengimo klausimais, atsižvelgiant į reikalavimus VP atrankai ir įgyvendinimui; • <u>Tvirtinant VP</u> principo „iš apačios į viršų“ įgyvendinimą užtikrins ŽVVG valdyba, kuri tvirtins finansuotinus VP ir kurios sudėtis atitinka principo „iš apačios į viršų“ reikalavimus. Be to, informacija apie ŽVVG valdybos posėdžius, kuriuose bus tvirtinami finansuoti VP, bus skelbiama interneto svetainėje http://www.vakaruzvvg.lt/; • <u>Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus</u>, kiekvienais metais bus pateikiama informacija interneto svetainėje http://www.vakaruzvvg.lt/, organizuojami informaciniai renginiai bei dalinamasi informacija ŽVVG teritorijoje vykšančių renginių metu. VP vykdytojai bus įpareigojami viešinti VP įgyvendinimo rezultatus ir pristatyti jų indėlį į VPS įgyvendinimą; • <u>Vykdamas VPS įgyvendinimo stebėseną</u>, kiekvieniems metams pasibaigus bus vykdomas tarpinis VPS įgyvendinimo vertinimas. Vertinimui atlikti bus vykdomi parengiamieji darbai (informacijos rinkimas, sisteminimas, esant poreikiui, įvairios apklausos). VPS įgyvendinimo tarpinis vertinimas bus aptartas ŽVVG valdyboje, visuotiniame narių susirinkime. Taip pat vertinimo ataskaita bus pristatyta visuomenei. ŽVVG teritorijos gyventojams kasmet interneto svetainėje http://www.vakaruzvvg.lt/ bus pristatomi ŽVVG administracijos surinkti privalomi VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenys ir rodikliai; • <u>Vykdamas VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas</u>, kiekvienais metais su bendruomeninių organizacijų, kitų NVO, pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios atstovais bus aptariamas VPS numatytas ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiksmų planas, diskutuojama dėl numatytų aktyvinimo veiksmų turinio. ŽVVG teritorijos gyventojai skatinami įsitraukti į aktyvinimo veiklų organizavimą ir įgyvendinimą pvz. teikti VP gerosios patirties pavyzdžius, teikti siūlymus dėl numatomų organizuoti aktyvinimo renginių pavadinimo, vietos ir laiko, dėl konkrečios gyventojų kompetencijų ugdymo tematikos, vietos, laiko, tikslinės klausytojų grupės ir pan.
--------	---

8.3.	Partnerystės principas:
8.3.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS: Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG – tris sektorius apimanti (pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios) subalansuota organizacija užtikrinanti partnerystę tarp pilietinės visuomenės verslo ir vietos valdžios. VVG veikloje nuolat aktyviai dalyvauja suinteresuotų grupių atstovai iš įvairių sektorių. ŽVVG – atvira organizacija naujiems nariams, užtikriną lanksčią ir nediskriminuojančią naujų narių priėmimo tvarką. ŽVVG nariai atstovauja ŽVVG teritorijoje veikiančioms fiziniams ir juridiniams asmenims (privatūs asmenys, ūkininkai, vietos verslininkai, NVO atstovai, vietos valdžios atstovai). Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG valdyba sudaryta iš 15 narių (narių išrinkimo procedūra aprašyta organizacijos įstatuose). ŽVVG nariai renkami visuotiniame susirinkime nepažeidžiant partnerystės principo t. y. skirtingų sektorių atstovai sudaro tokias proporcijas: pilietinę visuomenę atstovauja 6 (40 proc.) valdybos nariai, verslo sektorių atstovauja 5 valdybos nariai (33,3 proc.) ir 4 valdybos nariai (26,7 proc.) atstovauja vietos valdžią. Rengdama VPS, ŽVVG periodiškai organizavo susitikimus su valdybos nariais, kurių metu buvo priimami sprendimai dėl VPS atitikimo ES EJŖŽAF tikslams, priemonių ir rezultatų, poveikio rodiklių ir jų reikšmių, finansinio plano, planuojamų VPS įgyvendinimo etapų ir kt. VPS projektas pristatytas visuotiniame susirinkime. Informacijos archyvas apie kvietimus ir įvykusius susitikimus/kūrybines dirbtuves pateiktas interneto svetainėje http://www.vakaruzvvg.lt/.</p>
8.3.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS: Įgyvendinant VPS, Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG ir toliau veiks, laikydamasi partnerystės principo (atitinkdama partnerystei keliamus reikalavimus). Partneriai (NVO, pilietinės visuomenės, verslo, vietos valdžios atstovai), siekdami ŽVVG teritorijos vizijos ir jos siekiančių prioritetų įgyvendinimo, vadovaudamiesi nešališkumo, skaidrumo, atvirumo, viešų ir privačių interesų derinimo principais, atstovaus vietos plėtros partnerius, rengiant ir tvirtinant VP finansavimo sąlygų aprašus, rengiant ir tvirtinant kvietimus teikti VP paraiškas, įgyvendinant partnerių aktyvinimo veiksmus, priimant sprendimus dėl VP finansavimo, stebint ir vertinant VPS įgyvendinimo eigą bei rezultatus. Su VPS įgyvendinimo tvarka, sprendimų dėl VP finansavimo priėmimo eigą ir rezultatais, VPS įgyvendinimo rezultatais bus supažindinami visi vietos plėtros partneriai, skelbiant informaciją http://www.vakaruzvvg.lt/, teritorijos informaciniuose portaluose, partnerių neformaliuose susitikimuose, taip sudarant jiems galimybę ir skatinant palaikyti „grįžtamąjį ryšį“ ir suteikti žinių partnerių atstovams ŽVVG valdyboje, ŽVVG administracijai dėl VPS konkrečių priemonių įgyvendinimo.</p>
8.4.	Vietos finansavimo ir valdymo principas:
8.4.1.	<p>principo laikymasis rengiant VPS: Rengiant VPS ir atliekant vietos gyventojų poreikių analizę, Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG į susitikimus kvietė pačių įvairiausių regiono gyventojų grupių atstovus. Buvo diskutuojama dėl ne viešųjų projektų įgyvendinimui reikalingo kofinansavimo. VPS rengimo metu visi ŽVVG partneriai tiek pilietinio sektoriaus, tiek verslo, tiek valdžios atstovai buvo skatinami ieškoti naujų veiklų bei</p>

	<p>vietos iniciatyvų, kurios mažintų finansavimo paklausos ir pasiūlos neatitiktį, kurios generuotų pajamas ir užtikrintų veiklos tęstinumą bei plėtrą. Naujų iniciatyvų buvo ieškoma ir jos buvo skatinamos bei tariamasi dėl jų įgyvendinimo finansavimo, organizuojant bendras diskusijas, mokymus (2023-06-16). Be to, modeliuojant VPS įgyvendinimo priemones, buvo ieškoma sinergijos ir papildomumo galimybių su ŽVVG teritorijos sudėtyje esančių savivaldybių strateginiais plėtros planais, regionų plėtros planais.</p>
8.4.2.	<p>principo laikymasis įgyvendinant VPS: <u>Vietos finansavimo mechanizmų paiešką ir kūrimą</u> Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG ketina vykdyti bendrai su potencialiais VP pareiškėjais. <u>Ieškant galimybių suvienyti partnerių išteklius</u>, ŽVVG skatins visų regiono plėtros dalyvių bendradarbiavimą. Tikimasi aktyvaus verslo sektoriaus bendradarbiavimo su NVO, dalinantis žiniomis, patirtimi ir prisidedant tiek finansiniais ištekliais, tiek sudarant galimybes naudotis turima technine baze. Bendradarbiavimas turėtų sudaryti prielaidas ŽVVG teritorijos vietos ekonomikos gyvybingumui, inovacinių būdų ir metodų susidariusioms problemoms spręsti paieškai, bendrai veiklai apjungiant turimas žinias, patirtį ir gebėjimus, žmogiškuosius, kultūrinius, gamtinius, infrastruktūrinius išteklius. Rastūsi galimybės suvienyti partnerių išteklius bendrai finansuojant, administruojant ir įgyvendinant projektus. Esant poreikiui, numatoma organizuoti mokymus/konsultacijas kompetencijų bei įgūdžių ugdymui organizuoti bendradarbiavimą, jo tinkamiausių formų, finansavimo šaltinių paieškos srityse. <u>Bendram užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimui</u> numatoma telkti ŽVVG teritorijos gyventojus, organizuojant diskusijas, kitas aktyvinimo veiklas, kurių metu siekiama diskusijas, aktyvinimo veiklas organizuoti taip, kad būtų sudarytos prielaidos naujų kontaktų užmezgimui, projektų idėjų generavimui ir bendradarbiavimo būdų paieškai, kad jos būtų įgyvendintos maksimaliai prisidedant prie užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimo.</p>
Horizontalieji principai ir prioritetai:	
8.5.	Jaunimas:
8.5.1.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: Jauni asmenys buvo pasitelkti atliekant ŽVVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę bei SSGG: jauni asmenys kartu atsiliepė į kvietimus teikti pasiūlymus dėl ŽVVG teritorijos situacijos analizės, identifikuoti poreikius ir priemones jiems įgyvendinti ir kt.; ŽVVG, siekdama įvertinti jaunimo situaciją ŽVVG teritorijoje, jaunimo nuomonėms pareikšti apie gyvenamosios vietovės esamą situaciją ir svarbiausias problemas, išplatintame klausimyne išskyrė 18-29 metų ir 30-40 metų jaunų žmonių grupes. Klausimynas buvo parengtas ir patalpintas http://www.vakaruzvvg.lt/ svetainėje ir buvo sudaryta galimybė jį užpildyti online formatu. Taip buvo užtikrintas jo prieinamumas visiems jauniems ŽVVG teritorijos gyventojams. 37,4 proc. apklausoje sudalyvavusiųjų buvo jauni žmonės. Jauni asmenys taip pat buvo kviečiami dalyvauti mokymuose, kurių metu buvo analizuojami ŽVVG teritorijos ištekliai, regiono stiprybės ir silpnybės bei siektini pokyčiai iki 2030 m. Mokymų metu ypatingas dėmesys buvo skiriamas nustatyti geriausiai jaunimo interesus tenkinančius VPS sprendimus.</p>

8.5.2.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Organizuojant VVG valdymo organo darbą</i> – į ŽVVG valdybą įtraukti jauni žmonės (asmuo iki 29 metų (įskaitytinai) ir 5 asmenys nuo 30 iki 40 metų (įskaitytinai)). Tokiu būdu jiems sudaryta galimybė atstovauti jaunimą, priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas, priskirtas ŽVVG valdymo organo funkcijoms. Per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį bus laikomasi principo, jog dalis ŽVVG valdybos narių būtų jauni asmenys; • <i>Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, atrenkant jas</i> - papildomai bus teikiama informacija, kokios yra galimybės rengti ir įgyvendinti vietos jaunimui skirtus iš VPS lėšų finansuojamus projektus. Taip pat bus atkreipiamas potencialių pareiškėjų dėmesys, jog projektams, kurių naudos gavėjai yra jaunimas ir/ar jauni asmenys, bus skiriami papildomi naudos ir kokybės balai; • <i>Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, vykdant VPS įgyvendinimo stebėseną</i> - numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizė atlikti, išskiriant jaunimo horizontalaus principo įgyvendinimą. Bus vertinama kiek VP pateikė jauni žmonės, kiek jaunų žmonių įdarbinta, kiek jaunimo naudojami pagerinta infrastruktūra, kiek jaunų žmonių įsitraukė į verslumo, bendradarbiavimo veiklas. Vykdamas VPS įgyvendinimo stebėseną ir pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, bus peržiūrėti pasiekti rezultatai ir atrenkami pavyzdiniai, jaunimui ir jauniems asmenims skirti projektai, kurie bus viešinami kaip gerosios praktikos pavyzdžiai; • <i>Įgyvendinant VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas</i>, potencialūs vietos projektų pareiškėjai, bus konsultuojami individualiai apie galimybes parengti jaunų asmenų (priklausančių 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei) poreikius atitinkančius projektus. VP pareiškėjai bus raginami kartu, sutelktai gerinti jaunų asmenų įtraukimą į veiklų planavimą, skatinimą veikti ir kurti kartu.
8.6.	Kultūra:
8.6.1.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi rengiant VPS:</p> <p><i>Siekiant nustatyti Vakarų Lietuvos ŽVVG teritorijos kultūros išteklių plėtros poreikius</i> buvo atliekama ŽVVG teritorijos gyventojų poreikių analizė, analizuojama regione veikiančių turizmo centrų informacija. Be to, išsakyti kultūros poreikius ŽRVVG teritorijos poreikių tyrimo metu galėjo visi kultūros srityje veikiantys fiziniai ir juridiniai asmenys. Reikia pažymėti, kad kultūra, istorija, tradicijos – tai vienas iš Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG teritorijos bruožų, kuriuo labiausiai didžiuojamasi. Nustatyta, kad ir ŽVVG gali prisidėti prie vietos žuvininkystės produktų, veiklų, paslaugų ar objektų garsinimo ir populiarinimo. Kultūros ir (arba) žvejybos paveldo, organizuojamų tradicinių ir (arba) su žuvininkystės veikla susijusių kultūros renginių analizė, rengiant VPS, išsamiai pristatyta VPS 2.1. skyrelyje.</p>
8.6.2.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi įgyvendinant VPS:</p> <p>Kultūros ištekliai labai svarbi Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono identiteto dalis, kuri gali būti panaudojama regiono tvariam konkurenciniam pranašumui formuoti. Todėl, kultūros išteklių pritaikymo aspektas bus panaudojamas, atrenkant finansuotinus projektus pagal visas VPS priemones, ypač BIVP-1 ir BIVP-4, BIVP-5 priemones. Tokiu būdu kuriant regiono konkurencinį pranašumą, kartu bus</p>

	<p>išsaugomi kultūros ištekliai/paveldas ateities kartoms.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Organizuojant ŽVVG narystę</u> – VVG nariais gali tapti visi norintys fiziniai ar juridiniai asmenys, veikiantys ŽVVG teritorijoje ir atstovaujantys kultūros sritį; • <u>Organizuojant ŽVVG administracijos darbą</u> – į VPS viešinimo ir gyventojų aktyvinimo veiklas bus skatinami įsitraukti tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys, veikiantys kultūros srityje; • <u>Kviečiant teikti VP paraiškas</u> - ŽVVG administracija su visų kvietimų sąlygomis ir dokumentacija sudarys galimybes susipažinti kultūros srityje dirbantiems tiek juridiniams, tiek fiziniams asmenims, o vykdant ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas, potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus individualiai konsultuojami kultūros principo įgyvendinimo klausimais, esant poreikiui potencialiems pareiškėjams bus teikiama kita metodinė pagalba; • <u>Tvirtinant VP</u> – ŽVVG valdymo organui planuojama pateikti informaciją kultūros horizontalaus principo įgyvendinimo tema, kad šis principas nebūtų pažeistas, tvirtinant VP; • <u>Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, vykdant VPS įgyvendinimo stebėseną</u> – numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizę atlikti, išskiriant kultūros horizontalaus principo įgyvendinimą. Bus vertinama kiek VP integruoja kultūros horizontalaus principo elementus. VPS įgyvendinimo rezultatai bus pristatomi internetiniame puslapyje http://www.vakaruzvvg.lt/, viešinami leidiniuose ir/ar renginiuose; • <u>Vykdant ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas, kuriomis siekiama ŽVVG teritorijos gyventojų ir jų bendruomenių kultūrinės tapatybės stiprinimo, jų kūrybingumo didinimo, bendruomeniškumo ir pilietiškumo ugdymo</u>, bus siekiama, kad šventėse, VPS priemonių įgyvendinimo pristatymo/aptarimo renginiuose dėmesys būtų skiriamas regiono savitumo puoselėjimui, kviečiant koncertuoti vietos kolektyvus, demonstruoti vietos amatininkų tradicinius gaminius, vaišintis pagal krašto tradicinę receptūrą ir iš vietos žaliavos pagamintais žuvies produktais. Regiono savitumo elementai bus panaudojami krašto reprezentavimui ŽRVVG veiklos tarpregioniniame ir tarptautiniame lygmenyse. Kultūriniai ištekliai bus pritaikomi turizmo poreikiams ir kitų vietos paslaugų teikimui. Šis prioritetas bus įgyvendinamas, finansuojant mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymą žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams. Kultūros ištekliai taip pat bus panaudojami, įgyvendinant rinkodaros priemonės. Bus skatinamos turiningos veiklos, stiprinančios bendruomenės gyvybingumą.
8.7.	Darnus vystymasis (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus):
8.7.1.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:</p> <p>Aplinkos situacija ŽVVG teritorijoje buvo tiriama, remiantis atliktais tyrimais, parengtais strateginiais dokumentais. Rengiant VPS, parenkant jos prioritetus ir priemones buvo siekiama, kad visi prioritetai ir priemonės turėtų galimybę didesne ar mažesne apimtimi</p>

	<p>teigiamai įtakoti ŽVVG teritorijos darnų vystymąsi. Buvo siekiama, kad nei vienas prioritetas, jo įgyvendinimo priemonė neturėtų prielaidų daryti neigiamą įtaką ŽVVG teritorijos darniam vystymuisi. Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG darnų vystymąsi supranta ne tik kaip darną tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, bet ir kaip galimybę pasiekti visuotinę gerovę dabarties ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų. Parengta strategija ŽVVG siekia realizuoti darnaus vystymo principą, nes numato įvairių sektorių bendradarbiavimą ŽVVG teritorijoje.</p> <p>Išskirtinai darnaus regiono vystymosi skatinimui, veiksmingai valdant regiono išteklius, švelninant klimato kaitą numatytas atskiras prioritetas ir dvi jį įgyvendinsiančios priemonės, kurios skirta 33 proc. VP įgyvendinimui numatytos paramos sumos. Įgyvendinant šį prioritetą ypatingas dėmesys skiriamas ŽVVG teritorijos socialinio ir kultūrinio potencialo panaudojimui ir kartu jo išsaugojimui.</p> <p>Numatoma ne mažiau kaip 57 proc. visų VP įgyvendinti numatytų paramos lėšų skirti žuvininkystės sektoriaus ekonomikos gerinimui, kuriant darbo vietas, didinant konkurencingumą, nes labai svarbu, kad strategijos įgyvendinimas inicijuotų tokias permainas, kurios turėtų ilgalaikį ekonominį poveikį. Konkurencingumo stiprinimas lengviausiai būtų pasiektas, jei pavyktų prisitaikyti prie kintančių aplinkos sąlygų, padidinti akvakultūros ir/ar žvejybos produktų pridėtinę vertę, vykdyti tiesioginius pardavimus ir bendradarbiauti. Tai leistų efektyviai saugoti biologinę ir kraštovaizdžio įvairovę, gaminti ir realizuoti geros kokybės ir saugius žuvininkystės produktus ir taip prisidėti prie regiono gebėjimo konkuruoti ir panaudoti regiono turizmo potencialą. Tikimasi, kad visos numatytos VPS prioritetų įgyvendinimo priemonės turės tiesioginės teigiamos įtakos darniam vystymuisi.</p>
8.7.2.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Kvietimų teikti VP metu</u> vietos projektų pareiškėjams numatoma kelti reikalavimą užtikrinti, kad VP neturės neigiamos įtakos ŽVVG teritorijos darniam vystymuisi ir jos aplinkos būklei; • <u>VP atrankos metu</u> esant poreikiui į projektų atrankos posėdžius bus kviečiami asmenys, turintys gebėjimų darnaus vystymosi ir aplinkos apsaugos srityje. VP atrankos metu bus vertinama ar VP buvo būtinas poveikio aplinkai vertinimas. Jei toks vertinimas buvo būtinas, tai ar jis atliktas; • <u>VP įgyvendinimo metu</u> VP vykdytojams, susiduriantiems su aplinkosaugos reikalavimais bus sudarytos galimybės gauti konsultacijas. Ypatingas dėmesys, teikiant konsultacijas, bus skiriamas VP vykdytojams, kurie veiklą vykdo aplinkosaugos, biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu svarbiose, jautriose teritorijose. VP vykdytojai bus skatinami projektui įgyvendinti reikalingus išteklius įsigyti, taikant žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus; • <u>VPS rezultatų sklaidos metu</u> darnaus vystymosi principas bus integruotas į VPS įgyvendinimo stebėsenos sistemą. Bus siekiama atrinkti ir atskirai pristatyti geriausius VP, kurių rezultatai didžiausiu mastu prisideda prie darnaus vystymosi ir (arba) gerina aplinkos būklę; • <u>ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo metu</u> bus imamasi integruotų veiksmų, telkiančių ŽVVG teritorijos gyventojus veikti kartu, siekiant ŽVVG teritorijos darnaus vystymosi ir aplinkos būklės gerinimo.
8.8.	<p>Moterų ir vyrų lygios galimybės ir nediskriminavimo skatinimas</p>

8.8.1.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:</p> <p>ŽVVG VPS rengimo procese užtikrino visų suinteresuotųjų vietos plėtros dalyvių dalyvavimą. Nustatant gyventojų poreikius, apklausoje, susitikimuose su ŽVVG teritorijos gyventojais dalyvauti buvo kviečiami tiek moterys, tiek vyrai. Gyventojai nebuvo diskriminuojami dėl tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos. Informacija apie gyventojų poreikių tyrimą (kvietimai dalyvauti, diskutuoti, nustatyti poreikius) buvo talpinama internetiniame puslapyje http://www.vakaruzvvg.lt/ ir buvo prieinama visiems ŽVVG teritorijos gyventojams. Išplatintame ŽVVG teritorijos ir gyventojų poreikių tyrimo klausimyne buvo išskirtos vyrų ir moterų grupės. Į SSGG analizę ir nustatytus gyventojų poreikius įtraukti įvairių ŽVVG teritorijos gyventojų grupių poreikiai.</p> <p>Moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo principų įgyvendinimą užtikrina ŽVVG valdymo organo, priimančio sprendimus dėl vietos projektų finansavimo, sudėtis. Jame subalansuotas moterų ir vyrų, pilietinio, verslo ir valdžios sektorių, įvairaus amžiaus ŽVVG teritorijos gyventojų atstovavimas.</p>
8.8.2.	<p>ŽVVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Organizuojant ŽVVG narystę</u> – VVG nariais gali tapti visi norintys fiziniai ar juridiniai asmenys, veikiantys ŽVVG teritorijoje, nepriklausimai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt.; • <u>Organizuojant ŽVVG administracijos darbą</u> – į VPS įgyvendinimo administravimo veiklas bus įtraukti tiek vyrai, tiek moterys. Už VPS viešinimo ir gyventojų aktyvinimo veiklas bei ŽVVG buhalterinės apskaitos klausimus bus atsakingos moterys; • <u>Organizuojant ŽVVG valdymo organo darbą</u> – į ŽVVG valdybą atitinkamai moterų ir vyrų lygių galimybių principui įtrauktos moterys (46,7 proc.) ir vyrai (53,3 proc.). Tokiu būdu jiems sudarytos lygios galimybės atstovauti tiek moteris, tiek vyrus, priimant sprendimus ir įgyvendinant veiklas, priskirtas ŽVVG valdymo organo funkcijoms. Į ŽVVG kolegialaus valdymo organą išrinktas ŽVVG teritorijoje veikiančios asmenų, turinčių negalią, organizacijos Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Gargždų viltis“ atstovas atstovauti pilietinės visuomenės sektoriui; • <u>Kviečiant teikti VP paraišką</u> - ŽVVG administracija su visų kvietimų sąlygomis ir dokumentacija sudarys galimybes susipažinti tiek moterims, tiek vyrams, taip pat įvairios tautinės kilmės, skirtingos religijos ar įsitikinimų, turintiems negalią, skirtingo amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenims. Tiek moterims, tiek vyrams, tiek taikant nediskriminavimo skatinimo principą, bus sudarytos vienodos galimybės kurti darbo vietas. Be to, vykdant ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus individualiai konsultuojami moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo klausimais, esant poreikiui potencialiems pareiškėjams bus teikiama kita metodinė pagalba; • <u>Tvirtinant VP</u> – moterų ir vyrų dalyvavimas ŽVVG valdymo organe, priimant sprendimus dėl VP finansavimo, užtikrins moterų ir vyrų interesų atstovavimą. Taip pat ŽVVG valdymo organui planuojama pateikti informaciją moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo tema, kad šis principas nebūtų pažeistas, tvirtinant VP. VP vykdytojai savo

	<p>ruožtu VP paraiškoje turės įsipareigoti, kad įgyvendindami VP, nepažeis moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus, vykdam VPS įgyvendinimo stebėseną</u> – numatoma VPS įgyvendinimo rezultatų analizę atlikti, išskiriant moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo horizontalaus principo įgyvendinimą. Bus vertinama kiek VP pateikė moterys ir vyrai, skirtingos tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos asmenys, atitinkamai kiek jų įdarbinta, kiek jų naudojasi pagerinta infrastruktūra, kiek jų įsitraukė į verslumo, bendradarbiavimo veiklas. ŽVVG organizuojamuose renginiuose, vykdomose konsultacijose galės dalyvauti visi asmenys, nepriklausomai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt. VPS įgyvendinimo rezultatai bus pristatomi internetiniame puslapyje http://www.vakaruzvvg.lt/, viešiniame leidiniuose ir/ar renginiuose.
--	--

9. VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas

9.1. VPS priemonės, neturinčios veiklos sričių

9.1.1. VPS prioritetas Nr. I „Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai augti sudarymas, plėtojant sumanius verslo sprendimus, vietos maisto sistemas, unikalias turizmo paslaugas“

9.1.2. VPS priemonė „Tvarių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1)

9.1.3.	VPS priemonės tikslas: sudaryti sąlygas skatinti naujoves ir kokybės gerinimą visoje vertės grandinėje, taip pat skatinti vertės didinimą, kuriant tvarias žuvininkystės produktų ir paslaugų sistemas
9.1.4.	<p>Priemonės apibūdinimas</p> <p>Parama teikiama produktyvioms investicijoms į tradicinį/istorinį regiono žuvininkystės produktų perdirbimą, jų mažmeninį pateikimą vartotojui, kulinarinio /istorinio paveldo demonstravimą; veikloms, papildančios žuvininkystę; žuvininkystės produkcijos perdirbimui. Remiama statinių statyba ir/arba atnaujinimas, infrastruktūros įrengimas, įrangos įsigijimas, sumanios rinkodaros veiksmai ir kitos pagrįstos bei tinkamos projekto įgyvendinimui reikalingos išlaidos.</p> <p>Priemonė tenkina 4.1. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus vietos projektus, bus sudarytos palankesnės sąlygos realizuoti vietos žuvininkystės ir akvakultūros produktus, skatinant jų pridėtinės vertės didinimą ir trumpąsias maisto tiekimo grandines.</p> <p>Priemonė taip pat prisideda prie 7.2. specifinio tikslo įgyvendinimo, nes bus skatinamas tvarių maisto sistemų plėtojimas, pasitelkiant inovacijas ir skaitmeninimą visoje vertės grandinėje, skatinant mėlynosios bioekonomikos integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą.</p> <p>Planuojama paremti ne mažiau kaip 4 vietos projektus; sukurti 4 darbo vietas (CR06); įdiegti 4 inovacijas</p>

		(pvz. naujas produktas, paslauga, procesas, verslo modelis ar metodas) (CR14); vienas subjektas gaus naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos (CR16); vienas subjektas padidins išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime (CR17).
9.1.5.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.5.1	<i>pelno</i>	☒
9.1.5.2.	<i>ne pelno</i>	
9.1.6.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai ir fiziniai asmenys: labai maža arba maža įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę ir vykdančys/vykdydysiantys žuvininkystės veiklą Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje
9.1.7.	Priemonės tikslinė grupė	Juridiniai ir fiziniai asmenys, įregistravę ir vykdančys/vykdydysiantys žuvininkystės veiklą Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje: labai maža arba maža įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus.
9.1.8.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje; 2. Įgyvendinus projektą bus sukurta ne mažiau kaip viena darbo vieta ; 3. Jei projektas yra inovatyvus*, <u>visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmis ir rezultatais</u>
9.1.9.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Įgyvendinant projektą investuojama į klimato kaitą švelninančias priemones ir (ar) atsinaujinančios energijos panaudojimo sprendinius ir (ar) mėlynosios ekonomikos galimybes išnaudojančias priemones; 2. Projekto investicijos prisideda prie turizmo plėtros, įskaitant gyventojų sveikatinimui skirtas paslaugas
9.1.10.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 80 000,00
9.1.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	iki 50 proc. arba iki 75 proc. inovatyviems* projektams

9.2.1. VPS prioritetą Nr. I „Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai augti sudarymas, plėtojant sumanius verslo sprendimus, vietos maisto sistemas, unikalias turizmo paslaugas“

9.2.2. VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2)

9.2.3.	VPS priemonės tikslas: sudaryti sąlygas mėlynosios ekonomikos augimui ir regiono gyventojų užimtumo didinimui, skatinant verslo iniciatyvas, kuriant naujas ir išlaikant esamas darbo vietas	
9.2.4.	Priemonės apibūdinimas	Parama teikiama produktyvioms investicijoms į žaliosiomis technologijomis grindžiamą akvakultūrą; tarsią žvejybą; inovacijoms, naujoms technologijoms bei procesams diegti, siekiant sukurti naujus ir

		(arba) aukštesnės pridėtinės vertės, geresnės kokybės produktus ir juos realizuoti. Remiama statinių statyba ir/arba atnaujinimas, infrastruktūros įrengimas, naujų tvenkinių kasimas, įrangos įsigijimas, sumanios rinkodaros veiksmai ir kitos pagrįstos bei tinkamos projekto įgyvendinimui reikalingos išlaidos. Priemonė tenkina 4.3. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus tvarius, inovatyvius ir sumanius akvakultūros verslų kūrimo ir plėtojimo vietos projektus, bus skatinamas žvejų bendruomenės narių ekonominis aktyvumas, didinamos jų užimtumo galimybės. Priemonė taip pat prisideda prie 7.1. specifinio tikslo įgyvendinimo, nes bus skatinamas verslo vystymas mėlynojo augimo sektoriuose, pasitelkiant inovacijas, mėlynąsias biotechnologijas, atsinaujinančią energiją. Planuojama paremti ne mažiau kaip 3 vietos projektus; išlaikyti 1,5 darbo vietas (CR07); įdiegti 3 inovacijas (pvz. naujas produktas, paslauga, procesas, verslo modelis ar metodas) (CR14); vienas subjektas padidins išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime (CR17).
9.2.5.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.5.1	<i>pelno</i>	☒
9.2.5.2.	<i>ne pelno</i>	
9.2.6.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai ir fiziniai asmenys, įregistravę ir vykdančys/vykdydysiantys žuvininkystės veiklą Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje: labai maža arba maža įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus.
9.2.7.	Priemonės tikslinė grupė	Juridiniai ir fiziniai asmenys, įregistravę ir vykdančys/vykdydysiantys žuvininkystės veiklą Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje: labai maža arba maža įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus, įregistravę.
9.2.8.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje; 2. Įgyvendinus projektą bus išlaikyta ne mažiau kaip 0,5 darbo vietas; 3. Jei projektas yra inovatyvus*, <u>visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmiais ir rezultatais</u>
9.2.9.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Įgyvendinant projektą investuojama į klimato kaitą švelninančias priemones ir (ar) atsinaujinančios energijos panaudojimo sprendinius ir (ar) mėlynosios ekonomikos galimybes išnaudojančias priemones; 2. Sukuriama darbo vieta
9.2.10.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 50 000,00
9.2.11.	Paramos lyginamoji dalis	iki 50 proc. arba iki 75 proc. inovatyviems* projektams

	(proc.)	
9.3.1.VPS prioritetas Nr. II „Darnaus regiono vystymosi skatinimas, veiksmingai valdant regiono išteklius, švelninant klimato kaitą“		
9.3.2. VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)		
9.3.3.	VPS priemonės tikslas: padėti žuvininkystės sektoriui švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos ir saugoti biologinę įvairovę, buveines bei kraštovaizdžius	
9.3.4.	Priemonės apibūdinimas	<p>Pagal priemonę parama skiriama investicijoms į ekologinį turizmą, mažinantį neigiamą poveikį natūraliems žuvų ištekliams; ekologiškesnių vartojimo įpročių skatinimui; invazinių rūšių keliamų grėsmių pavertimu galimybe; taršos jūrų aplinkoje prevencijai; vietos biologinės įvairovės apsaugos užtikrinimui, darniosios energetikos plėtojimui. Remiama statinių statyba ir/arba atnaujinimas, infrastruktūros įrengimas, įrangos įsigijimas, sumanios rinkodaros veiksmai ir kitos pagrįstos bei tinkamos projekto įgyvendinimui reikalingos išlaidos.</p> <p>Priemonė tenkina 4.2. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus vietos projektus, bus skatinamas turizmo paslaugų kokybės gerinimas ir plėtra, pritaikymas skirtingiems gyventojų poreikiams, vykdoma turizmo paslaugų rinkodara, teikiamos ekosisteminės paslaugos. Priemonė tenkina 4.4. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus vietos projektus, bus saugoma biologinė įvairovė, prisidedama prie klimato kaitos švelninimo.</p> <p>Priemonė taip pat prisideda prie 7.3. specifinio tikslo įgyvendinimo, nes bus skatinamas klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, investuojant į žiedinę ekonomiką, skaitmeninimą, inovacijas, vietos išteklių valdymo stiprinimą.</p> <p>Planuojama paremti ne mažiau kaip 3 vietos projektus; išlaikyti 1,5 darbo vietas (CR07); įkurti vieną įmonę (CR03); įgyvendinti 3 veiksmus, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę (CR10); įdiegtos 3 inovacijos (pvz. naujas produktas, paslauga, procesas, verslo modelis ar metodas) (CR14); 2 subjektai, gaus naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos (CR16); bus sukurtas vienas duomenų rinkinys ir suteiktos konsultacijos (CR21).</p>
9.3.5.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	

9.3.5.1	<i>pelno</i>	☒	
9.3.5.2.	<i>ne pelno</i>		
9.3.6.	Tinkami paramos gavėjai	Juridiniai ir fiziniai asmenys, įregistravę ir vykdančys/vykdydysiantys žuvininkystės veiklą Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje: labai maža arba maža įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus.	
9.3.7.	Priemonės tikslinė grupė	Juridiniai ir fiziniai asmenys, įregistravę ir vykdančys/vykdydysiantys žuvininkystės veiklą Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje: labai maža arba maža įmonė (taip kaip apibrėžia LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas); fizinis asmuo, ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus.	
9.3.8.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje; 2. Įgyvendinus projektą bus išlaikyta ne mažiau kaip 0,5 darbo vietos; 3. Jei projektas yra inovatyvus*, <u>visuomenei turi būti suteikiama galimybė susipažinti su vietos projekto veiksmis ir rezultatais</u>	
9.3.9.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Įgyvendinant projektą investuojama į klimato kaitą švelninančias priemones ir (ar) atsinaujinančios energijos panaudojimo sprendinius ir (ar) mėlynosios ekonomikos galimybes išnaudojančias priemones; 2. Didesnis įgyvendinamų veiksmų, skirtų gyventojų aplinkosauginei savimonei didinti, skaičius	
9.3.10.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 50 000,00	
9.3.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	iki 50 proc. arba iki 75 proc. inovatyviems* projektams	

9.4.1. VPS prioritetas Nr. II „Darnaus regiono vystymosi skatinimas, veiksmingai valdant regiono išteklius, švelninant klimato kaitą“

9.4.2. VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)

9.4.3.	VPS priemonės tikslas: stiprinti regiono gyvybingumą ir didinti patrauklumą, gerinant galimybes naudotis žvejų bendruomenei ir/ar turistams reikalingomis paslaugomis		
--------	---	--	--

9.4.4.	Priemonės apibūdinimas	<p>Pagal priemonę parama skiriama viešojo naudojimo infrastruktūrai, susijusiai su laisvalaikio, poilsio, sporto, pažintine ir kultūrine, žuvininkystės regiono pristatymo veikla, gerinti, atnaujinti, saugumui užtikrinti, aplinkai tvarkyti, naujoms technologijoms diegti; viešųjų erdvių sutvarkymui bei jų pritaikymui gyventojų poreikiams, jaunimui patrauklių, naujoviškų laisvalaikio užimtumo galimybių sudarymas, įrengiant ar sutvarkant viešąsias erdves.</p> <p>Remiama statinių statyba ir/arba atnaujinimas, infrastruktūros įrengimas, įrangos įsigijimas ir kitos pagrįstos bei tinkamos projekto įgyvendinimui reikalingos išlaidos.</p> <p>Priemonė tenkina 4.5. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus vietos projektus, bus didinamas žuvininkystės verslo prisitaikymas prie kintančių aplinkos poreikių, pritaikant ir gerinant žvejams reikalingą infrastruktūrą, skatinant su žuvininkyste susijusių paslaugų ir kitų veiklų plėtrą. Priemonė tenkina 4.6. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus vietos projektus, bus didinamas žuvininkystės regiono patrauklumas, tvarkant ir pritaikant mažąją infrastruktūrą ir viešąsias erdves sveikatingumo gerinimui, poilsiui ir turiningam ir aktyviam laisvalaikiui.</p> <p>Priemonė taip pat prisideda prie 7.1. specifinio tikslo įgyvendinimo, nes bus skatinamas žvejybos ir akvakultūros veiklos įvairinimas, remiant reikalingos infrastruktūros pritaikymą žvejybos / rekreacijos poreikiams.</p> <p>Planuojama paremti ne mažiau kaip 1 vietos projektą. Naudą gaus ne mažiau kaip 20 asmenų (CR08); bus paremtas vienas subjektas, didinantis socialinį tvarumą (CR11); bus paremta viena suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veikla (CR13).</p>
9.4.5.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.4.5.1	<i>pelno</i>	
9.4.5.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.4.6.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija ar kita asociacija, viešoji įstaiga, kurių steigėjas nėra savivaldybė, savivaldybė, registruoti ir veikiantys Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje
9.4.7.	Priemonės tikslinė grupė	Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje žuvininkystės ir/ar akvakultūros ir su ją susijusių veiklą įregistravę asmenys, ŽRVVG teritorijos gyventojai ir lankytojai
9.4.8.	Tinkamumo sąlygos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remiama veikla turi būti vykdoma Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje; 2. Projektas įgyvendinamas su partneriu; 3. 100 proc. finansavimas galimas tik, kai remiami veiksmai turi kolektyvinį paramos gavėją

9.4.9.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didesnis naudą gaunančių asmenų skaičius; 2. Įgyvendinus projektą, bus didinama socialinė įtrauktis t. y. sudarytos sąlygos jaunimui, imigrantams ir kitoms pagrįstai nustatytoms tikslinėms grupėms pagerinti savo galimybes
9.4.10.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 140 691,00
9.4.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	iki 80 proc. arba iki 100 proc., kai projektas atitinka bent vieną iš šių kriterijų : 1) atitinka kolektyvinius interesus; 2) turi kolektyvinį paramos gavėją arba 3) turi inovacinių aspektų, kai tinkama, vietos (ŽVVG teritorijos) lygmeniu ir užtikrina galimybę visuomenei susipažinti su jų rezultatais

9.5.1.VPS prioritetas Nr. III „Žuvininkystės bendruomenės gyvybingumo skatinimas, didinant įtrauktį ir gerovę, sveikatingumą“

9.5.2. VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)

9.5.3.	VPS priemonės tikslas: stiprinti bendruomenės gyvybingumą, įgalinant jas prisidėti prie gyventojų užimtumo didinimo, gyvenimo būdo pokyčių, susijusių su ES Žaliojo kurso įgyvendinimu, inicijavimo; jaunimo, naujakurių, grįžtančiųjų iš emigracijos įtraukties didinimo kartu gerinant galimybes naudotis būtiniausiomis paslaugomis
9.5.4.	<p>Priemonės apibūdinimas</p> <p>Pagal priemonę parama skiriama galimybių naudotis būtiniausiomis paslaugomis gerinimui; informuotumo, ypač tarp jaunesnių žmonių, apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei didinimui; jaunų žmonių, besidominčių žvejybos ar akvakultūros sektoriaus profesijomis, mokymui, socialinės įtraukties didinimui.</p> <p>Remiamas infrastruktūros įrengimas, įrangos įsigijimas ir kitos pagrįstos bei tinkamos projekto įgyvendinimui reikalingos išlaidos.</p> <p>Priemonė tenkina 4.7. ŽRVVG teritorijos plėtros poreikį, nes įgyvendinus pagal priemonę remiamus vietos projektus, bus tobulinamos žuvininkystės bendruomenės kompetencijos, ugdomi sumaniems sprendimams priimti reikalingi įgūdžiai, skatinamas dalijimasis žiniomis, didinama jaunimo įtrauktis, ugdoma aplinkosauginė savimonė.</p> <p>Priemonė taip pat prisideda prie 7.4. specifinio tikslo įgyvendinimo, nes bus stiprinamas bendruomenių gyvybingumas, investuojant į socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą.</p> <p>Planuojama paremti ne mažiau kaip 2 vietos projektus. Naudą gaus ne mažiau kaip 10 asmenų (CR08); bus paremti 2 subjektai, didinantys socialinį tvarumą (CR11); vienas subjektas, gaus naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos (CR16).</p>

9.5.5.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.5.5.1	<i>pelno</i>	
9.5.5.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.5.6.	Tinkami paramos gavėjai	Viešieji juridiniai asmenys: nevyriausybinė organizacija, bendruomeninė organizacija ar kita asociacija, viešoji įstaiga, savivaldybė, registruoti ir veikiantys Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje
9.5.7.	Priemonės tikslinė grupė	Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje žuvininkystės ir/ar akvakultūros ir su ją susijusią veiklą įregistravę asmenys, ŽRVVG teritorijos gyventojai
9.5.8.	Tinkamumo sąlygos	1. Remiama veikla turi būti vykdoma Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijoje; 2. Projekto tikslinė grupė/naudos gavėjai Vakarų Lietuvos ŽRVVG teritorijos gyventojai; 3. 100 proc. finansavimas galimas tik, kai remiami veiksmai atitinka kolektyvinius interesus
9.5.9.	Vietos projektų atrankos kriterijai	1. Didesnis naudą gaunančių asmenų skaičius; 2. Įgyvendinus projektą bus didinama socialinė įtrauktis t. y. sudarytos sąlygos jaunimui, imigrantams ir kitoms pagrįstai nustatytoms tikslinėms grupėms pagerinti savo galimybes
9.5.10.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	iki 40 000,00
9.5.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	iki 80 proc. arba iki 100 proc., kai projektas atitinka bent vieną iš šių kriterijų : 1) atitinka kolektyvinius interesus; 2) turi kolektyvinį paramos gavėją arba 3) turi inovacinių aspektų, kai tinkama, vietos (ŽVVG teritorijos) lygmeniu ir užtikrina galimybę visuomenei susipažinti su jų rezultatais

* Projektų inovatyvumas vertinamas vadovaujantis projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-181 „Dėl projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“

10. VPS įgyvendinimo veiksmų planas		
	Planuojami veiksmai	Sąsaja su VPS ir priemonėmis
10.1.	2023 m.	
10.1.1.	<u>Susiję su VPS įgyvendinimu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • VPS patvirtinimas ŽVVG narių susirinkime; • VPS pateikimas NMA vertinimui; • Esant poreikiui VPS koregavimas/taisymas pagal NMA vertintojų ir ekspertų pastabas ir kt. veiksmai, susiję su VPS vertinimu; • VPS įgyvendinimo sutarties derinimas su NMA ir jos pasirašymas; 	VPS

	<ul style="list-style-type: none"> • ŽVVG valdybos ir narių informavimas apie pasirašytą VPS įgyvendinimo sutartį; • Parengiamieji veiksmai VPS įgyvendinimui: ŽVVG administracijos darbuotojų atranka ir sutarčių pasirašymas, kitų VPS administravimui reikalingų paslaugų ir prekių viešųjų pirkimų vykdymas; <p>I kvietimas teikti VP paraiškas</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP dokumentacijos I kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽVVG valdybai ir patvirtinimas, VP atrankos kriterijų rengimas; • I kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • 	<p>VPS priemonė „Tvaryių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p> <p>kvietimo pradžia 2023-12-20 (su sąlyga, jei taip kaip numato ES reglamentai, bus patvirtinta VPS ir priimti VPS įgyvendinimui reikalingi teisės aktai)</p>
10.1.2.	<p><u>Susiję su ŽRVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyventojų informavimas apie pasirašytą VPS įgyvendinimo sutartį ir prioritetų bei priemonių pristatymas; • Aiškinamojo stendo parengimas; • Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu (VP finansavimo sąlygų aprašai, kvietimas teikti VP paraiškas, jų vertinimo grafikas ir rezultatai ir kt.), talpinimas interneto svetainėje; • Konsultacijos potencialiems VP pareiškėjams, siekiant parengti juos teikti VP paraiškas. 	<p>Visi VPS prioritetai ir priemonės</p> <p>VPS priemonė „Tvaryių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p>
10.2.	2024 m.	
10.2.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu:	VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros,

	<p>II kvietimas teikti VP paraiškas</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP dokumentacijos II kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽVVG valdybai ir patvirtinimas, VP atrankos kriterijų rengimas; • II kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • II kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę. <p>Administravimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • I kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • I kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę; <ul style="list-style-type: none"> • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas. 	<p>viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)</p> <p>VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)</p> <p>kvietimo pradžia 2024-01-15 (su sąlyga, jei taip kaip numato ES reglamentai, bus patvirtinta VPS ir priimti VPS įgyvendinimui reikalingi teisės aktai)</p> <p>VPS priemonė „Tvarių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1), VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2), VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p>
10.2.2.	<p>Susiję su ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualios, su VPS įgyvendinimu susijusios, informacijos talpinimas interneto svetainėje; • Konsultacijų teikimas VP pareiškėjams ir vykdytojams pagal I ir II kvietimo priemones. 	<p>VPS priemonė „Tvarių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1), VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2), VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p> <p>VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas</p>

		BIVP-4) VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)
10.3.	2025 m.	
10.3.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <p>III kvietimas teikti VP paraiškas (<i>gavus rezervo lėšas</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP dokumentacijos III kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽVVG valdybai ir patvirtinimas, VP atrankos kriterijų rengimas; • III kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • III kvietimo VP įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę. <p>Administravimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; <p>Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas.</p>	<p>VPS priemonė „Tvartų maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p>
10.3.2.	<p>Susiję su ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualios, su VPS įgyvendinimu susijusios, informacijos talpinimas interneto svetainėje; • Konsultacijų teikimas VP pareiškėjams ir vykdytojams pagal II ir III kvietimo priemones. 	<p>VPS priemonė „Tvartų maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p> <p>VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)</p> <p>VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)</p>
10.4.	2026 m.	
10.4.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu:)

	<p>IV kvietimas teikti VP paraiškas (gavus rezervo lėšas)</p> <ul style="list-style-type: none"> • VP dokumentacijos IV kvietimui teikti VP paraiškas rengimas, aptarimas, pristatymas ŽVVG valdybai ir patvirtinimas, VP atrankos kriterijų rengimas; • IV kvietimo VP surinkimas, jų vertinimas, ŽVVG valdybos posėdžio organizavimas ir finansuotinių VP tvirtinimas; • IV kvietimo VP įgyvendinimo stebėsenai ir kontrolė. <p>Administravimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • VPS įgyvendinimo eigos apžvalga ir aptarimas; • Metinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas. 	<p>VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)</p> <p>VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)</p>
10.4.2.	<p>Susiję su ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualios, su VPS įgyvendinimu susijusios, informacijos talpinimas interneto svetainėje; • Konsultacijų teikimas VP pareiškėjams ir vykdytojams pagal III ir IV kvietimo priemones. 	<p>VPS priemonė „Tvarių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p> <p>VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)</p> <p>VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)</p>
10.5.	2027 m. - 2029 m.	
10.5.1.	<p>Susiję su VPS įgyvendinimu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VPS įgyvendinimo stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas ir analizė; • Galutinės VPS įgyvendinimo ataskaitos rengimas, tvirtinimas ir teikimas. 	<p>VPS priemonė „Tvarių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p>

		<p>VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)</p> <p>VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)</p>
10.5.2.	<p>Susiję su ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Informacijos, susijusios su VPS įgyvendinimu talpinimas interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose.</i> 	<p>VPS priemonė „Tvarių maisto sistemų plėtojimas“ (kodas BIVP-1),</p> <p>VPS priemonė „Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra“ (kodas BIVP-2),</p> <p>VPS priemonė „Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas“ (kodas BIVP-3)</p> <p>VPS priemonė „Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams“ (kodas BIVP-4)</p> <p>VPS priemonė „Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas“ (kodas BIVP-5)</p>

11. VPS finansinis planas					
<i>* gavus papildomas rezervo lėšas, paramos lėšų suma tarp prioritetų ir priemonių bus paskirstyta, išlaikant pateiktas paskirstymo tarp prioritetų ir priemonių proporcijas</i>					
VPS finansinis planas pagal prioritetus:					
11.1.	Prioriteto Nr.	VPS prioriteto pavadinimas		Planuojama paramos lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)
11.1.1.	I	Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai augti sudarymas, plėtojant sumanius verslo sprendimus, vietos maisto sistemas, unikalias turizmo paslaugas		470 000,00	57
11.1.2.	II	Darnaus regiono vystymosi skatinimas, veiksmingai valdant regiono išteklius, švelninant klimato kaitą		290 691,00	33
11.1.3.	III	Žuvininkystės bendruomenės gyvybingumo skatinimas, didinant įtrauktį ir gerovę, sveikatingumą		80 000,00	10
				Iš viso: 840 691,00	Iš viso: 100
VPS finansinis planas pagal priemones:					
11.2.	VPS priemonės pavadinimas	VPS prioriteto Nr., kuriam priskiriama priemonė	VPS priemonės kodas	Planuojama lėšų suma (Eur)	Planuojama lėšų (proc.)
11.2.1.	Tvarių maisto sistemų plėtojimas	I	BIVP-1	320 000,00	39
11.2.2.	Žuvininkystės verslo kūrimas ir plėtra	I	BIVP-2	150 000,00	18
11.2.3.	Klimato kaitos švelninimas ir biologinės įvairovės	II	BIVP-3	150 000,00	18

	išsaugojimas										
11.2.4	Mažosios infrastruktūros, viešųjų erdvių pritaikymas žvejų bendruomenės ir turistų poreikiams	II	BIVP-4					140 691,00			15
11.2.5	Turiningų veiklų, stiprinančių bendruomenės gyvybingumą, skatinimas	III	BIVP-5					80 000,00			10
								Iš viso: 840 691,00			Iš viso: 100 (nuo vietos projektams įgyvendinti planuojamos sumos)
11.3.	VPS administravimo išlaidų finansinis planas:										
	VPS administravimo išlaidų kategorijos	Planuojama lėšų (Eur)					Planuojama lėšų (proc.)				
11.3.1.	ŽVVG veiklos išlaidos	155 000,00					73,8				
11.3.2.	ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidos	55 000,00					26,2				
11.3.3.	Iš viso:	210 000,00					19,9				
11.4.	Indikatyvus VPS lėšų poreikis pagal metus:	ES fondas	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Iš viso:
11.4.1.	Planuojamas lėšų poreikis vietos projektams pagal VPS finansuoti pagal metus (proc. nuo vietos projektams numatytos sumos)	EJRŽAF	0	25	50	25	0	0	0	0	100 proc.

11.4.2.	Planuojamas lėšų poreikis VPS administravimo išlaidoms pagal metus (proc. nuo VPS administravimui numatytos sumos)	EJRŽAF	0	33,28	34,5	28,3	2	1,5	0,42	0	100 proc.
12. VPS įgyvendinimo rodikliai											
12.1. VPS pasiekimų rodikliai:											
<i>* Jeigu pagal VPS vertinimo rezultatus nebus skirta didžiausia galima paramos suma VPS įgyvendinti, rodiklio reikšmė proporcingai galės būti mažinama iki VPS paramos sutarties pasirašymo. Paskirus papildomas rezervo lėšas VPS įgyvendinti, rodiklio reikšmė proporcingai galės būti padidinama.</i>											
Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	EJRŽAF specifiniai tikslai nustatyti Aprašo 4 priedo III skyriaus:				Iš viso:					
		7.1 p.	7.2 p.	7.3 p.	7.4 p.						
12.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.):										
12.1.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	4	4	3	2	13					
12.1.1.2.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė vietos valdžios institucija (savivaldybė) arba valstybės institucija / organizacija, skaičius (vnt.)	1	0	0	2	3					
12.1.1.3.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė mažos ir vidutinės įmonės, skaičius (vnt.)	2	2	2	0	6					
12.1.1.4.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė fiziniai asmenys, skaičius (vnt.):	1	2	1	0	4					
12.1.1.4.1.	<i>iš jų iki 40 m.</i>	0	0	0	0	iš viso:0	moterų vyrų				
12.1.1.4.2.	<i>iš jų vyresni kaip 40 m.</i>	1	2	1	0	iš viso:4	moterų 0 vyrų 4				
12.1.1.5.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė 12.1.1.3–12.1.1.4 papunkčiuose neišvardyti asmenys, skaičius (vnt.)	0	0	0	0	0					
12.1.2.	Priemonės kodas: BIVP-1										
12.1.2.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	0	4	0	0	4					
12.1.3.	Priemonės kodas: BIVP-2										
12.1.3.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	3	0	0	0	3					

12.1.4.	Priemonės kodas: BIVP-3					
12.1.4.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	0	0	3	0	3
12.1.5.	Priemonės kodas: BIVP-4					
12.1.5.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	1	0	0	0	1
12.1.6.	Priemonės kodas: BIVP-5					
12.1.6.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	0	0	0	2	2
12.2. VPS pasiekimų tikslo rodikliai (angl. target)						
Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	EJRŽAF specifiniai tikslai nustatyti Aprašo 4 priedo III skyriaus:				
		7.1 p.	7.2 p.	7.3 p.	7.4 p.	Iš viso:
12.2.1.	Sukurtų naujų darbo vietų (naujų etatų) skaičius įgyvendinus vietos projektus CR06 (vnt.)	0	4	0	0	4
12.2.2.	Išlaikytų darbo vietų skaičius įgyvendinus vietos projektus CR07 (vnt.)	1,5	0	1,5	0	3
12.2.3.	Įkurtų įmonių skaičius CR03 (vnt.)	0	0	1	0	1
12.2.4.	Naudą gaunantys asmenys CR08 (vnt.)	20	0	0	10	30
12.2.5.	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę CR10 (vnt.)	0	0	3	0	3
12.2.6.	Subjektai didinantys socialinį tvarumą CR11 (vnt.)	1	0	0	2	3
12.2.7.	Suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veiklų skaičius CR13 (vnt.)	1	0	0	0	1
12.2.8.	Įdiegtos inovacijos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius) CR14 (vnt.)	3	4	3	0	10
12.2.9.	Subjektai, gaunantys naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos CR16 (vnt.)	0	1	2	1	4
12.2.10	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime CR17 (vnt.)	1	1	0	0	2
12.2.11	Duomenų rinkiniai ir suteiktos konsultacijos CR21 (vnt.)	0	0	1	0	1

13. VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėsena		
13.1.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijos pagal subjektus	
13.1.1.	ŽVVG nariai	<p>ŽRVVG visuotinis narių susirinkimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ keičia ŽVVG įstatus; ▪ tvirtina ŽVVG valdybos parengtą ŽVVG veiklos programą, strategiją; ▪ renka ir atšaukia iš pareigų ŽVVG valdybą (gali atšaukti arba perrinkti pavienius jos narius nepasibaigus jų kadencijai) ir ŽVVG pirmininką; ▪ skiria ir atšaukia revizorių (auditorių ar audito įmonę); ▪ išklauso ir įvertina revizoriaus (auditoriaus ar audito įmonės) patikrinimo rezultatus, imasi priemonių revizoriaus (auditoriaus ar audito įmonės) nustatytiems trūkumams ir pažeidimams pašalinti; ▪ tvirtina metinę finansinę atskaitomybę, ŽVVG veiklos ataskaitą, kitas valdymo organo ataskaitas; ▪ nustato, keičia ŽVVG nario stojamojo įnašo dydį ir nario mokesčio dydį bei jų mokėjimo tvarką; ▪ teisės aktų nustatyta tvarka priima sprendimą dėl ŽVVG pertvarkymo ar pabaigos (reorganizavimo ar likvidavimo); priima sprendimus steigti ar likviduoti ŽVVG padalinius; ▪ priima sprendimą dėl kitų juridinių asmenų steigimo ar dėl tapimo kitų juridinių asmenų dalyviu; ▪ sprendžia kitus Asociacijų įstatyme ir ŽVVG įstatuose visuotinio narių susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus, jei pagal Asociacijų įstatymą, tai nepriskirta kitų ŽVVG organų kompetencijai ir jei pagal esmę tai nėra ŽVVG valdymo organų funkcijos.
13.1.2.	ŽVVG valdymo organo nariai	<p>ŽRVVG valdyba:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ svarsto naujų ŽVVG narių prašymus dėl priėmimo į ŽVVG ir teikia juos ŽVVG visuotiniam narių susirinkimui; ▪ šaukia visuotinį narių susirinkimą kaip tai nustatyta šiuose įstatuose; ▪ pagal kompetenciją teikia pasiūlymus dėl ŽVVG veiklos; ▪ pagal kompetenciją rengia ŽVVG veiklos programą, planus, analizuoja jų įgyvendinimą, teikia pasiūlymus visuotiniam narių susirinkimui dėl jų įgyvendinimo gerinimo bei teikia šiuos dokumentus tvirtinti ŽVVG visuotiniam narių susirinkimui; ▪ inicijuoja įstatų pakeitimus ir papildymus;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ svarsto labdaros ir paramos teikimo klausimus bei sprendžia kitus įstatuose ŽVVG valdybai priskirtus lėšų paskirstymo klausimus; ▪ pagal kompetenciją vykdo iš dalies ar visiškai ŽVVG lėšomis finansuojamų projektų atranką, sudaro projektų atrankos ir vertinimo komisiją; ▪ nustato ŽVVG vidaus tvarką ir santykių su trečiaisiais asmenimis principus bei pagal kompetenciją tvirtina ŽVVG funkcijoms vykdyti būtinus ŽVVG vidaus dokumentus; ▪ atsiskaito už ŽVVG valdybos veiklą ŽVVG visuotiniam narių susirinkimui; ▪ priima sprendimus dėl ŽVVG valdymo struktūros, pareigybių, etatų, atlyginimų dydžių nustatymo, pareigybių aprašymų tvirtinimo; ▪ palaiko ryšius su tarptautinėmis organizacijomis, jei tai nepažeidžia teisės aktų reikalavimų; ▪ tvirtina informacijos, kuri turi būti laikoma konfidencialia, sąrašą; ▪ priima sprendimus dėl siūlymo ŽVVG visuotiniam narių susirinkimui priimti ir pašalinti narius iš ŽVVG; ▪ pagal kompetenciją planuoja ir nustato ŽVVG veiklos gaires, sprendžia dėl įvairių ŽVVG veiklos strategijų, tyrimų rengimo, sprendžia dėl ŽVVG dalyvavimo įvairiose programose, projektuose, renginiuose, tvirtina trumpalaikius ŽVVG veiklos planus ir kitus įvairius, aktualius strateginius dokumentus, gali inicijuoti ŽVVG strategijos tikslinimus, keitimus bei rengti ir tvirtinti kitus dokumentus nustatytus ŽVVG valdybos darbo reglamente; ▪ priima sprendimus dėl ŽVVG turto įkeitimo (kai turtas įkeičiamas ŽVVG prievolėms užtikrinti); ▪ priima sprendimą dėl pinigų skolinimosi iš kredito įstaigų; ▪ priima sprendimus dėl ŽVVG buveinės keitimo; ▪ priima kitus Lietuvos Respublikos norminiuose aktuose, ŽRVVG įstatuose ar visuotinio narių susirinkimo sprendimuose ŽVVG valdybos kompetencijai priskirtus sprendimus. <p>Direktorius:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ atsako už ŽVVG veiklos organizavimą ir jos tikslų įgyvendinimą; ▪ atstovauja ŽVVG, jos vardu sudaro ir pasirašo sandorius su fiziniais ir juridiniais asmenimis. Pagal savo kompetenciją atstovauja ŽVVG interesams valstybinėse, savivaldybės įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose, teismuose, santykiuose su fiziniais ir juridiniais asmenimis; ▪ organizuoja ir koordinuoja ŽVVG administracijos veiklą; ▪ ŽVVG valdybai pritarus teisės aktų nustatyta tvarka priima ir atleidžia administracijos darbuotojus, sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis ar pakeičia darbo sutarčių sąlygas;
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ registruoja asociacijos narius ir veda jų sąrašą; ▪ atidaro sąskaitas bankuose; ▪ rengia ŽVVG veiklos programą, planus, strategijų gaires bei kitus ŽVVG veiklai būtinus dokumentus ir teikia juos pagal kompetenciją svarstyti ŽVVG valdybai; ▪ kartu su ŽVVG valdyba parengia ir suformuoja bendrą ŽVVG veiklos programą, ataskaitą bei teikia jas svarstyti ir tvirtinti ŽVVG visuotiniam narių susirinkimui; ▪ atsiskaito už ŽRVVG veiklą visuotiniam narių susirinkimui; ▪ teikia ŽVVG valdybai ir ŽVVG visuotiniam narių susirinkimui jų veiklai reikalingą informaciją ir dokumentus; ▪ priima kitus ŽVVG įstatuose, ŽVVG narių visuotinio susirinkimo ar ŽVVG valdybos, sprendimuose ŽVVG pirmininko kompetencijai priskirtus sprendimus.
13.1.3.	VPS administravimo vadovas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Konsultuoja</i> potencialius vietos projektų pareiškėjus ir vykdytojus klausimais, susijusiais su vietos projektų rengimu ir vykdymu; ▪ <i>Renka, sistemina, analizuoja</i> informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą bei problemas ir ją teikia ŽVVG valdymo organams, NMA ir ŽŪM; ▪ <i>Kontroliuoja</i> kitų ŽVVG administracijos darbuotojų veiklą; ▪ <i>Atsako už:</i> <ul style="list-style-type: none"> - VPS įgyvendinimą ir stebėseną; - ŽVVG ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja VVG piniginius išteklius, kontroliuoja buhalterinę apskaitą ir finansinę atskaitomybę; ▪ <i>Koordinuoja:</i> <ul style="list-style-type: none"> - VPS dokumentų tvarkymą pagal raštvedybos reikalavimus; - ŽVVG ryšių palaikymą su rajono bendruomenėmis, su įvairiomis organizacijomis, socialiniais-ekonominiais partneriais, rėmėjais; - vietos projektų patikrų vietoje atlikimą; <p><i>Dalyvauja</i> rajoninėse, respublikinėse ir tarptautinėse programose, konferencijose, seminaruose, renginiuose.</p>
13.1.4.	VPS finansininkas (buhalteris)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vykdo VPS buhalterinę apskaitą; ▪ Užtikrina finansinių – ūkinių operacijų teisėtumą, tinkamą dokumentų informinimą; ▪ Užtikrina, kad laiku būtų atsiskaitoma su valstybės, biudžeto ir kitomis valstybinėmis institucijomis; ▪ Rengia ir kaupia finansinės atskaitomybės dokumentus;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saugo su VPS įgyvendinimu susijusius finansinius dokumentus.
13.1.5.	kiti ŽVVG administracijos darbuotojai:	
13.1.5.1.	VPS administratorius (-iai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsultuoja potencialius VP pareiškėjus ir vykdytojus klausimais, susijusiais su vietos projektų rengimu ir vykdymu; ▪ Rengia VPS įgyvendinimo projekto mokėjimo prašymus, ataskaitas; ▪ Vykdo VPS įgyvendinimo projekto viešuosius pirkimus; ▪ Identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, renka, sistemina, analizuoja informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą ir ją teikia VPS administravimo vadovui; ▪ Saugo su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusius dokumentus; ▪ Tvarko ŽVVG dokumentus pagal raštvedybos reikalavimus.
13.1.5.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skatina ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumą; ▪ Vykdo animatoriaus funkcijas; ▪ Viešina VPS įgyvendinimo eigą; ▪ Prižiūri ŽVVG internetinę svetainę; ▪ Organizuoja mokymus ir konferencijas; ▪ Teikia informaciją apie atliktus ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiksmus rengiant metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą.
13.2.	ŽVVG darbuotojų gebėjimai įgyvendinti VPS	
13.2.1.	VPS administravimo vadovas	Turi turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.2.2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	Turi turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 2 m. darbo patirtį finansinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį finansinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje (šis reikalavimas taikomas, jeigu VPS finansų valdymui pasitelkiamas finansines paslaugas teikiantis juridinis ar fizinis asmuo).
13.2.3.	kiti ŽVVG administracijos darbuotojai:	
13.2.3.1.	VPS administratorius	Turi turėti aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnę negu 2 m. darbo ir (arba) savanoriško darbo patirtį projektų valdymo arba VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.2.3.2.	VPS viešųjų ryšių specialistas	Turi turėti aukštąjį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo

		plėtos politikos srityse; arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.3.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemos apibūdinimas	
13.3.1.	<p>Vakarų Lietuvos žuvininkystės regiono VVG už VPS įgyvendinimo rezultatus, įskaitant įgyvendintus VPS įgyvendinimo vidaus stebėsenos veiksmus, atsiskaitys teikdama metines VPS įgyvendinimo ataskaitas.</p> <p>ŽVVG, vadovaudamasi metiniais VPS įgyvendinimo rezultatais, rengs ir iki kiekvienų einamųjų metų vasario 1 d. teiks NMA metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus. Metinėje VPS įgyvendinimo ataskaitoje bus pateikiami duomenys apie VPS įgyvendinimo pažangą ir rezultatus nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Metinė VPS įgyvendinimo ataskaita bus patvirtinta VPS vykdytojos kolegialaus valdymo organo.</p> <p>VPS įgyvendinimo valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos tikslas – sukurti patikimą ir objektyvią ŽVVG atstovaujamos teritorijos plėtos koordinavimo, VPS įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo tvarką, užtikrinti racionalų ES ir nacionalinės paramos lėšų paskirstymą ir savalaikį jų panaudojimą, ŽVVG valdymo organų, ŽVVG administracijos darbuotojų funkcijas, atskaitomybę ir jų atsakomybę, tenkančią įgyvendinant VPS.</p> <p>Svarbiausias vaidmuo užtikrinant VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną tenka ŽVVG valdybai, kuri pagal jai visuotinio ŽVVG narių susirinkimo suteiktą kompetenciją svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo ataskaitą bei VPS pakeitimus, tvirtina VP finansavimo sąlygų aprašus. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>ŽVVG nariai</i>: išklauso VVG pirmininko ataskaitą apie VPS įgyvendinimo eigą; teikia rekomendacijas/siūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo proceso tobulinimo; ▪ <i>ŽVVG kolegialaus valdymo organo nariai</i>: svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo ataskaitą ir VPS pakeitimus; priima sprendimus dėl VPS įgyvendinimo; svarsto ir tvirtina kvietimų teikti VP paraiškas finansavimo sąlygų aprašus; priima sprendimus dėl paramos skyrimo VP; svarsto VP pareiškėjų ir vykdytojų skundus bei priima sprendimus; priima sprendimus dėl ŽVVG administracijos veiklos; ▪ <i>ŽVVG direktorius - VPS administravimo vadovas</i>: organizuoja VPS įgyvendinimą ir stebėseną; rengia VPS įgyvendinimo ataskaitas, VPS pakeitimų projektus bei kitus su VPS įgyvendinimu susijusių dokumentus; organizuoja vietos projektų vertinimą, patikrų vietoje atlikimą; rengia vietos projektų vykdymo sutarčių projektus ir organizuoja jų pasirašymą; kontroliuoja kitų ŽVVG administracijos darbuotojų veiklą; teikia pasiūlymus ŽVVG valdybai ir pirmininkui dėl VPS įgyvendinimo; rengia ir administruoja teritorinio ir (arba) tarptautinio bendradarbiavimo projektus; rengia VPS administravimo išlaidų poreikio pagrindimą; konsultuoja potencialius vietos projektų pareiškėjus ir vykdytojus klausimais, susijusiais su vietos projektų rengimu ir vykdymu; informuoja NMA ir (arba) ŽŪM apie VPS įgyvendinimo problemas, o taip pat pateikia siūlymus dėl jų sprendimo; ▪ <i>VPS finansininkas ir (arba) buhalteris</i>: renka, sistemina, analizuoja finansinę informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS 	

įgyvendinimo pažangą bei problemas ir ją teikia VPS administravimo vadovui; tvarko VPS įgyvendinimo projekto buhalterinę apskaitą; atlieka finansinius pavedimus; rengia VPS įgyvendinimo projekto mokėjimo prašymų finansinius dokumentus ir teikia informaciją VVG administravimo vadovui apie lėšų panaudojimą; formuoja, kaupia ir saugo su VPS įgyvendinimu susijusius finansinius dokumentus;

- *VPS administratorius*: konsultuoja potencialius VP pareiškėjus ir vykdytojus klausimais, susijusiais su VP rengimu ir vykdymu; vykdo VP paraiškų surinkimą ir vertinimą; vertina VP viešuosius pirkimus, mokėjimo prašymus ir ataskaitas; rengia VPS įgyvendinimo projekto mokėjimo prašymus; vykdo VPS įgyvendinimo projekto viešuosius pirkimus; identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, renka, sistemina, analizuoja informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą ir ją teikia VPS administravimo vadovui; saugo su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusius dokumentus; rengia kvietimų teikti VP paraiškas finansavimo sąlygų projektus;
- *VPS viešųjų ryšių specialistas*: skatina ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvumą – vykdo animatoriaus funkcijas; viešina VPS įgyvendinimo eigą; prižiūri ŽVVG internetinę svetainę ir socialinio tinklo Facebook paskyrą; organizuoja informacinius renginius, mokymus ir konferencijas; teikia informaciją apie atliktus ŽVVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiksmus rengiant metinę VPS įgyvendinimo ataskaitą.

Svarbi sėkmingo VPS įgyvendinimo sąlyga yra tinkamai organizuotas reikalingos statistinės informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizės apie VPS numatytų tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimą, atlikimas. Už informacijos, reikalingos VPS įgyvendinimui užtikrinti ir stebėsenai atlikti bei ataskaitai parengti rinkimo, sisteminimo ir analizės, susijusios su VPS įgyvendinimu, organizavimą atsakingas VPS administravimo vadovas, o už reikalingos informacijos surinkimą VPS administratorius, viešųjų ryšių specialistas.

Informacija apie VPS įgyvendinimo pažangą ir susidariusias VPS įgyvendinimo problemas gaunama iš VP įgyvendinimo ataskaitų, ŽVVG administracijos darbuotojų vizitų (patikrų) į VP įgyvendinimo vietas ataskaitų, atliktų tyrimų ataskaitų, susijusių su VPS įgyvendinimu ir kitų informacijos šaltinių. ŽVVG administracija pagal šiuos duomenis rengia ataskaitas.

VPS įgyvendinimo metinė ataskaita rengiama pagal nustatytą formą ir reikalavimus bei pateikiama ŽVVG valdybai ne vėliau kaip per vieną mėnesį pasibaigus ataskaitiniams metams, o galiausiai ataskaita pristatoma ŽVVG narių visuotiniam susirinkimui, kuris VPS įgyvendinimo ataskaitą viešai svarsto. Ataskaita taip pat viešai skelbiama ŽVVG interneto svetainėje. Už jos parengimą atsakingas VPS administravimo vadovas, o už pateikimą ŽVVG valdybai - ŽVVG direktorius. ŽVVG valdybai nepritarus metinei ataskaitai, ji gražinama ŽVVG administracijai tobulinti.

Visi ŽVVG darbuotojai, susiję su VPS administravimu, tiesiogiai pavaldūs ir atskaitingi VPS administravimo vadovui. VPS administravimo vadovas už savo veiklą tiesiogiai atskaitingas ŽVVG valdybai. ŽVVG administracijos veiklą kontroliuoja ŽVVG direktorius. ŽVVG valdyba kartu su ŽVVG pirmininku už savo veiklą atsiskaito prieš visuotinį ŽVVG narių susirinkimą, kaip aukščiausią ŽVVG valdymo organą.

ŽVVG administracijos darbą, teises ir pareigas, atsakomybę reglamentuoja ŽVVG administracijos darbo tvarkos taisyklės, pareigybių aprašymai, ŽVVG direktoriaus įsakymai. Darbuotojai už funkcijų bei pareigų vykdymą atsako darbo tvarkos taisyklių ir Lietuvos

Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. VPS administruojantiems darbuotojams už darbo drausmės pažeidimus gali būti skiriamos drausminės nuobaudos Darbo kodekso nustatyta tvarka. Pastebėjus ar nustačius ŽVVG administracijos darbuotojų piktnaudžiavimo (neteisėto veikimo arba neveikimo) atvejį, ŽVVG valdyba priima sprendimus dėl šių darbuotojų atsakomybės arba laikino nušalinimo nuo pareigų. Nustačius ar įtarus dėl teisės aktų pažeidimų, ŽVVG direktorius kreipiasi į kompetentingas institucijas (ŽŪM, NMA, Viešųjų pirkimų tarnybą, Specialiųjų tyrimų tarnybą ir pan.) dėl tyrimų pradėjimo ir atsakomybės nustatymo ŽVVG administracijos darbuotojams. Dėl ŽVVG valdybos narių veiksmų (neteisėto veikimo arba neveikimo), sprendimus priima ŽVVG narių visuotinis susirinkimas.

ŽVVG vertina VPS įgyvendinimo stebėsenos duomenis ir rodiklius, identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas. Iškilus tam tikriems VPS įgyvendinimo sunkumams (pvz., atsilikimas nuo VPS įgyvendinimo plano), ŽVVG valdybos sprendimu gali būti rengiama ir jai teikiama svarstyti tarpinė VPS įgyvendinimo ataskaita. Esant poreikiui arba iškilus sunkumams įgyvendinant VPS, ŽVVG valdybos sprendimu gali būti pasitelkiami ekspertai ar ŽVVG nariai, kuruosiantys sritis, kuriose susiduriama su sunkumais įgyvendinant VP ir siekiant VPS tikslų.

Informacija apie VPS įgyvendinimo eigą teikiama VPS įgyvendinime dalyvaujantiems ŽVVG teritorijos subjektams. ŽVVG organizuoja įvairias informavimo veiklas, kurių metu VPS įgyvendinime dalyvaujantys subjektai informuojami apie VPS eigą, planuojamus kvietimus teikti VP paraiškas. Kiekvienais metais ŽVVG organizuoja visuotinį ataskaitinį ŽVVG susirinkimą, kurio metu yra tvirtinama ŽVVG administracijos, ŽVVG pirmininko ataskaitos. Susirinkimo metu yra pateikiama visa informacija susijusi su VPS įgyvendinimu. Taip pat, kaip jau buvo minėta, ŽVVG dirba darbuotojas - viešųjų ryšių specialistas - tiesiogiai susijęs su informacijos pateikimu visiems VPS įgyvendinime dalyvaujantiems subjektams ir visai visuomenei.
